

PL ISSN 0033-202X

POLSKA AKADEMIA NAUK — BIBLIOTEKA W WARSZAWIE,
STOWARZYSZENIE BIBLIOTEKARZY POLSKICH

przeгляд biblioteczny

BIBLIOTEKI POLSKIEJ AKADEMII NAUK

Rok założenia 1927

ROCZNIK 71

zeszyt

3

2003

REDAKCJA

BARBARA SORDYŁOWA – redaktor naczelny
MARIA LENARTOWICZ – zastępca redaktora naczelnego
KRYSTYNA BELKOWSKA – sekretarz redakcji
Członkowie: HALINA KOZICKA-BOGUNIOWSKA, HANNA ZASADOWA

RADA REDAKCYJNA

BARBARA BIEŃKOWSKA – przewodnicząca
KRYSTYNA BELKOWSKA, STANISŁAW CZAJKA, MARTA GRABOWSKA,
JANINA JAGIELSKA, MARIA JANOWSKA, MIROŚŁAWA KOCIEĆKA,
HALINA KOZICKA-BOGUNIOWSKA, MARIA LENARTOWICZ, HANNA ŁASKARZEWSKA,
ALINA NOWIŃSKA, BARBARA SORDYŁOWA, EWA STACHOWSKA-MUSIAŁ,
KORDULA SZCZECHURA, HANNA ZASADOWA, ELŻBIETA ZYBERT,
ZBIGNIEW ŻMIGRODZKI

Stały dodatek do Przeglądu Bibliotecznego

BIBLIOGRAFIA ANALITYCZNA BIBLIOTEKOZNAWSTWA I INFORMACJI NAUKOWEJ

Opracowanie

Instytut Bibliograficzny Biblioteki Narodowej
Redaktor ALINA NOWIŃSKA

Adres wydawcy i redakcji:
Biblioteka PAN w Warszawie, 00-901 Warszawa, Pałac Kultury i Nauki,
VI p., tel. 656-66-00, 620-33-02, fax: 656-66-39
e-mail: biblwaw@pan.pl

Czasopismo dofinansowane ze środków Komitetu Badań Naukowych

Zawartość „Przeglądu Bibliotecznego” jest cytowana w czasopiśmie abstraktowym
„Library and Information Science Abstracts”

TREŚĆ

BIBLIOTEKI POLSKIEJ AKADEMII NAUK

BARBARA SORDYŁOWA: Biblioteki Polskiej Akademii Nauk 211

BIBLIOTEKI SAMODZIELNE

Biblioteka Gdańska PAN 221
Biblioteka Kórnicka PAN 222
Biblioteka Naukowa PAU i PAN 224
Biblioteka PAN w Warszawie 226

WYDZIAŁ I – NAUK SPOŁECZNYCH

Archiwum 229
Instytut Archeologii i Etnologii. Biblioteka Główna 229
Instytut Badań Literackich. Biblioteka 230
Instytut Filozofii i Socjologii. Biblioteka 231
Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla. Biblioteka 233
Instytut Historii Nauki. Biblioteka 233
Instytut Języka Polskiego. Biblioteka 234
Instytut Nauk Ekonomicznych. Biblioteka 235
Instytut Nauk Prawnych. Biblioteka 235
Instytut Psychologii. Biblioteka 236
Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa. Biblioteka 237
Instytut Sławistyki. Biblioteka 237
Instytut Studiów Politycznych. Biblioteka 238
Instytut Sztuki. Biblioteka 239
Zakład Archeologii Śródziemnomorskiej. Biblioteka 240
Zakład Badań Narodowościowych. Biblioteka 240
Zakład Krajów Pozaeuropejskich. Biblioteka 241

WYDZIAŁ II – NAUK BIOLOGICZNYCH

Centrum Badań Ekologicznych. Biblioteka 243
Centrum Mikrobiologii i Wirusologii. Biblioteka 244

Instytut Biochemii i Biofizyki. Biblioteka im. Józefa Hallera	244
Instytut Biologii Doświadczalnej im. Marcelego Nenckiego. Biblioteka	245
Instytut Botaniki im. Władysława Szafera. Biblioteka	246
Instytut Dendrologii. Biblioteka	247
Instytut Ochrony Przyrody. Biblioteka	248
Instytut Paleobiologii im. Romana Kozłowskiego. Biblioteka	250
Instytut Parazytologii im. Witolda Stefańskiego. Biblioteka	250
Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt. Biblioteka	251
Muzeum i Instytut Zoologii. Biblioteka	252
Ogród Botaniczny – Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej. Biblioteka	253
Zakład Antropologii. Biblioteka	254
Zakład Badania Ssaków. Biblioteka	254
Zakład Biologii Wód im. Karola Starmacha. Biblioteka	255
Zakład Ichtiologii i Gospodarki Rybackiej. Biblioteka	256

WYDZIAŁ III – NAUK MATEMATYCZNYCH, FIZYCZNYCH I CHEMICZNYCH

Centrum Astronomiczne im. Mikołaja Kopernika. Biblioteka	257
Centrum Badań Kosmicznych. Biblioteka	257
Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych. Biblioteka . .	258
Centrum Badań Wysokociśnieniowych	259
Centrum Chemii Polimerów. Biblioteka Informacji Naukowo-Technicznej	260
Centrum Fizyki Teoretycznej	260
Instytut Chemii Bioorganicznej. Biblioteka	260
Instytut Chemii Fizycznej. Instytut Chemii Organicznej. Biblioteka (wspól- na)	261
Instytut Fizyki. Biblioteka Naukowa	262
Instytut Fizyki Molekularnej. Biblioteka	263
Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni. Biblioteka	264
Instytut Matematyczny. Biblioteka	265
Instytut Niskich Temperatur i Badań Strukturalnych im. Włodzimierza Trzebiatowskiego. Biblioteka	266
Zakład Karbochemii. Biblioteka	267

WYDZIAŁ IV – NAUK TECHNICZNYCH

Instytut Badań Systemowych. Sekcja Informacji Naukowej i Wydawnictw	269
Instytut Biocybernetyki i Inżynierii Biomedycznej. Biblioteka	270
Instytut Budownictwa Wodnego. Dział Wydawnictw i Biblioteka . . .	271
Instytut Informatyki Teoretycznej i Stosowanej. Biblioteka	272
Instytut Inżynierii Chemicznej. Biblioteka	272
Instytut Maszyn Przepływowych. Biblioteka	273
Instytut Metalurgii i Inżynierii Materiałowej im. Aleksandra Krupkow- skiego. Biblioteka	274

Instytut Podstaw Informatyki. Biblioteka	274
Instytut Podstawowych Problemów Techniki. Biblioteka	275

WYDZIAŁ V – NAUK ROLNICZYCH, LEŚNYCH I WETERYNARYJNYCH

Instytut Agrofizyki im. Bohdana Dobrzańskiego. Biblioteka	277
Instytut Fizjologii i Żywienia Zwierząt im. Jana Kielanowskiego. Biblioteka	277
Instytut Genetyki i Hodowli Zwierząt. Biblioteka	278
Instytut Genetyki Roślin. Biblioteka	279
Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności	279
Zakład Badań Środowiska Rolniczego i Leśnego. Biblioteka	280
Zakład Fizjologii Roślin im. Franciszka Górskiego. Biblioteka	280

WYDZIAŁ VI – NAUK MEDYCZNYCH

Instytut Farmakologii. Dział Informacji i Dokumentacji Naukowej	283
Instytut Genetyki Człowieka. Biblioteka	283
Instytut Immunologii i Terapii Doświadczalnej im. Ludwika Hirszfelda. Biblioteka Naukowa	284
Instytut Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej im. M. Mossakowskiego. Biblioteka	285
Zakład Amin Biogennych. Biblioteka	286

WYDZIAŁ VII – NAUK O ZIEMI I NAUK GÓRNICZYCH

Instytut Geofizyki. Biblioteka	287
Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania. Centralna Biblioteka Geografii i Ochrony Środowiska	287
Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią	289
Instytut Mechaniki Górnotworu. Biblioteka	289
Instytut Nauk Geologicznych. Biblioteka	290
Instytut Oceanologii. Biblioteka	291
Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska. Biblioteka	292
Muzeum Ziemi. Biblioteka	292
Indeks alfabetyczny	295

Recenzje i przeglądy piśmiennictwa

Przegląd piśmiennictwa krajowego (<i>Hanna Zasadowa</i>)	297
Z lektur zagranicznych (<i>Jacek Wojciechowski</i>)	302
Kronika krajowa	307

Kronika zagraniczna	316
Wydawnictwa otrzymane	323
Autorzy	324

CONTENTS

LIBRARIES OF THE POLISH ACADEMY OF SCIENCES

BARBARA SORDYŁOWA: Libraries of the Polish Academy of Sciences (Summary – s. 219)	211
--	-----

SELFGOVERNING LIBRARIES OF THE POLISH ACADEMY OF SCIENCES

Polish Academy of Sciences Gdańsk Library	221
Library of the Polish Academy of Sciences Kórnik	222
Scientific Library of the Polish Academy of Arts and Sciences and of the Polish Academy of Science in Cracow	224
Library of the Polish Academy of Sciences in Warsaw	226

DIVISION I – SOCIAL SCIENCES

Archives of the Polish Academy of Sciences	229
Institute of Archaeology and Ethnology of the Polish Academy of Sciences	229
Institute of Literary Research of the Polish Academy of Sciences	230
Institute of Philosophy and Sociology of the Polish Academy of Sciences	231
Institute of History of the Polish Academy of Sciences	233
Institute of the History of Science of the Polish Academy of Sciences	233
Polish Language Institute of the Polish Academy of Sciences	234
Institute of Economic Sciences of the Polish Academy of Sciences	235
Institute of Legal Sciences of the Polish Academy of Sciences	235
Institute of Psychology of the Polish Academy of Sciences	236
Institute for Rural and Agricultural Development of the Polish Academy of Sciences	237
Slavonic Institute of the Polish Academy of Sciences	237
Institute for Political Studies of the Polish Academy of Sciences	238
Institute of Art of the Polish Academy of Sciences	239
Research Centre for Mediterranean Archaeology of the Polish Academy of Sciences	240

Research Institute for the Nationalistic Studies of the Polish Academy of Sciences	240
Centre for Studies on Non-European Countries of the Polish Academy of Sciences	241

DIVISION II – BIOLOGICAL SCIENCES

Centre for Ecological Research of the Polish Academy of Sciences	243
Centre for Microbiology and Virology of the Polish Academy of Sciences	244
Institute of Biochemistry and Biophysics of the Polish Academy of Sciences	244
M. Nencki Institute of Experimental Biology of the Polish Academy of Sciences	245
W. Szafer Institute of Botany of the Polish Academy of Sciences	246
Institute of Dendrology of the Polish Academy of Sciences	247
Institute of Nature Conservation of the Polish Academy of Sciences	248
Institute of Palaeobiology of the Polish Academy of Sciences	250
W. Stefański Institute of Parasitology of the Polish Academy of Sciences	250
Institute of Systematics and Evolution of Animals of the Polish Academy of Sciences	251
Museum and Institute of Zoology of the Polish Academy of Sciences	252
Botanical Garden – Centre for Biological Diversity Conservation of the Polish Academy of Sciences	253
Institute of Anthropology of the Polish Academy of Sciences	254
Mammal Research Institute of the Polish Academy of Sciences	254
K. Starmach Institute of Freshwater Biology of the Polish Academy of Sciences	255
Research Centre for Ichthyobiology and Aquaculture of the Polish Academy of Sciences in Golysz	256

DIVISION III – MATHEMATICAL, PHYSICAL AND CHEMICAL SCIENCES

Copernicus Astronomical Centre of the Polish Academy of Sciences	257
Space Research Centre of the Polish Academy of Sciences	257
Centre for Molecular and Macromolecular Studies of the Polish Academy of Sciences	258
High Pressure Research Centre of the Polish Academy of Sciences	259
Institute of Polymer Chemistry of the Polish Academy of Sciences	260
Centre for Theoretical Physics of the Polish Academy of Sciences	260
Institute of Bioorganic Chemistry of the Polish Academy of Sciences	260
Institute of Physical Chemistry of the Polish Academy of Sciences	261
Institute of Organic Chemistry of the Polish Academy of Sciences	261
Institute of Physics of the Polish Academy of Sciences	262
Institute of Molecular Physics of the Polish Academy of Sciences	263
Institute of Catalysis and Surface Chemistry of the Polish Academy of Sciences	264

Institute of Mathematics of the Polish Academy of Sciences	265
Institute of Low Temperature and Structural Research of the Polish Academy of Sciences	266
Institute of Coal Chemistry of the Polish Academy of Sciences	267

DIVISION IV – TECHNICAL SCIENCES

Systems Research Institute of the Polish Academy of Sciences	269
Institute of Biocybernetics and Biomedical Engineering of the Polish Academy of Sciences	270
Institute of Hydroengineering of the Polish Academy of Sciences	271
Institute of Theoretical and Applied Informatics of the Polish Academy of Sciences	272
Institute of Chemical Engineering of the Polish Academy of Sciences	272
Institute of Fluid-Flow Machinery of the Polish Academy of Sciences	273
A. Krupkowski Institute of Metallurgy and Materials Science of the Polish Academy of Sciences	274
Institute of Computer Science of the Polish Academy of Sciences	274
Institute of Fundamental Technological Research of the Polish Academy of Sciences	275

DIVISION V – AGRICULTURAL, FORESTRY AND VETERINARY SCIENCES

Bohdan Dobrzański Institute of Agrophysics of the Polish Academy of Sciences	277
Jan Kielanowski Institute of Animal Physiology and Nutrition of the Polish Academy of Sciences	277
Institute of Genetics and Animal Breeding of the Polish Academy of Sciences	278
Institute of Plant Genetics of the Polish Academy of Sciences	279
Institute of Animal Reproduction and Food Research of the Polish Academy of Sciences	279
Research Centre for Agricultural and Forest Environmental Studies of the Polish Academy of Sciences	280
Franciszek Górski Department of Plant Physiology of the Polish Academy of Sciences	280

DIVISION VI – MEDICAL SCIENCES

Institute of Pharmacology of the Polish Academy of Sciences	283
Institute of Human Genetics of the Polish Academy of Sciences	283
Ludwik Hirszfeld Institute of Immunology and Experimental Therapy of the Polish Academy of Sciences	284
Institute of Medical Research of the Polish Academy of Sciences	285
Department of Biogenic Amines of the Polish Academy of Sciences	286

DIVISION VII – EARTH AND MINING SCIENCES

Institute of Geophysics of the Polish Academy of Sciences	287
Institute of Geography and Spatial Organization of the Polish Academy of Sciences	287
Mineral and Energy Economy Research Institute of the Polish Academy of Sciences	289
Strata Mechanics Research Institute of the Polish Academy of Sciences	289
Institute of Geological Sciences of the Polish Academy of Sciences . .	290
Institute of Oceanology of the Polish Academy of Sciences	291
Institute of Environmental Engineering of the Polish Academy of Sciences	292
The Museum of the Earth of the Polish Academy of Sciences	292
Alphabetical index	295
Reviews	297
News from the country	302
News from abroad	307
Publications received	323
Contributors	324

BARBARA SORDYŁOWA

BIBLIOTEKI POLSKIEJ AKADEMII NAUK

Geneza i rozwój bibliotek Polskiej Akademii Nauk. Kształtowanie się struktury organizacyjnej sieci bibliotek Akademii. Zasoby księgozbiorów i ich charakterystyka. Sytuacja bibliotek PAN w latach 90. i obecne trudności. Brak aktualnych informacji o bibliotekach PAN – motywacją do opracowania niniejszego informatora.

GENEZA I KSZTAŁTOWANIE SIĘ BIBLIOTEK PAN

Większość bibliotek należących do struktury Polskiej Akademii Nauk powstała w okresie minionego półwiecza, biorąc za początek 1952 r., a więc datę powołania PAN. Akademia przejęła równocześnie (względnie przejmowała, ponieważ proces ten trwał kilka lat) księgozbiory instytucji zlikwidowanych lub działających przed jej powołaniem. Do pierwszych z wymienionych należy zaliczyć zbiory Polskiej Akademii Umiejętności oraz Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Na bazie Biblioteki PAU utworzonej w 1856 r. (AU) powstała Biblioteka Polskiej Akademii Nauk w Krakowie, która działała w l. 1953-1999. Zgodnie z porozumieniem podpisanym przez Prezesów Polskiej Akademii Nauk i odbudowanej Polskiej Akademii Umiejętności z dn. 1.01.2000 r. Biblioteka – pod nową nazwą – Biblioteka Naukowa Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Nauk przeszła pod bezpośredni zarząd PAU¹. Natomiast zbiory Biblioteki Centralnej Towarzystwa Naukowego Warszawskiego (1908-1952) weszły w skład Biblioteki Polskiej Akademii Nauk powołanej w 1952 r. Wkrótce jednak Biblioteka stała się częścią (Działem Zbiorów) Ośrodka Bibliografii i Dokumentacji Naukowej PAN utworzonego w 1953 r. Powołana została ponownie jako biblioteka samodzielna w 1958 r. ukierunkowana na problematykę naukoznawczą.

Spośród bibliotek samodzielnych Akademii najstarsza jest Biblioteka Gdańska PAN, która powstała w 1596 r., a jej założnikiem stał się renesansowy księgozbiór J. B. Bonifacia. Pełniła funkcję biblioteki Rady Miejskiej; w 1955 r. przejęta została przez PAN. Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich – utworzona jako biblioteka

¹ Sprawozdanie 2000. Polska Akademia Nauk. Warszawa, maj 2001 s. 223.

fundacyjna w 1817 r. z siedzibą we Lwowie – po II wojnie światowej, w l. 1946-1947 została przeniesiona do Wrocławia; znaczna część zbiorów polskich nadal znajduje się w Bibliotece Ukraińskiej Akademii Nauk we Lwowie i do tej pory nie udało się ich rewindykować. W latach 1953-1995 działała jako biblioteka samodzielna w ramach PAN. Na podstawie ustawy z dn. 5.01.1995 r.² ustanowiono fundację pod nazwą „Zakład Narodowy imienia Ossolińskich” (Ossolineum) mającą osobowość prawną, której zadaniem jest utrzymywanie Narodowej Biblioteki Ossolineum i pomnażanie jej zbiorów. Nowa fundacja przejęła w całości dotychczas istniejącą Bibliotekę PAN we Wrocławiu wraz z jej majątkiem. Nadzór nad Zakładem sprawuje minister Edukacji Narodowej, który nadał fundacji nowy statut, ustanawiając m.in. Radę Kuratorów³. Biblioteka Kórnicka PAN powstała jako biblioteka fundacyjna w 1826 r. . założona przez T. Działyńskiego; od 1953 r. działa jako biblioteka samodzielna w ramach Akademii.

Akademia przejęła też zbiory instytutów naukowych działających przed utworzeniem PAN. Wymienić tu należy biblioteki: Instytutu Systematyki i Ewolucji Zwierząt w Krakowie (1867); Instytutu Biologii Doświadczalnej im. Marcelego Nenckiego (1918); Instytutu Zoologii (1919); Zakładu Ochrony Przyrody (1920); Muzeum Ziemi (1934); Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania (1918); Instytutu Zachodniego (1945); Instytutu Dendrologii (1946); Instytutu Badań Literackich (1949), w skład tej biblioteki weszły kolekcje istniejące wcześniej, a więc zbiory Gabinetu Filologicznego im. Gabriela Korbuta oraz Fundacji Jana i Jadwigi Michalskich; Instytutu Matematycznego (1949); do tej biblioteki włączono księgozbiór Gabinetu Matematycznego TNW; Instytutu Sztuki (działająca jako Biblioteka Państwowego Instytutu Sztuki w l. 1946-1959; od 1959 r. w gestii PAN)⁴.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA BIBLIOTEK PAN

Biblioteki Polskiej Akademii Nauk są w głównej mierze bibliotekami specjalnymi, których zadaniem jest zaspokajanie potrzeb środowisk naukowych macierzystych placówek związanych przede wszystkim z prowadzeniem badań. Organizację bibliotek PAN regulowało zarządzenie sekretarza naukowego PAN (nr 49 z dn. 16.12.1971 r.) w sprawie organizacji i działania sieci bibliotek naukowych Polskiej Akademii Nauk. W skład sieci wchodziły następujące biblioteki: samodzielne, placówek naukowych, towarzystw naukowych dotowanych przez PAN, stacji naukowych PAN za granicą⁵.

² „Dz.U.” nr 23 poz. 121.

³ *Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ogłoszenia statutu fundacji - Zakład Narodowy imienia Ossolińskich*. „Monit. Pol.” nr 56 poz. 626.

⁴ B. Sordylowa, R. Steczowicz: *Stan bibliotek Polskiej Akademii Nauk w latach 1991-1992*. „Prz. Bibl.” 1993 z. 3/4 s. 235-241.

⁵ B. Sordylowa: *Struktura i potencjał informacyjny sieci bibliotek PAN*. „Prz. Bibl.” 1987 z. 1 s. 37-44.

Przez dłuższy czas Akademia miała 5 bibliotek samodzielnych (w Gdańsku, Kórniku k. Poznania, Krakowie, Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu oraz w Warszawie). Obecnie w gestii PAN pozostały 3 biblioteki samodzielne: w Gdańsku, Kórniku i w Warszawie (ubyla Biblioteka w Krakowie oraz Zakł. Nar. im. Ossolińskich we Wrocławiu, o czym wspomniano wcześniej). Nad bibliotekami samodzielnymi merytoryczny nadzór sprawuje Wydział I Nauk Społecznych PAN.

Najliczniejszą grupę stanowią biblioteki placówek naukowych podlegających siedmiu wydziałom PAN (Wydz. I Nauk Społecznych, Wydz. II Nauk Biologicznych, Wydz. III Nauk Matematyczno-Fizycznych i Chemicznych, Wydz. IV Nauk Technicznych, Wydz. V Nauk Rolniczych i Leśnych, Wydz. VI Nauk Medycznych, Wydz. VII Nauk o Ziemi i Nauk Górniczych). Liczba ich ulega pewnym wahaniom w związku ze zmianami organizacyjnymi, a więc powstawaniem nowych placówek, likwidacją lub łączeniem innych. Aktualnie w Akademii działa ok. 80 bibliotek instytutowych. Wewnętrznie są one znacznie zróżnicowane, począwszy od niewielkich księgozbiorów liczących niekiedy kilkaset woluminów (np. biblioteki filii terenowych) po rozbudowane księgozbiory dużych i silnych instytutów, jak np. Instytutu Filozofii i Socjologii, Instytutu Matematycznego, Instytutu Fizyki, Instytutu Badań Literackich, Instytutu Sztuki, Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania, Instytutu Botaniki im. Władysława Szafera w Krakowie, Instytutu Podstawowych Problemów Techniki w Warszawie i innych.

Biblioteki instytutowe podlegają bezpośrednio dyrekcjom instytutów, jakkolwiek mają też – w szczególności te większe – własnych kierowników. Wypełniają samodzielnie wszystkie podstawowe funkcje biblioteczne, jak gromadzenie, opracowanie, udostępnianie, informowanie o zbiorach, prowadzenie katalogów tradycyjnych bądź zautomatyzowanych; uczestniczą w procesach komputeryzacji bibliotecznej we współpracy z innymi bibliotekami (grupa Horizon, grupa VTLS); prowadzą wymianę wydawnictw krajową i zagraniczną. Jako materiał wymienny służą najczęściej wydawnictwa własne placówki macierzystej, a także dublety i druki nieprofilowe.

Biblioteki towarzystw naukowych nie wchodzą obecnie w skład sieci PAN. Od początku lat 90. XX w. Akademia – na skutek zmiany systemu finansowego państwa – straciła możliwość dofinansowywania towarzystw naukowych. Towarzystwa ubiegają się o środki na swoją działalność z Komitetu Badań Naukowych (obecnie Ministerstwo Nauki i Informatyzacji) w ramach tzw. Działalności Wspomagającej Badania Naukowe. W ramach Akademii działa Rada Towarzystw Naukowych przy Prezydium PAN – ciało kolegialne, opiniodawcze, a także Rada Upowszechniania Nauki.

Biblioteki zagranicznych stacji naukowych PAN działają od wielu lat w Rzymie i Paryżu; w ostatnich kilku latach przybyły stacje naukowe w Wiedniu, Berlinie i Moskwie, które – zgodnie ze swoimi zadaniami – także prowadzą biblioteki. Trzon ich księgozbiorów stanowi współczesne piśmiennictwo polskie służące upowszechnianiu osiągnięć naukowych i kulturalnych Polski, a także pomocy polskim stypendystom i pracownikom naukowym w ich kontaktach z zagranicznymi partnerami. W gromadzeniu wydawnictw dla bibliotek zagranicznych PAN uczestniczy aktywnie Biblioteka PAN w Warszawie. Niektóre z bibliotek, jak np. Stacji Rzymskiej, mają także księgozbiory starsze pochodzące z darów i fundacji⁶.

Biblioteki PAN działają obecnie w nowych realiach, głównie ekonomicznych, ale także organizacyjnych, m.in. uchylone zostało zarządzenie sekretarza naukowego z grudnia 1971 r. w sprawie organizacji i działania sieci bibliotek naukowych PAN. Nowa ustawa z czerwca 1997 r. o bibliotekach⁷ pominęła w ogóle zagadnienie tworzenia sieci bibliotecznych resortowych i dziedzinowych co – według zgodnych opinii środowiska bibliotekarskiego – jest dużym mankamentem, ponieważ sprzyja dezintegracji bibliotekarstwa.

Biblioteki PAN zarówno samodzielne, jak i instytutowe służą użytkownikom także spoza PAN – pracownikom nauki, studentom i innym zainteresowanym.

ZASOBY BIBLIOTEK PAN

Profil zbiorów bibliotecznych PAN jest szeroki i zróżnicowany: obejmuje praktycznie wszystkie dziedziny i dyscypliny nauki. Szczególnie bogate są zbiory z nauk filologicznych, w tym z literatury polskiej i językoznawstwa, z literaturoznawstwa, z nauk historycznych, w tym historii polskiej i powszechnej, z nauk o sztuce, naukoznawstwa i historii nauki, nauk matematycznych, nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi. W bibliotekach PAN występują 3 podstawowe kategorie zbiorów: książki, wydawnictwa ciągłe i zbiory specjalne. Wpływa znaczna liczba bieżących czasopism zagranicznych zdobywanych nie tylko drogą prenumeraty, ale także wymiany. Gromadzone są wszystkie rodzaje dokumentów bibliotecznych, archiwalnych, a także muzealnych, materiały publikowane i niepublikowane, na nośnikach tradycyjnych i nietradycyjnych, np. mikroformy, CD-ROM, nagrania itp. Poprzez Internet biblioteki PAN mają dostęp do zagranicznych baz danych oferowanych przez firmy: Kluwer, Springer, Science Citation Index, Medline. Źródłami wpływu nabytków są: zakupy, prenumerata, wymiana krajowa i zagraniczna oraz dary. Natomiast biblioteki PAN nie otrzymują egzemplarza obowiązkowego.

⁶ K. Żaboklicki: *Księgozbiór Stacji Naukowej PAN w Rzymie*. „Prz. Bibl.” 1994 z. 1/2 s. 109-111.

⁷ „Dz.U.” nr 85 poz. 539.

Według *Rocznika Statystycznego Rzeczypospolitej Polskiej* wydanego w 2002 r., który rejestruje dane za 2001 r. biblioteki PAN miały ogółem na koniec grudnia 2001 r. 4 729 000 wol., w tym książek 2 960 000 wol., wydawnictw ciągłych 1 769 000 wol., zbiorów specjalnych 583 000 jedn. inwentarzowych⁸.

Biblioteki samodzielne miały na koniec 2001 r. ogółem 1 622 900 wol., w tym 1 039 000 wol. książek, 583 900 wol. wydawnictw ciągłych oraz 389 800 jedn. inwentarzowych zbiorów specjalnych⁹.

W realizacji planu specjalizacji zbiorów opracowanego w latach 70. ubiegłego stulecia¹⁰ uczestniczą 2 biblioteki PAN: Biblioteka Instytutu Matematycznego jako Centralna Biblioteka Matematyczna oraz Biblioteka Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania jako Centralna Biblioteka Nauk o Ziemi i Ochrony Środowiska. Z planu tego – opracowanego przez ówczesne Centrum INTE – wycofała się Biblioteka Instytutu Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego, ponieważ nie zgodziła się, aby przydzielono jej jako przedmioty specjalizacji 3 dyscypliny: biologię, botanikę i zoologię w sytuacji, gdy istnieją lepiej wyposażone biblioteki do obsługi botaniki i zoologii (Biblioteka Instytutu Botaniki i Biblioteka Instytutu Zoologii PAN). W wykazie bibliotek centralnych zabrakło centralnej biblioteki biologicznej. Należy jednak z naciskiem podkreślić, że plan specjalizacji na skutek błędów merytorycznych i metodologicznych, a także i przede wszystkim braku odpowiednich środków finansowych pozostał na papierze i nie został zrealizowany. Okresowo tylko udało się niektórym bibliotekom wyznaczonym na centralne uzupełnić braki w wyposażeniu technicznym, ale na długo tego nie starczyło.

SYTUACJA BIBLIOTEK PAN W LATACH 90. I OBECNIE

Położenie wielu placówek naukowych, kulturalnych utrzymywanych z budżetu państwa uległo z początkiem lat 90. znacznemu pogorszeniu. Przerzucenie kosztów ich utrzymania na budżet centralny spowodowało efekt tzw. „krótkiej koldry”; wpływy do budżetu gwałtownie zmalały, co odbiło się na kondycji m.in. bibliotek naukowych i publicznych. W stanie zagrożenia znalazły się także biblioteki instytutowe i samodzielne PAN.

Biblioteki samodzielne jako jednostki budżetowe finansowane są ze środków zarezerwowanych w ustawie budżetowej dla Polskiej Akademii Nauk. Natomiast biblioteki instytutowe utrzymywane są przez instytuty, które z kolei występują o środki na swoją działalność do

⁸ R. 62 s. 315.

⁹ Por. przyp 1, s. 197.

¹⁰ Zarządzenie nr 1 ministrów: kultury i sztuki; nauki, szkolnictwa wyższego i techniki oraz sekretarza naukowego PAN z dn. 26 kwietnia 1979 r. w sprawie ustalenia zasad i planu specjalizacji materiałów bibliotecznych oraz wyznaczenia bibliotek centralnych i określenia ich zadań. „Dz. Urz. Min. Nauki, Szk. Wyż. i Tech.” 1979 nr 3 poz. 9.

Komitetu Badań Naukowych utworzonego w 1991 r.¹¹. KBN wprowadził zasadę oceny placówek naukowych na podstawie rankingu, przyjmując określone kryteria. I chociaż ponad 75% instytutów PAN uzyskało najwyższą kategorię „A”, to i tak były to środki niewystarczające, co odbijało się przede wszystkim na ograniczaniu funduszy przeznaczanych na biblioteki.

Wiele bibliotek PAN znalazło się w sytuacji zagrożenia. Ówczesne władze PAN zwróciły się do dyrekcji Biblioteki PAN w Warszawie „o podjęcie działań w porozumieniu z pozostałymi bibliotekami PAN zmierzających do uchronienia księgozbiorów przed zniszczeniem lub rozproszeniem”. Działania zostały podjęte; zorganizowano zebranie kierowników bibliotek PAN środowiska warszawskiego, w którym udział wzięli także dyrektorzy bibliotek samodzielnych PAN¹². Wysłano do bibliotek ankietę z pytaniami na temat stanu ich zagrożenia likwidacją lub przekształceniami. Uzyskana w ten sposób wiedza pozwoliła zorientować się w sytuacji dysponentom bibliotek i przygotować ewentualne środki zaradcze.

Reorganizacji podlegały także instytuty PAN; wówczas dochodziło do przemieszczeń księgozbiorów, m.in. niektórych oddziałów terenowych do bibliotek głównych tych placówek. Biblioteka Orientalistyczna wchodząca w skład Zakładu Krajów Pozaeuropejskich została przekazana Uniwersytetowi Warszawskiemu, a księgozbiór Zakładu Zdrowia Psychicznego Centrum Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej został przekazany Instytutowi Psychologii Uniwersytetu Łódzkiego. Niektóre biblioteki placówek warszawskich zmieniły lokale, najczęściej z powodów finansowych. Należą do nich biblioteki: Instytutu Psychologii, Instytutu Podstaw Informatyki, Instytutu Nauk Ekonomicznych, Zakładu Językoznawstwa. Biblioteka Instytutu Sławistyki PAN w 2001 r. opuściła pomieszczenia na V i VI piętrze Pałacu Kultury i Nauki i po połączeniu się z odpowiednią profilowo biblioteką UW przeniosła się do jej siedziby (Krakowskie Przedmieście). W związku z likwidacją w 1999 r. Zakładu Fizyki Ciała Stałego PAN w Zabrze Biblioteka Zakładu została włączona do Biblioteki Informacji Naukowo-Technicznej Centrum Chemii Polimerów w Zabrze. Biblioteka Zakładu Biologii Wód im. Karola Starmacha w Krakowie jest w likwidacji i od 2004 r. będzie wchodzić w skład Biblioteki Instytutu Ochrony Przyrody w Krakowie.

Niektórym instytutom udało się wybudować nowe siedziby, a ich biblioteki uzyskiwały korzystne warunki lokalowe. Dotyczy to m.in. Instytutu Biochemii i Biofizyki, Instytutu Biocybernetyki i Inżynierii Biomedycznej, Centrum Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej, Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych, Instytutu Chemii Bioorganicznej.

¹¹ Ustawa z dnia 12.1.1991 r. o utworzeniu Komitetu Badań Naukowych. „Dz.U.” nr 8 poz. 28.

¹² Por. przyp. 4.

W wyniku zmian organizacyjno-strukturalnych w niektórych instytutach PAN biblioteki połączone zostały z innymi jednostkami i występują pod zmodyfikowanymi nazwami, jak np. Sekcja Informacji Naukowej i Wydawnictw przy Instytucie Badań Systemowych w Warszawie lub Dział Wydawnictw i Biblioteka przy Instytucie Budownictwa Wodnego w Gdańsku, czy Dział Informacji i Dokumentacji Naukowej przy Instytucie Farmakologii w Krakowie.

Warto zwrócić uwagę, że ze względów oszczędnościowych, a także w celu lepszego wykorzystania zasobów pewne instytuty PAN – pokrewne tematycznie – mają wspólne biblioteki lub łączą swoje zbiory biblioteczne ze zbiorami odpowiednich instytutów wyższych uczelni. Tutaj wymienić należy biblioteki: Instytutu Filozofii i Socjologii PAN i Uniwersytetu Warszawskiego – działającą sprawnie od wielu lat; Instytutu Botaniki PAN i Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie; Instytutu Chemii Fizycznej i Instytutu Chemii Organicznej PAN w Warszawie.

Wymienione też wcześniej przykłady łączenia bibliotek wskazują na to, że są to obecnie silne tendencje w przekształcaniach organizacyjnych bibliotek PAN i że są to zmiany spowodowane szczupłymi środkami finansowymi przeznaczanymi na ich utrzymanie.

Mimo wielu trudności, z jakimi borykają się te biblioteki – m.in. zmniejszająca się liczba zatrudnionych bibliotekarzy, ograniczone środki na gromadzenie zbiorów, niezbyt wyraźny postęp informatyzacji – nie można jeszcze mówić o degradacji tej sieci bibliotecznej, jakkolwiek wyniki przeprowadzonych ostatnio badań na podstawie ankiety nie dostarczają zbyt optymistycznych refleksji.

Plusem bibliotek PAN są ściśle wyspecjalizowane księgozbiory ukierunkowane na zaspokajanie potrzeb badawczych placówek naukowych PAN, znaczna liczba wydawnictw zagranicznych, w tym w szczególności czasopism naukowych pozyskiwanych nie tylko z prenumeraty, ale także w dużej części z własnej wymiany publikacji. Za środki PAN zostały zakupione dla placówek bazy elektroniczne czasopism firm wydawniczych: Kluwer, Springer, Science Citation Index, Medline (dla niektórych placówek).

Biblioteki PAN nie wypożyczają czasopism na zewnątrz, ale na życzenie czytelników sporządzają odbitki kserograficzne artykułów.

Biblioteki PAN – podobnie jak inne biblioteki naukowe – korzystają z dofinansowania przez Ministerstwo Nauki i Informatyzacji (d. KBN) działalności wspomagającej badania (d. DOT). Środki są przeznaczane m.in. na import czasopism naukowych, zakup wydawnictw, organizację imprez naukowych, automatyzację zbiorów informacji czy własną działalność wydawniczą. Wobec skromnych środków instytutów oraz bibliotek samodzielnych PAN otrzymywanych z budżetu państwa

dofinansowanie pewnych ważnych obszarów działalności bibliotecznej ma duże znaczenie i stanowi znaczącą pomoc.

POTRZEBA OPRACOWANIA INFORMATORA O BIBLIOTEKACH PAN

Brak aktualnych informacji o bibliotekach PAN, a także zmiany, jakie dokonały się na przestrzeni ostatniej dekady w tej sieci, skłoniły Bibliotekę PAN w Warszawie do przygotowania prezentowanego opracowania, które może służyć jako informator. Wobec niemożności opublikowania go w formie samoistnej zdecydowano się na zamieszczenie materiału w *Przeglądzie Bibliotecznym*.

W celu zebrania informacji o bibliotekach posłużono się ankietą opracowaną w przez Redaktora Naczelnego *Przeglądu* (tekst przedrukujemy poniżej), którą wraz z pismem przewodnim skierowano do bibliotek samodzielnych i instytutowych. Dla uściślenia informacji statystycznych wykorzystano dane zawarte w formularzu GUS K-04 za 2001 r., o którego kopię poprosiliśmy biblioteki. Nie wszystkie biblioteki od razu odpowiedziały na ankietę (ostatnia wpłynęła 17.12.2003 r.); proces gromadzenia materiałów przedłużał się, wymagał też dodatkowych uzgodnień telefonicznych. Staraliśmy się zebrać możliwie najpełniejsze informacje o bibliotekach, także o ich historii, nie tylko w celu ściśle użytkowym (informator), ale także badawczym. Szczególnie interesujące są przekształcenia strukturalne tej zwartej i dobrze kiedyś zorganizowanej sieci bibliotecznej. Realia obecnego życia bibliotecznego są dość twarde i do nich trzeba dostosować wszelkie działania, a także aspiracje.

Zrezygnowaliśmy z podawania stanu zatrudnienia, mimo że odpowiednie pytanie znalazło się w ankiecie. Niektóre biblioteki nie mają etatowych bibliotekarzy, a biblioteką zajmuje się wyznaczona osoba spośród pracowników instytutu. Jedynie w większych instytutach są osoby kierujące biblioteką.

Największą troską osób odpowiedzialnych za biblioteki powinno być zachowanie ich substancji, a więc pieczołowicie zgromadzonych wyspecjalizowanych księgozbiorów, częstokroć unikatowych, niepowtarzalnych.

W informatorze nie uwzględniliśmy bibliotek towarzystw naukowych, które od lat 90. ub. wieku są poza siecią bibliotek PAN, ani bibliotek stacji naukowych PAN za granicą, których zadania są skierowane na zaspokajanie potrzeb zagranicznych użytkowników.

Wszystkim osobom, które odpowiedziały na naszą ankietę oraz udzielały dodatkowych wyjaśnień serdecznie dziękujemy za pomoc i współpracę.

KWESTIONARIUSZ
DOTYCZĄCY BIBLIOTEK POLSKIEJ AKADEMII NAUK

1. Nazwa Biblioteki i adres siedziby
2. Filie Biblioteki – adresy
3. Krótkie dane historyczne dotyczące Biblioteki (rok założenia, zmiany nazwy lub siedziby, osoby zasłużone dla rozwoju Biblioteki)
4. Kierownictwo Biblioteki
5. Stan zatrudnienia
6. Stan liczbowy księgozbioru (na koniec 2002 r.)
7. Profil księgozbioru; specjalizacja zbiorów
8. Kategorie posiadanych zbiorów (wydawnictwa zwarte, czasopisma, zbiory specjalne, kolekcje); liczba prenumerowanych na bieżąco czasopism zagranicznych)
9. Sposoby powiększania i uzupełniania zbiorów (kupno, prenumerata, wymiana, dary, inne)
10. Katalogi Biblioteki (tradycyjne, zautomatyzowane, poszczególnych kategorii zbiorów, inne)
11. Automatyzacja
 - a) biblioteczne oprogramowanie (system) działający w Bibliotece
 - b) łączność sieciowa (Internet); liczba terminali
 - c) współpraca z innymi bibliotekami
 - d) wykorzystywane bazy danych (własne i zaprenumerowane)
12. Udostępnianie księgozbioru (prezencyjne, wypożyczenia na zewnątrz; rodzaj użytkowników)
13. Prace badawcze i dokumentacyjno-bibliograficzne prowadzone w Bibliotece
14. Wydawnictwa Biblioteki
15. Informacje dodatkowe, które Biblioteka chce przekazać

BARBARA SORDYŁOWA

LIBRARIES OF THE POLISH ACADEMY OF SCIENCES

The majority of the Polish Academy of Sciences libraries has been established in early fifties of the last century. The Academy established in 1952 acquired simultaneously older collections, in particular the collections of the liquidated Polish Academy of Knowledge and Warsaw Learned Society. PAS continued hosting and funding these inherited libraries.

Currently, the PAS library network includes libraries of the institutes belonging to the seven principal divisions of the Academy, libraries of the so-called PAS scientific stations abroad and several libraries being separate units of PAS. The libraries of learned societies co-funded by PAS were separated from the PAS library structure in the middle of the nineties.

The collections of the libraries of PAS cover a wide range of areas of sciences and humanities with all the types of materials (monographs, serials and special collections).

The libraries provide access to online databases including *Science Citation Index*, *Kluwer*, *Springer*, *Medline* etc. and exchange publications both with Polish and foreign partners.

The PAS libraries entered difficult period in the middle of nineties with the changes of research funding system. Despite of various organizational changes the majority of the PAS libraries continue their activities and development capitalizing on their high degree of specialization and focus on the needs of the research community.

Artykuł wpłynął do redakcji 23 listopada 2003 r.

BIBLIOTEKI SAMODZIELNE

BIBLIOTEKA GDAŃSKA

80-858 Gdańsk, ul. Wałowa 15
tel. (0-58) 301 55 23, (0-58) 301 22 51/54
faks (0-58) 301 29 70
e-mail: bgpan@task.gda.pl
www.bgpan.gda.pl

Profil: humanistyka ze szczególnym uwzględnieniem tematyki Gdańska, Pomorza i Morza Bałtyckiego

Zbiory: książki – 539 542 wol.
 czasopisma – 80 284 wol. (7182 wydawnictwa)
 stare druki – ponad 55 107 wol. (w tym 634 inkunabułów)
 rękopisy – 8315 jedn.
 dokumenty kartograficzne – 9542
 dokumenty ikonograficzne – 55 648
 mikroformy – 1225
 dokumenty dźwiękowe i audiowizualne – 162
 dokumenty elektroniczne – 59
 ekslibrisy – 12 669

241 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 110 prenumerowanych)

dostęp online do baz: *eIFL*, *LEX*, *Yearbook of Internationals Organizations*

Katalogi kartkowe: całość zbiorów zgromadzonych do 1945 r. – alfabetyczny i systematyczny (zamknięty w 1945 r.)
książek (1945-1998) – alfabetyczny i przedmiotowy
czasopism (1945-1998) – alfabetyczny
poszczególnych rodzajów zbiorów specjalnych (również drukowane)
specjalistyczne: tekstów literackich, tytułów dzieł literackich, morski

online (VTLS – Virtua): książek i wydawnictw ciągłych wpływających do biblioteki od 1998 r. – wykazywane także w bazie NUKAT (www.nukat.edu.pl)

online (MAK) baza własna: *Borussica w zbiorach Bibl. Gdańskiej*

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń, z wyjątkiem zbiorów specjalnych
poza bibliotekę – samodzielnym pracownikom naukowym i na rewersy międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów i działalności biblioteki

Powstała w 1596 r. jako Bibliotheca Senatus Gedanensis (Biblioteka Rady Miejskiej Gdańska) dzięki darowi markiza J. B. Bonifacio 1040 wol. cennych dzieł dla Gdańska. Dzięki następnym cennym darowiznom księgozbiór biblioteki powiększał się, służąc przede wszystkim Gimnazjum Gdańskiemu. W 1793 r. (po przejęciu Gdańska przez Prusy) zmieniono jej nazwę na Danziger Stadt-Bibliothek i stała się biblioteką miejską, służącą wszystkim mieszkańcom Gdańska. W 1905 r. przeniesiono ją do obecnej siedziby. W dniu 9.04.1945 r. w imieniu władz polskich przejął ją dr Marian Pelczar, mianowany dyrektorem Biblioteki Miejskiej; w czerwcu 1946 r. została udostępniona czytelnikom. W 1955 r. stała się biblioteką PAN i otrzymała obecną nazwę. Następnymi dyrektorami byli: prof. dr hab. Edmund Kotarski (1973-1981) i prof. dr hab. Zbigniew Nowak (1981-1997), obecnie kieruje nią dr Maria Pelczar (1998-). Zatrudnienie – 66 osób.

Biblioteka wydaje rocznik *Libri Gedanensis* (1967-) oraz katalogi swoich zbiorów specjalnych, reprinty z cennych dzieł dotyczących Gdańska i Pomorza.

W bibliotece podjęto prace konserwatorskie przy zabytkowych dokumentach oraz współpracę z Niemcami nad zabezpieczeniem wspólnego dziedzictwa narodowego. Najcenniejsze wydawnictwa są mikrofilmowane i digitalizowane.

Z. Nowak: *Bibliotheca Senatus Gedanensis 1596-1996*. „Prz. Bibl.” 1996 z. 1 s. 13-26; *Biblioteka Gdańska. Dzieje i zbiory*. Pod. red. M. Babnis i Z. Nowaka. Wrocław 1986.

BIBLIOTEKA KÓRNICKA PAN

62-035 Kórnik, ul. Zamkowa 5
tel. (0-61) 817 00 81
faks (0-61) 817 19 30

e-mail: bkpan@amu.edu.pl
www.bkpan.poznan.pl

Profil: historia i kultura Polski, parlamentaryzm polski do końca XVIII w., literatura polska XIV-XXI w., historia kościoła polskiego do XIX w., reformacja w Polsce, emigracja polska, szkolnictwo do XVIII w., pamiętniki XVII-XX w., literatura pietystyczna, genealogia, piśmiennictwo francuskie z zakresu historii i literatury Francji oraz kultury europejskiej, historia Włoch

Zbiory: książki – 188 089 wol.
czasopisma – 77 317 wol.
stare druki – 29 898 wol.
rękopisy – 14 000 jedn.
dokumenty kartograficzne – 2107
dokumenty ikonograficzne – 13 875
zbiory muzealne – 18 911 jedn. inwent.
depozyty – 10 492 wol.

20 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 9 prenumerowanych)

dostęp online do baz: *Przewodnik Bibliograficzny* oraz *Bibliografia Zawartości Czasopism*

Katalogi: kartkowe: książek – alfabetyczny
czasopism – alfabetyczny
stare druki – alfabetyczny (z indeksami nazw miejsc druku i drukarzy oraz proveniencji)
dokumenty kartograficzne, dokumenty graficzne
– inwentarze z indeksami nazw autorów, osób
oraz topograficznymi

online (MAK) – *Nowe druki* – książki wpływające do biblioteki od 1998 r.
– *Drukista* – stare druki (całość zbioru)
– *Czasopisma* – wydane do 1800 r. (całość)
– *Manuscripta* – rękopisy (całość zbioru)
– *Mapy* – dokumenty kartograficzne (całość)
– *Szachy* – ok. 2500 dokumentów (nieuwzględnionych w innych katalogach) dot. szachów

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń (z wyjątkiem zbiorów specjalnych)
poza bibliotekę – uczniom, studentom, pracownikom naukowym z Kórnika i jego okolic (wydawnictw opublikowanych po 1945 r.)

dostęp do Internetu

Z dziejów i działalności biblioteki

Założona ok. 1828 r. przez Tytusa Działyńskiego (1796-1861), który odziedziczoną po ojcu, Ksawerym, niewielką bibliotekę rodową powiększył o kilkadziesiąt tysięcy polskich i Polski dotyczących książek i rękopisów podczas podróży po Polsce i po Europie (Szwecja, Dania, Niemcy, Czechy, Francja). Rozpoczął działalność wydawniczą, m.in. inicjując publikację *Acta Tomiciana* oraz *Lites ac res gestae*. Na potrzeby Biblioteki przeznaczył odziedziczony zamek w Kórniku. Jego syn Jan Kanty Działyński (1829-1880) dokupił wiele cennych księgozbiorów i kontynuował działalność wydawniczą, a wnuk Władysław Zamoyski (1853-1924) aktem z 1924 r. przekazał całą majątność kórnicką narodowi polskiemu jako fundację „Zakłady Kórnickie”. W czasie II wojny światowej zbiory kórnickie szczęśliwie ocalały. Od 1953 r. (po zniesieniu w Polsce wszelkich fundacji) biblioteka przeszła pod zarząd PAN. W 1994 r. oddano nowy magazyn biblioteczny. Kolejni dyrektorzy Biblioteki: Zofia Grocholska (1924-1926), prof. Władysław Pociecha (1926-1928), dr Józef Grycz (1928-1929), prof. Stanisław Bodniak (1930-1939, 1945-1952), mgr Stanisława Jasińska (p.o. 1952-1955), doc. Stefan Weyman (1955-1975), dr Zofia Skorupska (p.o. 1975-1976), prof. Marcei Kosman (1976-1982), prof. Jerzy Wisłocki (1982-2000), prof. Stanisław Sierpowski (2000-).

Biblioteka Kórnicka prowadzi od 1952 r. Centralny katalog starodruków wielkopolskich, od 1956 r. rejestr materiałów dotyczących dziejów polskiego parlamentaryzmu, obecnie uczestniczy także w pracach nad Wielkopolską biblioteką cyfrową.

Biblioteka ma oddział w Poznaniu – w odrestaurowanym w latach 50. pałacu Działyńskich (61-772, Stary Rynek 78/79, tel. (0-61) 852 48 44, faks (0-61) 851 70 96) – w którym udostępniane są sprowadzane na życzenia czytelników materiały z Kórnika.

Wydawnictwa ciągłe biblioteki:

- *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej* 1929-
- *Acta Tomiciana* 1852-
- *Lites ac Res Gestae inter Polonos Ordinemque Cruciferorum* 1848-
- *Urzednicy Dawnej Rzeczypospolitej XII-XVIII wieku*. Spisy. 1985-

BIBLIOTEKA NAUKOWA POLSKIEJ AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI I POLSKIEJ AKADEMII NAUK W KRAKOWIE

31-016 Kraków, ul. Sławkowska 17
tel. (0-12) 431 00 21

faks (0-12) 422 29 15
e-mail: biblioteka@pau.krakow.pl

Profil: zagraniczne wydawnictwa ciągle z zakresu nauk społecznych i matematyczno-przyrodniczych; przeszłość Krakowa i regionu krakowskiego (zwłaszcza źródła rękopiśmienne); grafika zachodnioeuropejska do końca XVIII w.

Zbiory: książki – 180 066 wol.
czasopisma – 334 103 wol.
stare druki – 13 674
rękopisy – 12 971 jedn.
dyplomy pergaminowe – 614
druki ulotne – 9851
dokumenty kartograficzne – 8695
dokumenty ikonograficzne – 96 174
ekslibrisy – 627

860 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 12 prenumerowanych)

dostęp online do baz: *RAMEAU*, *ISSN*

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny
czasopism – alfabetyczny
specjalistyczne – w działach poszczególnych rodzajów zbiorów specjalnych

online (Virtua) książek wydanych po 1.01.1998 r. – wykazywane także w bazie NUKAT (www.nukat.edu.pl)

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – samodzielnym pracownikom naukowym i na rewersy międzybiblioteczne

Z dziejów i działalności biblioteki

Bibliotekę powołało w 1856 r. Towarzystwo Naukowe Krakowskie, a od 1873 r. funkcjonowała jako Biblioteka Akademii Umiejętności (od 1918 r. Polskiej Akademii Umiejętności). Od 1953 r. przejęta wraz z całym majątkiem i dorobkiem przez Polską Akademię Nauk. Na mocy porozumienia podpisanego 20.10.1999 r. między prezesami PAN i reaktywowanej w 1989 r. PAU od 1.01.2000 r. biblioteka (pod nową nazwą jako: Biblioteka Naukowa PAU i PAN w Krakowie) przeszła pod wyłączny zarząd PAU. Nowa Rada Naukowa składa się z 20 członków, 10 powoływanych przez PAU i 10 przez PAN. Biblioteką kierowali m.in.: dr Jan Czubek (1849-1932), prof. Jan Dąbrowski (1890-1965), prof.

Zbigniew Jabłoński (1926-1984), doc. dr Krystyna Stachowska (1924-1996). Obecnie dyrektorem jest dr Karolina Grodziska. Zatrudnienie – 37 osób.

Wydawnictwa biblioteki:

- *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie* (1955-),
- *Katalog Rękopisów Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie* (1906-),
- *Katalog Gabinetu Rycin w Bibliotece Naukowej PAU i PAN w Krakowie* (T. 1.1987-).

BIBLIOTEKA POLSKIEJ AKADEMII NAUK W WARSZAWIE

00-901 Warszawa, pl. Defilad 1, Pałac Kultury i Nauki, VI p.
tel. (0-22) 620 33 02, (0-22) 656 66 14, (0-22) 656 66 40
faks (0-22) 656 66 39
e-mail: biblwaw@pan.pl
www.pan.pl/biblioteka

Profil: humanistyka z pogłębioną specjalizacją w zakresie naukoznawstwa, technoznawstwa, studiów nad przyszłością, prakseologii, nauk organizacji i zarządzania, bibliotekoznawstwa i informacji naukowej. W szczególności w księgozbiornie znaleźć można piśmiennictwo polskie i zagraniczne z: teorii i metodologii nauki i techniki, filozofii nauki, psychologii i socjologii nauki, organizacji nauki i polityki naukowej, historii nauki i techniki; teorii i metodologii prognozowania, historii prognozowania, organizacji badań prognostycznych; ogólnych problemów nauki o skutecznym działaniu, nauk organizacji i zarządzania; zagadnień informacji naukowej, bibliotekoznawstwa, bibliologii, edytorstwa. Biblioteka dysponuje bogatym zbiorem naukowych wydawnictw informacyjnych, jak: encyklopedie ogólne i specjalne; słowniki rzeczowe, terminologiczne i językowe; wydawnictwa biograficzne typu „who is who” i inne międzynarodowe biografie; bibliografie specjalne, głównie z nauk humanistycznych; informatory ogólne i specjalne dotyczące nauki i instytucji naukowych w świecie.

Zbiory: książki – 148 608 wol. (w tym kolekcja Biblioteki Centralnej TNW – ponad 16 000 wol.)
wydawnictwa ciągle – 99 129 wol.
rezerwa wieczysta wydawnictw PAN (zbiór archiwalny) – 169 137 wol.
dokumenty elektroniczne – 120
84 bieżące czasopisma zagraniczne (w tym 46 prenumerowanych)

CD-ROM: *Przewodnik Bibliograficzny* (1978-2001), *Bibliografia Zawartości Czasopism* (1996-2001), *Science Citation Index* (1980-2000), *Social Science Citation Index* (1981-2002), *Ulrich's Plus* (1996/97-1998)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny (wg wydziałów PAN z indeksem przedmiotowym)
wydawnictw ciągłych – alfabetyczny
online (Horizon) książek wpływających do biblioteki w okresie 1996-2001 r.

bazy bibliograficzne (ISIS): PROG N – artykułów o tematyce prognostycznej (1995-); NAUKZ – artykułów z zakresu naukoznawstwa z czasopism zagranicznych (1995-)

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – samodzielnym pracownikom naukowym, studentom uczelni prowadzonych przez placówki naukowe PAN lub z nimi współpracujących, a także na rewersy międzybiblioteczne

Z dziejów i działalności biblioteki

Sekretariat Naukowy Prezydium PAN podjął uchwałę nr 121 z dn. 30.12.1952 r. o następującej treści: „Bibliotekę Towarzystwa Naukowego Warszawskiego oraz Pracownię Naukoznawczą TNW połączyć z obecną podręczną biblioteką Akademii, z połączonej całości utworzyć pomocniczą placówkę naukową przy Prezydium PAN pod nazwą »Biblioteka Polskiej Akademii Nauk«”. Rozwój biblioteki został zahamowany w wyniku włączenia jej – jako Działu Zbiorów – w skład Ośrodka Bibliografii i Dokumentacji Naukowej PAN w lipcu 1953 r. Ponownie powołana jako placówka samodzielna o profilu naukoznawczym na podstawie uchwały nr 5/58 Sekretariatu Naukowego Prezydium PAN z dn. 4.02.1958 r. w sprawie utworzenia Biblioteki PAN w Warszawie. Biblioteka rozpoczęła działalność z dn. 1.1.03.1958 r., a w lipcu tego roku zbiory przeniesiono z Pałacu Staszica do Pałacu Kultury i Nauki. Pierwszym organizatorem i kierownikiem Biblioteki PAN działającej przez kilka miesięcy w 1953 r. był prof. dr Zenon Rogoziński; Działem Zbiorów w ramach OBiDN PAN kierował mgr Jan Fabiański. Kolejni dyrektorzy: doc. dr Stanisław Pazyra (1958-1963), dr Zenon Kmiecik (1963-1966), prof. dr hab. Maria Dembowska (1966-1975), dr Leon Łoś (1975-1981), doc. dr hab. Barbara Sordylowa (1981-2003). Od 2004 r. p.o. dyrektora – mgr Joanna Kurjata. Zatrudnienie – 26 osób. Od 20.01.2004 Biblioteka jest w stanie likwidacji.

Wydawnictwa biblioteki:

- *Polska Bibliografia Naukoznawstwa i Ruchu Naukowego*. Rok 1963 (wyd. 1966). – Od T. 3 (wyd. 1973) tyt.: *Polska Bibliografia Naukoznawstwa*. – Od T. 5 (wyd. 1975) tyt.: *Polska Bibliografia Naukoznawstwa i Technoznawstwa*.
- *Bibliografia Bieżąca Historii Nauki i Techniki*. Dod. do *Kwartalnika Historii Nauki i Techniki*. 1971-1992.
- *Bibliografia Prac Prognostycznych „Polska 2000”*. 1972-1973 (wyd. 1977); 1974-1975 (wyd. 1981); 1976-1980 (wyd. 1983).
- *Prognozyka*. Nowe publikacje. 1970-1993.
- *Przegląd Biblioteczny*. (Kwart.) R. 1972- (współwydawca: Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich).
- *Słownik polskich towarzystw naukowych* T. 1 (1978); T. 2 cz. 1-3 (1990-2001); T. 3 (1982); T. 1, 2 wyd. zaktualizowane pt. *Towarzystwa naukowe działające obecnie w Polsce* – w druku.

M. Dembowska: *Biblioteka Polskiej Akademii Nauk w Warszawie*. Próba realizacji modelu biblioteki specjalnej jako ośrodka informacji naukowej. „*Rocz. Bibl.*” 1971 z. 1/2 s. 173–196.

L. Łoś: *Biblioteka Polskiej Akademii Nauk w Warszawie w 25-lecie istnienia Akademii*. „*Nauka Polska*” 1978 nr 1/2 s. 87–105.

B. Sordylowa: *O problemach Biblioteki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie*. „*Prz. Bibl.*” 1993 z. 3/4 s. 325–330.

B. Sordylowa: *Zarys działalności Biblioteki PAN w Warszawie i kierunki jej rozwoju*. „*Prz. Bibl.*” 1988 z. 2 s. 149–158.

WYDZIAŁ I – NAUK SPOŁECZNYCH

ARCHIWUM PAN. BIBLIOTEKA

00-330 Warszawa, ul. Nowy Świat 72
tel. (0-22) 657 27 88, (0-22) 657 28 92
faks (0-22) 826 81 30
e-mail: archiwum@apan.waw.pl

Profil: historia; historia nauki, techniki i kultury; biografistyka

Zbiory: książki – 10 803 wol.
czasopisma – 9 635 wol.
4 bieżące czasopisma zagraniczne (z wymiany)

Katalogi kartkowe: książek – krzyżowy
czasopism – alfabetyczny

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – tylko na rewersy międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1954 r. Biblioteką kieruje mgr Dorota Pietrzekiewicz.

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII. BIBLIOTEKA GŁÓWNA

00-140 Warszawa, al. Solidarności 105
tel. (0-22) 620 28 81 w. 124, 126, 175
faks (0-22) 624 01 00, (0-22) 624 11 63
e-mail: marzenka@iaepan.edu.pl
www.iaepan.edu.pl

Profil: archeologia pradziejowa, klasyczna, średniowieczna, historia kultury materialnej, historia cywilizacji, etnologia, antropologia kulturowa, numizmatyka, Mezoameryka

Zbiory: książki – 45 139 wol.
czasopisma – 699 wydawnictw
dokumenty kartograficzne – 99
mikroformy – 487

381 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 21 prenumerowanych)

dostęp online do bazy *eIFL*

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny
czasopism – alfabetyczny
serii – alfabetyczny

online (Horizon) książek wpływających do biblioteki od 1993 r. i czasopism – całość zbioru – wykazywane także w bazach KaRo (ka-ro.umk.pl/Karo) i Warszawskiego Porozumienia Bibliotek Naukowych PAN (<http://195.187.97.20/webpac>)

wykaz książek – nowych nabytków aktualizowany co 2 tygodnie rozsyłany pocztą elektroniczną

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – pracownikom naukowym zarejestrowanym oraz na rewersy międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów i działalności biblioteki

Powstała w 1954 r. jako Biblioteka Instytutu Historii Kultury Materialnej ze zbiorów Komitetu Badań nad Początkami Państwa Polskiego oraz ponad tysiącą wydawnictw daru z dubletów Biblioteki Narodowej. Biblioteką kieruje mgr Marzenna Herman.

Bogate księgozbiory podręczne, udostępniane na miejscu również pracownikom naukowym spoza IAE i studentom odpowiednich wydziałów, mają oddziały Instytutu:

- w Krakowie (31-016, ul. Sławkowska 17, tel. (0-12) 422 29 05)
– ok. 25 000 wol. książek
- w Łodzi (90-364, ul. Tylna 1, tel. (0-42) 684 61 96) – powyżej 20 000 wol.
- we Wrocławiu (50-118, ul. Więzienna 6, tel. (0-71) 344 16 08) – ok. 6000 wol. książek i ok. 10 000 wol. czasopism

INSTYTUT BADAŃ LITERACKICH. BIBLIOTEKA

00-330 Warszawa, ul. Nowy Świat 72
tel. (0-22) 657 28 42, (0-22) 657 28 25
faks (0-22) 826 99 45
e-mail: badlit@ibl.waw.pl

Profil: szeroko pojęta humanistyka ze szczególnym uwzględnieniem literaturoznawstwa

Zbiory: książki – 204 611 wol.

czasopisma – 47 511 wol.

zbiory specjalne – 88 837 jedn.

w tym m.in.: stare druki – ok. 650 wol.

rękopisy – 1355 jedn.

prace doktorskie i habilitacyjne – 5888

dokumenty ikonograficzne – ok. 36 000

mikroformy – ok. 1100

87 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 46 prenumerowanych)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny

czasopism – alfabetyczny

online (MAK) książek wpływających do biblioteki od 1994 r.

Udostępnianie: na miejscu – pracownikom naukowym i studentom
poza bibliotekę – pracownikom naukowym od stopnia
doktora habilitowanego oraz na rewersy międzybiblioteczne

dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1949 r. W tymże roku związano z IBL Fundację im. Jadwigi i Jana Michalskich, której cenny księgozbiór w 1952 r. stał się własnością IBL. W 1953 r. biblioteka przejęła od Towarzystwa Naukowego Warszawskiego ocalałe resztki zbiorów Gabriela Korbuta (Korbutianum). Biblioteką kieruje mgr Łukasz Ossowski.

INSTYTUT FILOZOFII I SOCJOLOGII. BIBLIOTEKA

00-047 Warszawa, ul. Krakowskie Przedmieście 3

tel. (0-22) 552 37 04, (0-22) 552 37 08

faks (0-22) 826 57 34

e-mail: j.siek@uw.edu.pl

Profil: nauki filozoficzne i socjologiczne

Zbiory: książki – 85 535 wol.

czasopisma – 23 590 wol. (1622 wydawnictwa)

stare druki – 168 wol.

rękopisy – 199 jedn.
mikroformy – 1160
fotokopie – 192
fotografie – 358
prace doktorskie i habilitacyjne – 309
149 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 27 prenumerowanych)

dostęp online do baz: *Kluwer*, *eIFL*

CD-ROM: *ProQuest* (do 2000 r.) i *Philosopher's Index* (do 2001 r.)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny (zamknięty na 1991 r.)
czasopism – alfabetyczny
poszczególne rodzaje zbiorów specjalnych – alfabetyczne

online (Horizon) książek wpływających do biblioteki od 1991 r. – wykazywane także w bazach KaRo (karo.umk.pl/Karo) i Warszawskiego Porozumienia Bibliotek Naukowych PAN (<http://195.187.97.20/webpac>)

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – członkom Polskiego Towarzystwa Filozoficznego, Polskiego Towarzystwa Socjologicznego i Polskiego Towarzystwa Semiotycznego; pracownikom Instytutu Studiów Politycznych PAN i Instytutu Psychologii PAN; studentom: Wydziału Filozofii i Socjologii UW, Szkoły Nauk Społecznych przy IFiS PAN, Fakultetu Socjologicznego CEU, Collegium Civitas, Międzywydziałowego Instytutu Nauk Humanistycznych; na rewery międzybiblioteczne

dostęp do Internetu

Z dziejów i działalności biblioteki

Powstała w 1956 r. i od początku działa razem z bibliotekami Wydziału Filozofii i Socjologii UW oraz Polskiego Towarzystwa Filozoficznego. Organizatorem i kierownikiem do 1973 r. był mgr Janusz Krajewski. Obecnie połączone biblioteki dysponują zbiorem 180 092 wol. książek i 41 268 wol. czasopism i w praktyce pełnią funkcję centralnej biblioteki filozoficznej i socjologicznej. Kierownikiem biblioteki jest mgr Jan Siek.

Około 2/3 zbiorów stanowią wydawnictwa zagraniczne z okresu powojennego. W zbiorach starszych znajduje się księgozbiór Kazimierza Twardowskiego z jego lwowskiej biblioteki a w zbiorach specjalnych

22 tomy jego korespondencji, spuścizny Marii i Stanisława Ossowskich, Mieczysława Wallisa, Janiny i Tadeusza Kotarbińskich oraz liczne obiekty muzealne (portrety, rzeźby, medale pamiątkowe itp.).

W bibliotece prowadzi się prace:

- nad słownikiem haseł przedmiotowych z zakresu filozofii i socjologii,
- nad inwentarzami rękopisów: Kazimierza Twardowskiego, Mieczysława Wallisa, Stanisława i Marii Ossowskich, Janiny i Tadeusza Kotarbińskich, Jana Wolskiego.

INSTYTUT HISTORII IM. TADEUSZA MANTEUFFLA. BIBLIOTEKA

02-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31

tel. (0-22) 831 02 61 w. 24

faks (0-22) 831 36 42

e-mail: bpan@ihpan.edu.pl

dorotapeczlewicz@wp.pl

Profil: historia Polski i powszechna od średniowiecza do czasów współczesnych

Zbiory: książki – 34 645 wol.

czasopisma – 19 045 wol.

prace doktorskie i habilitacyjne – 316

mikroformy – 423

141 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 21 prenumerowanych)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny
czasopism – alfabetyczny

Udostępnianie: na miejscu – pracownikom naukowym i skierowanym przez promotorów studentom
poza bibliotekę – na rewersy międzybiblioteczne

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1953 r. wraz z IH, organizowała ją i do 1968 r. kierowała nią mgr Elżbieta Widerszalowa; od 1975 r. kierownikiem jest mgr Hanna Cynarska-Gaj.

INSTYTUT HISTORII NAUKI. BIBLIOTEKA

00-330 Warszawa, ul. Nowy Świat 72

tel. (0-22) 657 28 58

faks (0-22) 826 61 37
e-mail: ihn@ihnpan.waw.pl

Profil: historia poszczególnych dyscyplin naukowych, technicznych i oświatowych

Zbiory: książki – 16 496 wol.
czasopisma – 4 799 wol.
rękopisy – 685 jedn.
mikroformy – 18 138
dokumenty ikonograficzne i oglądowe – 1434
ok. 40 bieżących czasopism zagranicznych (tylko z wymiany)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny
czasopism – alfabetyczny

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne

Z dziejów biblioteki:

Powstała w 1954 r. wraz z Instytutem Historii Nauki, Oświaty i Techniki (od 1994 r. obecna nazwa). Biblioteką kieruje mgr Dorota Kozłowska.

INSTYTUT JĘZYKA POLSKIEGO. BIBLIOTEKA

31-120 Kraków, al. A. Mickiewicza 31
tel. (0-12) 632 56 92, (0-22) 632 92 41
e-mail: polski@iname.com

Profil: historia języka polskiego

Zbiory: książki – 8313 wol.
czasopisma – 1119 wol.
mikroformy – 204

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny
czasopism – alfabetyczny

Udostępnianie: osobom spoza IJP (pracownikom naukowym i studentom skierowanym przez profesorów) tylko za pozwoleniem jego dyrektora

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1953 r. wraz z rozpoczęciem prac nad *Słownikiem staropolskim* w Zakładzie Językoznawstwa PAN (od 1973 r. Instytut Języka Polskiego).

Ponadto w Zakładzie Onomastyki Polskiej istnieje założony w 1953 r. księgozbiór podręczny z zakresu onomastyki polskiej i zagranicznej udostępniany zainteresowanym na miejscu.

INSTYTUT NAUK EKONOMICZNYCH. BIBLIOTEKA

00-330 Warszawa, ul. Nowy Świat 72
tel. (0-22) 657 27 04
e-mail: magda@inepan.waw.pl

Profil: ekonomia

Zbiory: książki – 15 184 wol.
czasopisma – 360 wol.
prace niepublikowane – 1023
29 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 8 z wymiany)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i przedmiotowy (wg *Słownika języka hasel przedmiotowych Biblioteki Narodowej*)
czasopism – alfabetyczny

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewersy międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1955 r. jako biblioteka Zakładu Nauk Ekonomicznych PAN (pl. Defilad 1), w 1980 r. zmiana nazwy na obecną i siedziby od 2002 r. (do 2001 r. ul. Marszałkowska 77). Biblioteką kieruje Elżbieta Magdalińska.

INSTYTUT NAUK PRAWNYCH. BIBLIOTEKA

00-330 Warszawa, ul. Nowy Świat 72
tel. (0-22) 657 27 38, (0-22) 826 52 31 w. 738
faks (0-22) 826 78 53

Profil: nauki prawne, nauki polityczne, socjologia

Zbiory: książki 43 280 wol.

czasopisma – 221 wydawnictw

prace doktorskie – 1133

92 bieżące czasopisma zagraniczne (prenumerowane)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny
czasopism – alfabetyczny

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1956 r. wraz z INP (w l. 1975-1990 Instytut Państwa i Prawa PAN). Biblioteką kieruje Danuta Sadkowska.

W 1973 r. powstała biblioteka przy Zakładzie Badania Instytucji Prawnych (61-725 Poznań, ul. Melżyńskiego 27/29, tel. i faks (0-61) 852 02 60), która w 1991 r. uzyskała status Biblioteki Depozytowej Rady Europy. Zbiory biblioteki obejmują 2858 wol. książek oraz 86 czasopism (w tym 7 bieżących czasopism zagranicznych prenumerowanych). Biblioteka dysponuje orzecnictwem Komisji i Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu oraz zbiorem dokumentów ONZ z dziedziny praw człowieka. Zbiory są udostępniane na miejscu bez ograniczeń oraz wypożyczane poza bibliotekę na rewery międzybiblioteczne. W bibliotece opracowano bibliografię polskich publikacji dotyczących praw człowieka za l. 1945-1985 (W: *Prawa człowieka. Dokumenty*. T. 1. Wrocław 1989) oraz za l. 1986-1993 (*Materiały Poznańskiego Centrum Praw Człowieka* 1994 nr 5).

INSTYTUT PSYCHOLOGII. BIBLIOTEKA

03-815 Warszawa, ul. Chodakowska 19/31

tel. (0-22) 517 96 33

faks (0-22) 517 99 17

e-mail: kjw@psychpan.waw.pl

Profil: psychologia i nauki pokrewne

Zbiory: książki – 7318 wol.

czasopisma – 1548 wol.

baza *PSYCINFO* (1872-2000)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – samodzielny pracownik naukowy PAN oraz na rewersy międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Podstawę stanowił księgozbiór Pracowni Psychometrycznej PAN (1959-1969), który następnie służył jako księgozbiór psychologiczny Zakładu Prakseologii (1968-1974), przejęty przez Zakład Psychologii (1983-1990, od 1990 r. Instytut Psychologii). Biblioteką zajmuje się Katarzyna Wasiak.

INSTYTUT ROZWOJU WSI I ROLNICTWA. BIBLIOTEKA

00-330 Warszawa, ul. Nowy Świat 72
tel. (0-22) 657 28 30
faks (0-22) 826 63 71
e-mail: irwir@irwirpan.waw.pl

Profil: ekonomika rolnictwa, polityka rolna, socjologia wsi

Zbiory: książki – 5917 wol.
czasopisma – 1335 wol.
8 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 3 prenumerowane)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny
czasopism – alfabetyczny

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewersy międzybiblioteczne

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1972 r. ze zbiorów Zakładu Badań Rejonów Uprzemysłowianych PAN oraz ze zbiorów Zakładu Ekonomiki Rolnictwa i Leśnictwa PAN.

INSTYTUT SLAWISTYKI. BIBLIOTEKA

00-927 Warszawa, ul. Krakowskie Przedmieście 26/28
tel. (0-22) 552 05 49

faks (0-22) 552 15 22
e-mail: mail: ispan@ispan.waw.pl
www.ispan.waw.pl

Profil: językoznawstwo słowiańskie, literaturoznawstwo słowiańskie, etnografia, historia krajów słowiańskich

Zbiory: książki – 94 176 wol.
czasopisma – 24 027 wol.
zbiory specjalne – 861 jedn. (w tym: mikroformy, kserokopie, fotokopie, dokumenty elektroniczne)
154 bieżące czasopisma zagraniczne (w tym 23 prenumerowane)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny (wg UKD)
czasopism – alfabetyczne)

online (Horizon) książek wpływających do biblioteki od początku 2003 r. – wykazywane także w bazach KaRo (karo.umk.pl/Karo) i Warszawskiego Porozumienia Bibliotek Naukowych PAN (<http://195.187.97.20/webpac>)

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewersy międzybiblioteczne

Z dziejów biblioteki

Powstała przy Instytucie Polsko-Radzieckim w 1952 r. Przejęta następnie w 1961 r. przez Zakład Słowianoznawstwa (od 1979 r. Instytut Słowianoznawstwa, od 1992 r. Instytut Sławistyki). Biblioteką kieruje mgr Leonarda Biesiadowska.

INSTYTUT STUDIÓW POLITYCZNYCH. BIBLIOTEKA

00-625 Warszawa, ul. Polna 18/20
tel. (0-22) 825 52 21 w. 23
faks (0-22) 825 21 46
e-mail: bpl@isppan.waw.pl

Profil: nauka o polityce, socjologia, historia najnowsza

Zbiory: książki – 16 123 wol.
czasopisma – 4516 wol.
prace doktorskie – 29

145 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 53 prenumerowane)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny (zamknięty na 1990 r.)

czasopism – alfabetyczny

online (ISIS) książek wpływających do biblioteki od 1986 r.

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń

poza bibliotekę – na rewersy międzybiblioteczne

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1990 r. wraz z ISP, który przejął ją od Instytutu Krajów Socjalistycznych PAN. Obecnie trudne warunki lokalowe. Biblioteką kieruje mgr Barbara Popławska.

INSTYTUT SZTUKI. BIBLIOTEKA

00-950 Warszawa, pl. Krasińskich 1A; adres korespondencyjny: ul. Długa 26/28

tel. (0-22) 831 15 13, zbiory specjalne (0-22) 831 32 71 w. 257

faks (0-22) 831 31 49

Profil: teoria i historia sztuki, przede wszystkim sztuk plastycznych, architektury, muzyki, teatru i filmu

Zbiory: książki – 119 750 wol.

czasopisma – ok. 30 000 wol.

druki muzyczne – 2090 wol.

wydzielone zbiory specjalne: spuścizny artystów (głównie rękopisy); mikroformy – ok. 3300; fotokopie – ok. 800

130 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 43 prenumerowane)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny wg UKD (zamknięty na 1991 r.)

czasopism – alfabetyczny i działowy

druków muzycznych – alfabetyczny

online (Horizon) książek wpływających do biblioteki od 1992 r. – wykazywane także w bazach KaRo (karo.umk.pl/Karo) i Warszawskiego Porozumienia Bibliotek Naukowych PAN ([htt://195.187.97.20/webpac](http://195.187.97.20/webpac))

Udostępnianie: na miejscu – czytelnikom od 16 lat

poza bibliotekę – zarejestrowanym pracownikom naukowym i na rewersy międzybiblioteczne

dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1951 r., po przejęciu przez IS księgozbioru Ministerstwa Propagandy i Informatyki (później MKiS). Do 1965 r. mieściła się przy ul. Długiej 26 w siedzibie IS, od tego roku działa w nowym gmachu. Założycielem i pierwszym kierownikiem był prof. Andrzej Ryszkiewicz. Obecnie kieruje biblioteką Jolanta Ewa Jankowska.

ZAKŁAD ARCHEOLOGII ŚRÓDZIEMNOMORSKIEJ. BIBLIOTEKA

00-330 Warszawa, ul. Nowy Świat 72

tel. (0-22) 657 28 29

e-mail: zaspan@zaspan.waw.pl

Profil: archeologia śródziemnomorska; egiptologia; nubologia; historia sztuki: greckiej, rzymskiej, bizantyjskiej, wczesnochrześcijańskiej; monografie wykopalisk archeologicznych i sprawozdania z nich

Zbiory: książki – 9275 wol.

czasopisma – 3357 wol.

79 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 11 prenumerowanych)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny

czasopism – alfabetyczny

Udostępnianie: na miejscu – pracownikom naukowym i studentom
poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1957 r.

ZAKŁAD BADAŃ NARODOWOŚCIOWYCH. BIBLIOTEKA

61-772 Poznań, Stary Rynek 78/79

tel. (0-61) 852 09 50

Tylko księgozbiór podręczny z zakresu historii, socjologii, politologii, zapoczątkowany w 1973 r. przy Zakładzie Badań nad Polonią Zagraniczną PAN (od 1992 r. obecna nazwa).

ZAKŁAD KRAJÓW POZAEUROPEJSKICH. BIBLIOTEKA

00-330 Warszawa, ul. Nowy Świat 72

tel./faks (0-22) 826 63 56

e-mail: csnec@zkppan.waw.pl

Profil: problematyka rozwojowa krajów Azji, Afryki i Ameryki Łacińskiej

Zbiory: książki – 14 347 wol.

czasopisma – 2399 wol.

36 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 9 prenumerowanych)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny, systematyczny i wg kontynentów

czasopism – alfabetyczny

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń

poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne

Z dziejów biblioteki

Powstała ok. 1960 r. przy Pracowni Zagadnień Społecznych i Kulturalnych Afryki Współczesnej, od 1978 r. przy ZKP.

WYDZIAŁ II – NAUK BIOLOGICZNYCH

CENTRUM BADAŃ EKOLOGICZNYCH. BIBLIOTEKA

05-092 Łomianki, Dziekanów Leśny, ul. M. Konopnickiej 1
tel. (0-22) 751 30 46 w. 222
faks (0-22) 751 31 00
e-mail: ekotom@polbox.com

Profil: ekologia, ochrona przyrody, ochrona środowiska

Zbiory: książki – 38 349 wol.
czasopisma – 40 185 wol.
prace doktorskie i habilitacyjne – 165 wol.
dokumenty elektroniczne – 14
265 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 4 prenumerowane)

CD-ROM: *Life Sciences Collection* (1994 – kwiecień 2002), *ASFA (Aquatic Sciences & Fisheries Abstracts)* (1994-1998), *Current Contents* (1995-1998)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i klasowy (nabytki do końca 1992 r.)
czasopism – alfabetyczny

online (ISIS) książek *KATAL* – wpływających do biblioteki od 1993 r.

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1952 r. w Zakładzie Ekologii z siedzibą w Pałacu Staszica w Warszawie. W 1971 r. Zakład otrzymał status instytutu i został przeniesiony do Dziekanowa Leśnego, gdzie biblioteka otrzymała pomieszczenia ok. 400 m² i znacznie powiększyła zbiory, głównie drogą wymiany z partnerami z całego świata. W październiku 2002 r. biblioteka została przekazana nowopowstałej placówce Centrum Ba-

dań Ekologicznych PAN. Biblioteką kierowały: mgr Irena Cissowska (1952-1971), mgr Regina Reda (1971-1995), mgr Ewa Gierula-Uchmańska (1996-2002).

CENTRUM MIKROBIOLOGII I WIRUSOLOGII. BIBLIOTEKA

93-232 Łódź, ul. Lodowa 106
tel. (0-42) 649 22 63, (0-42) 649 13 16
faks (0-42) 649 16 33

Jest w trakcie łączenia z biblioteką Zakładu Amin Biogennych

INSTYTUT BIOCHEMII I BIOFIZYKI. BIBLIOTEKA IM. JÓZEFA HALLERA

02-106 Warszawa, ul. Pawińskiego 5a
tel. (0-22) 658 24 20
faks (0-22) 658 46 36

Profil: biochemia, biofizyka, biologia molekularna, biochemia roślin, genetyka, rezonans jądrowy magnetyczny (NMR)

Zbiory: książki – 7798 wol.
czasopisma – 15 890 wol. (364 wydawnictwa)
prace niepublikowane (habilitacyjne, doktorskie, magisterskie) – 578 wol.

127 bieżących czasopism zagranicznych (prenumerowanych)

dostęp online do baz: *ScienceDirect*, *Kluwer*, *Springer*, *Current Contents*, *Medline*, *Pub-Med*.

CD-ROM: *Life Sciences Collection* (do 2002 r.)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny (nabytki sprzed 2000 r.)
czasopism – alfabetyczny
prac niepublikowanych – alfabetyczny

online (Horizon) książek i czasopism – wydawnictw wpływających do biblioteki od 2000 r. – wykazywane także w bazach KaRo (ka-

ro.umk.pl/Karo) i Warszawskiego Porozumienia Bibliotek Naukowych PAN (<http://195.187.97.20/webpac>)

Udostępnianie: na miejscu z wolnym dostępem do całości zbiorów
– od uczniów szkół średnich
poza bibliotekę – od studentów
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1954 r. wraz z IBB i miała – tak jak Instytut – różne siedziby, od 1963 r. na ul. Rakowieckiej 36, a od 1992 r. znajduje się pod obecnym adresem. W 1998 r. bibliotece nadano imię założyciela i pierwszego dyrektora IBB – prof. Józefa Hallera. Biblioteką kieruje mgr Teresa Żyłka.

INSTYTUT BIOLOGII DOŚWIADCZALNEJ IM. M. NENCKIEGO. BIBLIOTEKA

02-093 Warszawa, ul. Pasteura 3
tel. (0-22) 659 35 01, (0-22) 659 85 71 w. 218
faks (0-22) 822 53 42
e-mail: bibl@nencki.gov.pl

Profil: biologia komórki, biologia molekularna, biochemia, etologia, neurobiologia, psychofizjologia

Zbiory: książki – 24 725 wol.
czasopisma – 45 112 wol.
mikroformy – 103

167 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 108 prenumerowanych)

dostęp do baz: *ScienceDirect, Kluwer, Springer, SCI, Medline, Pub-Med., Journal Citation Reports (Science Edition),*

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i przedmiotowy
wydawnictw ciągłych – alfabetyczny

online (Horizon) książek wydanych po 1976 r. i wydawnictw ciągłych bieżących od ich początku – wykazywane także w bazach KaRo (karo.umk.pl/Karo) i Warszawskiego Porozumienia Bibliotek Naukowych PAN (<http://195.187.97.20/webpac>)

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń (z wolnym dostępem do całości zbiorów)
poza bibliotekę – zarejestrowanym czytelnikom i na rewersy międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1918 r. wraz z IBD. Oprócz Biblioteki Centralnej, która mieściła się w gmachu Instytutu w Warszawie (ul. Śniadeckich 8). W jej skład wchodziły: Biblioteka Stacji Hydrobiologicznej na Wigrach, Biblioteka Stacji Morskiej w Helu, Biblioteka Zakładu Biometrii w Warszawie, Biblioteka Stacji Biologicznej w Pińsku. We wrześniu 1939 r. zbiory Biblioteki Centralnej zostały zniszczone, a zbiory stacji badawczych zostały przejęte przez placówki niemieckie lub uległy całkowitemu rozproszeniu. Po wojnie odtworzono Instytut i jego bibliotekę, do 1954 r. umiejscowione w Łodzi. Do znaczącego rozwoju biblioteki w okresie powojennym przyczynili się zwłaszcza dr Aniela Szejczerowa i mgr Henryk Adler. Obecnie kieruje biblioteką mgr Jan Bienias.

INSTYTUT BOTANIKI IM. WŁADYSŁAWA SZAFERA. BIBLIOTEKA

31-512 Kraków, ul. Lubicz 46
tel. (0-12) 424 17 25, (0-12) 424 17 46
faks 421 97 90
e-mail: znamie@ib-pan.krakow.pl

Profil: botanika, paleobotanika i dziedziny pokrewne, ekologia, ochrona przyrody, ochrona środowiska, dendrologia, leśnictwo, rolnictwo, ogrodnictwo, gleboznawstwo, mikologia, geologia, archeologia, geografia

Zbiory: książki – 70 073 wol.
czasopisma – 28 587 wol.
mapy i przezrocza – 2927
dokumenty elektroniczne – 52
337 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 41 prenumerowanych i 64 z darów)

dostęp online do baz: *SCI; Current Contents: Agriculture, Biology&Environmental Sciences*

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i klasowy
broszur – alfabetyczny i klasowy
czasopism – alfabetyczny

specjalistyczne katalogi dotyczące wąskich zagadnień z dziedziny botaniki, np. wg systematyki roślin, geografii flor

online (ISIS) książek wydanych od 1987 r., zamknięty w 1996 r.
katalog komputerowy Uniwersytetu Jagiellońskiego (Virtua) – książki wpływające do biblioteki IB PAN od 1999 r. – wykazywane również w NUKAT (www.nukat.edu.pl)

udział w tworzeniu bazy NUKAT

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – pracownikom i studentom odpowiednich wydziałów UJ i na rewersy międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów i działalności biblioteki

Powstała w 1953 r. w Zakładzie Botaniki PAN w Krakowie (od 1956 r. przekształconym w Instytut Botaniki, od 1986 r. działający pod obecną nazwą). Od początku działała wspólnie z istniejącą od 1794 r. Biblioteką Katedry Systematyki i Geografii Roślin i Ogrodu Botanicznego UJ (poprzednio Katedry Chemii i Historii Naturalnej i Ogrodu Botanicznego UJ, a obecnie Instytutu Botaniki UJ). Dzięki staraniom długoletniego kierownika biblioteki prof. Jadwigi Dyakowskiej biblioteka stała się najważniejszą biblioteką botaniczną w Polsce. Biblioteka ma w swoich zbiorach cenne stare druki oraz rzadkie polonica botaniczne z XVIII-XIX w. W 2002 r. biblioteka otrzymała nową obszerną i nowoczesną siedzibę. Obecnie ze względu na różne źródła finansowania obu instytutów istnieje pełna odrębność majątkowa i finansowa biblioteki IB PAN (osobne kierownictwo, personel, inwentarze, akcesja itp.). Natomiast wszystkie czynności związane z opracowaniem, przechowywaniem i udostępnianiem zbiorów wykonywane są wspólnie. W imieniu IB PAN biblioteką kieruje mgr Barbara Znamierowska.

INSTYTUT DENDROLOGII. BIBLIOTEKA

62-035 Kórnik, ul. Parkowa 5
tel. (0-61) 817 00 33
faks (0-61) 817 01 61
e-mail: kosinska@man.poznan.pl

Profil: dendrologia i botanika ze szczególnym uwzględnieniem taksonomii, fizjologii i genetyki drzew, leśnictwa, ochrony środowiska, ekologii

Zbiory: książki – 26 109 wol.
stare druki – 29 wol.
czasopisma – 18 729 wol. (ok. 250 wydawnictw polskich i ok.
900 zagranicznych)
dokumenty kartograficzne – 467
dokumenty dźwiękowe – 109
mikroformy – 789
fotokopie i kserokopie – 111
154 bieżące czasopisma zagraniczne (w tym 12 prenumerowanych)

dostęp do bazy *TREECD*

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny wg UKD
(zawieszony w 1991 r.)
czasopism – alfabetyczny

online (ISIS) książek: całość zbiorów z zakresu botaniki, dendrologii,
leśnictwa, ochrony środowiska, ekologii; ponadto książki wpływające
do biblioteki od 1991 r.

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1933 r. wraz z Zakładem Badania Drzew i Lasu – placówki
badawczej Fundacji Zakłady Kórnickie. Podstawę zbiorów stanowił
cenny księgozbiór gromadzony od drugiej połowy XIX w. przez Jana
Działyńskiego, a następnie od 1926 r. przez Antoniego Wróblewskiego,
dyrektora Ogrodów Kórnickich Fundacji. Po wojnie pieczę nad biblio-
teką przejął prof. Stefan Białobok, dyrektor Zakładu Dendrologii
i Pomologii, włączonego w 1952 r. do PAN (w 1962 r. zmiana nazwy na
Zakład Dendrologii i Arboretum Kórnickie, w 1975 r. na obecną nazwę).

Biblioteka dysponuje najbogatszymi w Polsce zbiorami z zakresu
dendrologii, zawierającymi unikatowe dzieła oraz komplety cennych
czasopism z tej dziedziny. Biblioteką kieruje mgr Małgorzata Kosińska.

INSTYTUT OCHRONY PRZYRODY. BIBLIOTEKA

31-120 Kraków, al. A. Mickiewicza 33
tel. (0-12) 632 22 21 w. 107

faks (0-12) 632 24 32
www.oteska@iop.krakow.pl
www.wojcik@iop.krakow.pl

Profil: ochrona przyrody i jej zasobów, zagrożenie środowiska naturalnego człowieka, nauki o Ziemi (geologia, geografia), nauki biologiczne, rolnicze, leśne, krajoznawstwo

Zbiory: książki – 21 161 wol.
czasopisma – 16 940 wol.
mapy – 1430
albumy – 103 wol.
fotografie – 15 557
dokumenty dźwiękowe – 26

84 bieżące czasopisma zagraniczne (w tym 3 prenumerowane)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny, klasowy, topograficzny
czasopism – alfabetyczny

online (oprogramowanie własne) książek wpływających do biblioteki od 2000 r.

kartoteka artykułów z czasopism z zakresu specjalności biblioteki, od 1990 r. dostępna również online (ISIS), od 2000 r. tylko online

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1920 r. przy Tymczasowej Państwowej Komisji Ochrony Przyrody w Krakowie (ul. Lubicz 46). W 1925 r. stała się Biblioteką Państwowej Rady Ochrony Przyrody. W okresie międzywojennym biblioteka szybko się rozwijała dzięki wymianie z pokrewnymi instytucjami w kraju i zagranicą; do II wojny światowej biblioteką zajmowała się mgr Maria Bremówna. W 1939 r. biblioteka PROP zarejestrowano już w 1946 r. W 1952 r. bibliotekę przejął Instytut Ochrony Przyrody PAN. W 2000 r. zmieniła adres na obecny. Biblioteką kieruje mgr Joanna Wójcik.

J. Plucińska, M. Słupikowa: *75 lat działalności Biblioteki Instytutu Ochrony Przyrody PAN. „Chrońmy Przyrodę Ojczystą”* 1995 nr 1 s. 12-18.

**INSTYTUT PALEOBIOLOGII IM. ROMANA KOZŁOWSKIEGO.
BIBLIOTEKA**

00-818 Warszawa, ul. Twarda 51/55
tel. (0-22) 697 88 77, (0-22) 697 88 50
faks (0-22) 620 62 25
e-mail: paleo@twarda.pan.pl
Profil: paleobiologia, geologia

Zbiory: książki – 22 293 wol.
czasopisma – ok. 10 000 wol.
mikroformy – 411
fotokopie – 637
rozprawy doktorskie – 46
dokumenty kartograficzne – 10
225 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 16 prenumerowanych)

dostęp online do baz: *Kluwer*, *SCI*

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i klasowy
wykaz czasopism *Journals* na stronie IP
(www.paleo.pan.pl)

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1952 r. wraz z Zakładem Paleozoologii (przemianowany w 1977 r. na Zakład Paleobiologii, od 1990 r. obecna nazwa) i razem z nim do 1977 r. zmieniała siedziby (ul. Pasteura, Nowy Świat 67, Żwirki i Wigury 93). Zaczątkiem biblioteki był księgozbiór prof. Romana Kozłowskiego. Biblioteką kieruje mgr Ewa Gierula-Uchmańska.

**INSTYTUT PARAZYTOLOGII IM. WITOLDA STEFAŃSKIEGO.
BIBLIOTEKA**

00-818 Warszawa, ul. Twarda 51/55
tel. (0-22) 697 89 71-72
faks (0-22) 620 62 27
e-mail: libripar@twarda.pan.pl

Profil: parazytologia ogólna, weterynaryjna, lekarska, ekologia, immunologia, zoogeografia

Zbiory: książki: 12 234 wol.
odbitki – ok. 6600
czasopisma – ok. 13 000 wol. (534 wydawnictwa)
mikrofilmy, fotokopie – 421
120 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 26 prenumerowanych)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny
czasopism polskich, czasopism zagranicznych,
odbitek, mikrofilmów i fotokopii – alfabetyczne
dla poszczególnych rodzajów dokumentów
online (Horizon) książek wpływających od połowy 2002 r. – wykazywane także w bazach KaRo (karo.umk.pl/Karo) i Warszawskiego Porozumienia Bibliotek Naukowych PAN (<http://195.187.97.20/webpac>)

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – od studentów
dostęp do Internetu

Z dziejów i działalności biblioteki

Powstała w 1953 r. przy Zakładzie Parazytologii PAN (do 1977 r. mieściła się przy ul. Pasteura 3); od 1981 r. obecna nazwa. Biblioteką kieruje mgr Małgorzata Woronowicz-Rymaszewska.

W bibliotece opracowuje się *Polską Bibliografię Parazytologiczną* – rocznik na dyskietkach.

INSTYTUT SYSTEMATYKI I EWOLUCJI ZWIERZĄT. BIBLIOTEKA

31-016 Kraków, ul. Sławkowska 17
tel. (0-12) 422 70 06
faks (0-12) 422 42 94
e-mail: library@isez.pan.krakow.pl

Profil: systematyka zwierząt, paleontologia, kariosystematyka zwierząt, badania DNA zwierząt

Zbiory: książki – 51 128 wol.
stare druki – 539 wol.
czasopisma – 2370 wydawnictw

mikroformy – 378
dokumenty ikonograficzne – 982
597 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 45 prenumerowanych)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny
czasopism – alfabetyczny
poszczególnych rodzajów zbiorów specjalnych
– alfabetyczne

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewersy międzybiblioteczne

Z dziejów i działalności biblioteki

Powstała w 1891 r. jako biblioteka Komisji Fizjograficznej Akademii Umiejętności (od 1919 r. Polskiej Akademii Umiejętności) wchodząca w skład jej Muzeum przyrodniczego; jej zaczątek stanowiły zakupione w 1894 r. zbiory przyrodnicze prof. Antoniego Stanisława Wagi, zwłaszcza stare druki z zakresu zoologii. W 1953 r. człon zoologiczny Muzeum został włączony do Instytutu Zoologicznego PAN w Warszawie jako Oddział Krakowski, który w 1960 r. usamodzielniał się jako Zakład Zoologii Systematycznej, w 1968 r. połączony z Zakładem Zoologii Doświadczalnej PAN (ich zbiory scalono) w Zakład Zoologii Systematycznej i Doświadczalnej (działający od 1989 r. pod nazwą obecna). Biblioteką kieruje mgr Jolanta Pałkova.

MUZEUM I INSTYTUT ZOOLOGII. BIBLIOTEKA

00-679 Warszawa, ul. Wilcza 64
tel. (0-22) 629 32 21 do 23 w. 10
faks (0-22) 629 63 02
e-mail: libr@miiz.waw.pl

Profil: zoologia systematyczna, zoogeografia, entomologia, ornitologia

Zbiory: książki – 44 895 wol.
odbitki – 73 000
czasopisma – 17 082 wol.
mikroformy – 1980
dokumenty kartograficzne – 4968
789 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 118 prenumerowanych)

Katalogi kartkowe: książek, mikroform, odbitek – alfabetyczny i systematyczny (wg UKD)

czasopism – alfabetyczny
dokumentów kartograficznych – rzeczowy wg kra-
jów i regionów

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1952 r. przy Instytucie Zoologicznym PAN (od 1974 r. Instytut Zoologii, od 1992 r. obecna nazwa). Podstawę stanowiły zbiory Gabinetu Zoologicznego UW (gromadzone od 1819 r.) i Muzeum Branickich (gromadzone od 1830 r.) przejęte w 1919 r. przez Państwowe Muzeum Przyrodnicze (od 1922 r. Państwowe Muzeum Zoologiczne). Biblioteką kieruje mgr Bożena Zendak.

OGRÓD BOTANICZNY – CENTRUM ZACHOWANIA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ. BIBLIOTEKA

02-973 Warszawa, ul. Prawdziwka 2
tel. (0-22) 648 38 56 w. 264
faks (0-22) 757 66 45
e-mail: obpan@ikp.atm.com.pl

Profil: genetyka, biotechnologia, ekologia, taksonomia, botanika, ogrodnictwo

Zbiory: książki – 8 805 wol.
czasopisma – 7020 wol.
8 bieżących czasopism zagranicznych (prenumerowanych)

Katalog kartkowy książek – alfabetyczny

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1970 r. w Pracowni Zasobów Genowych Roślin Uprawnych PAN, która w 1974 r. zmieniła nazwę na Ogród Botaniczny PAN.

ZAKŁAD ANTROPOLOGII. BIBLIOTEKA

50-951 Wrocław, ul. Kuźnicza 35
tel. (0-71) 343 86 75 w. 39
faks (0-71) 343 81 50
e-mail: staszek@antro.pan.wroc.pl

Profil: antropologia, etnografia, genetyka, zastosowania antropologii, biologia człowieka

Zbiory: książki – 10 154 wol.
czasopisma – 7067 wol.
6 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 3 z wymiany)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny
czasopism – alfabetyczny

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – studentom Uniwersytetu Wrocławskiego i na rewersy międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1954 r., przejmując pozostałości księgozbioru Pracowni Antropologicznej, utworzonej w 1905 r. przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie. W 1911 r. Pracownię przejęło Towarzystwo Naukowe Warszawskie, a w 1920 r. przekształcono ją w Instytut Nauk Antropologicznych przy TNW. W 1953 r. powołano Zakład Antropologii PAN we Wrocławiu, do którego trafiły resztki zbiorów INA. Przez 45 lat (1956-2001) biblioteką kierowała mgr Zofia Giełdanowska. Obecnie biblioteką opiekuje się mgr Stanisław Gronkiewicz.

ZAKŁAD BADANIA SSAKÓW. BIBLIOTEKA

17-230 Białowieża, ul. gen. Waszkiewicza 1
tel. (0-85) 681 22 78
faks (0-85) 681 22 89
e-mail: library@bison.zbs.bialowieza.pl

Profil: zoologia ze szczególnym uwzględnieniem teriologii

Zbiory: książki – 6552 wol.
odbitki – 11 772

czasopisma – 14 980 wol.
dokumenty kartograficzne – 111
fotokopie – 128
mikroformy – 357

ok. 170 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 28 przenie-
rowanych)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny
czasopism – alfabetyczny
odbitek – alfabetyczny

online (MAK) książek wpływających do biblioteki od 1992 r.

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewersy międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1954 r. Biblioteką kieruje mgr Małgorzata Rychlik.

ZAKŁAD BIOLOGII WÓD IM. KAROLA STARMACHA. BIBLIOTEKA

31-016 Kraków, ul. Sławkowska 17
tel. (0-12) 421 50 82
faks (0-12) 422 21 15
e-mail: office@zbw.pan.krakow.pl

Profil: hydrobiologia, hydrologia, hydrochemia, mikrobiologia wód,
flory i fauny wodnej, ekologia wód, ichtiologia, algologia, gospodarka
rybacka, funkcjonowanie ekosystemów wodnych, ochrona wód, zbior-
niki zaporowe

Zbiory: książki – 29 661 wol.
czasopisma – 20 738 wol.
dokumenty kartograficzne – 1230
120 bieżących czasopism zagranicznych (tylko z wymiany)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny
czasopism – alfabetyczny

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewersy międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1952 r. w Zakładzie Gospodarki Stawowej (w 1953 r. zmiana nazwy na Zakład Biologii Stawów, w 1957 r. na Zakład Biologii Wód, w 1992 r. na obecną nazwę). Biblioteką kieruje Anna Łopuszyńska.

Od 1.01.2004 Biblioteka łączy się z Biblioteką Instytutu Ochrony Przyrody.

ZAKŁAD ICHTIOLOGII I GOSPODARKI RYBACKIEJ. BIBLIOTEKA

43-520 Chybie, Gołysz
tel. (0-33) 856 15 51
faks (0-33) 856 10 29
e-mail: zigr@bb.onet.pl

Profil: ichtiologia, hydrobiologia, akwakultura, rybactwo

Zbiory: książki – 12 322 wol.
czasopisma – 3 730 wol.

4 bieżące czasopisma zagraniczne (prenumerowane)

Katalogi – brak (tylko księga akcesyjna dla książek i czasopism)

Udostępnianie: poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1966 r. jako biblioteka Zespołu Gospodarstw Doświadczalnych Gołysz (od 1972 r. Zakład Doświadczalny PAN w Gołysz-Zoborzu) przy Zakładzie Biologii Wód w Krakowie, a w 1992 r. przejęta została przez ZiGR.

WYDZIAŁ III – NAUK MATEMATYCZNYCH, FIZYCZNYCH I CHEMICZNYCH

CENTRUM ASTRONOMICZNE IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA. BIBLIOTEKA

00-716 Warszawa, ul. Bartycka 18
tel. (0-22) 329 61 46, (0-22) 841 00 41 w. 146
faks (0-22) 841 00 46
e-mail: hania@camk.edu.pl
www.camk.edu.pl

Profil: astronomia, astrofizyka, kosmologia, fizyka, matematyka, nauka o Ziemi

Zbiory: książki – 5631 wol.
czasopisma – 6864 wol.
dokumenty ogładowe – 2097
dokumenty elektroniczne – 30
32 bieżące czasopisma zagraniczne (w tym 10 z wymiany)

Katalogi: online (ISIS) poszczególnych kategorii zbiorów
wydzielony katalog publikacji obserwatoriów astronomicznych

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – tylko książki na rewersy międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1957 r. przy Zakładzie Astronomii. Pracowni Astrofizyki II (od 1976 r. Centrum Astronomiczne). W latach 1961-2002 prowadziła ją mgr Iwona Korzeniewska, dzięki której biblioteka stała się najważniejszą polską biblioteką w zakresie astronomii. Obecnie biblioteką opiekuje się Magdalena Jędrkiewicz-Gos.

CENTRUM BADAŃ KOSMICZNYCH. BIBLIOTEKA

00-716 Warszawa, ul. Bartycka 18a
tel. (0-22) 840 37 66 w. 348

faks (0-22) 840 31 31
e-mail: biblio@cbk.waw.pl

Profil: fizyka kosmiczna, astronomia, geodezja satelitarna, geofizyka, matematyka, informatyka

Zbiory: książki – 8864 wol.
czasopisma – 4030 wol.

54 bieżące czasopisma zagraniczne (w tym 14 prenumerowanych), z czego niektóre dostępne także online

Katalogi kartkowe: książek wpływających do biblioteki do 1995 r.
– alfabetyczny i działowy

online (MAK) książek wpływających do biblioteki od 1996 r.; czasopism – całości zbioru

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewersy międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów i działalności biblioteki

Powstała w 1978 r. Kieruje nią Krystyna Szewczyk.

Ma 2 filie pełniące głównie rolę księgozbiorów podręcznych:

– przy Obserwatorium Astrogeodynamicznym – Borowiec (62-035 Kórnik, tel. (0-61) 817 01 87), której zbiory obejmują 2900 książek i 156 czasopism, 6 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 5 z wymiany),

– przy Zakładzie Fizyki Słońca (ul. M. Kopernika 11, 51-662 Wrocław, tel. (0-71) 348 32 38), której zbiory obejmują 1092 wol. książek, ok. 1000 wol. czasopism, 4 bieżące czasopisma zagraniczne (w tym 1 z wymiany). Biblioteka obsługuje pracowników naukowych i studentów z Wrocławia.

CENTRUM BADAŃ MOLEKULARNYCH I MAKROMOLEKULARNYCH. BIBLIOTEKA

90-363 Łódź, ul. H. Sienkiewicza 112
tel. (0-42) 681 89 52 w. 206
faks (0-42) 684 71 26
e-mail: ghalaba@bilbo.cbmm.lodz.pl

frajbold@bilbo.cbmm.lodz.pl
www.cbmm.lodz.pl

Profil: chemia i fizyka polimerów, chemia bioorganiczna, spektroskopia masowa i NMR, chemia związków heteroorganicznych, polimery heteroorganiczne

Zbiory: książki – 5654 wol.

czasopisma – 9181 wol.

prace doktorskie i habilitacyjne – 248

70 zagranicznych czasopism bieżących (prenumerowanych, w tym 41 dostępnych online)

dostęp online do bazy *Bilstein*

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny (wg UKD)
czasopism – alfabetyczny

online (Horizon) – książek wpływających do biblioteki od 1994 r.
– wykazywane także w bazie KaRo (karo.umk.pl/Karo)

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń

poza bibliotekę – pracownikom naukowym i na rewersy międzybiblioteczne

dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1972 r. razem z CBMiM. Kieruje nią dr inż. Grażyna Halaba.

CENTRUM BADAŃ WYSOKOCIŚNIENIOWYCH

01-142 Warszawa, ul. Sokołowska 29/37

tel. (0-22) 50 10

faks: (0-22) 632 42 18

e-mail: sylvek@unipress.waw.pl

www.unipress.waw.pl

Tylko księgozbiór podręczny

**CENTRUM CHEMII POLIMERÓW. BIBLIOTEKA INFORMACJI
NAUKOWO-TECHNICZNEJ**

41-819 Zabrze, ul. M. Skłodowskiej-Curie 34
tel. (0-32) 273 26 75

Profil: chemia, fizyka i technologia polimerów, chemia organiczna,
spektroskopia VV-VIS, chromatografia GPC, tworzywa sztuczne

Zbiory: książki – 11 692 wol.
czasopisma – 4 258 wol.

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i klasowy
czasopism – alfabetyczny

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1968 r. w Zakładzie Polimerów PAN (od 1992 r. Centrum Chemii Polimerów PAN). W 1999 r. włączono do niej bibliotekę zlikwidowanego Zakładu Fizyki Ciała Stałego PAN. Biblioteką kieruje Jadwiga Kasprzycka-Szwed.

CENTRUM FIZYKI TEORETYCZNEJ

02-668 Warszawa, al. Lotników 32/46
tel. (0-22) 847 09 20

Tylko księgozbiór podręczny. Jego katalog dostępny jest na stronie internetowej Centrum www.cft.edu.pl

INSTYTUT CHEMII BIOORGANICZNEJ. BIBLIOTEKA

61-704 Poznań, ul. Noskowskiego 12/14
tel. (0-61) 852 85 03 w. 126
faks (0-61) 852 05 32
e-mail: office@ibch.poznan.pl

Profil: biochemia, biologia molekularna, chemia organiczna, spektroskopia, krystalografia i krystalochemia

Zbiory: książki – 3103 wol.

czasopisma – 2570 wol.

38 bieżących czasopism zagranicznych (prenumerowanych)

dostęp online do bazy *Beilstein*

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i działowy

czasopism – alfabetyczny

online (Sowa) – książek wpływających do biblioteki od 1995 r.

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń (wolny dostęp do półek)
poza bibliotekę – nie wypożycza się (sporządza się tylko odbitki kserograficzne)

dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1980 r. przy Zakładzie Chemii Bioorganicznej PAN (od 1988 r. Instytut Chemii Bioorganicznej).

INSTYTUT CHEMII FIZYCZNEJ. INSTYTUT CHEMII ORGANICZNEJ. BIBLIOTEKA [wspólna]

01-224 Warszawa, ul. Kasprzaka 44/52

tel. (0-22) 632 87 47

faks (0-22) 632 52 76

e-mail: bibl@ichf.edu.pl

www.ichf.edu.pl

Profile:

– chemia, fizykochemia, elektrochemia, optyka, spektroskopia, kataliza, korozja oraz fizyka, matematyka, statystyka

– chemia organiczna, biochemia, synteza organiczna, stereochemia

Zbiory: książki – 28 797 + 11 804 wol.

czasopisma – 32 574 wol. (869 wydawnictw) + 11 624 wol. (299 wydawnictw)

prace doktorskie – 427 + 209

mikroformy – 6353
dokumenty elektroniczne – 6

180 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 47 z wymiany i 10 z darów)

dostęp online do baz: *ScienceDirect*, *Springer*, *Kluwer*, *PROLA*, *SCI*, *Chemical Abstracts Service*, *Beilstein*, *Inspec*

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i działowy
czasopism – alfabetyczny

online (Horizon) książek – całość zbiorów i czasopism – bieżąco wpływających do biblioteki – wykazywane także w bazach KaRo (karo.umk.pl/Karo) i Warszawskiego Porozumienia Bibliotek Naukowych PAN (<http://195.187.97.20/webpac>)

informacja o nowych zakupach aktualizowana co tydzień na stronie internetowej www.ichf.edu.pl

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – studentom Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Szkoły Nauk Ścisłych PAN oraz na rewersy międzybiblioteczne

dostęp do Internetu

Z dziejów i działalności biblioteki

Biblioteka IChF powstała w 1955 r., a Biblioteka IChO w 1964 r. W 1969 r. umieszczono obie biblioteki we wspólnej siedzibie, zachowując ich rozdzielną pod względem finansowym, przynależności księgozbiorów i personelu. Wszystkie czynności biblioteczne wykonywane są wspólnie, wspólne jest też kierownictwo. Bibliotekę prowadzi mgr Joanna Bielecka-Mądry.

W zbiorach biblioteki znajdują się cenne wydawnictwa z zakresu chemii: encyklopedie i wydawnictwa seryjne, monografie i czasopisma (np. całość *Chemical Abstracts*).

INSTYTUT FIZYKI. BIBLIOTEKA NAUKOWA

02-668 Warszawa, al. Lotników 32/46
tel. (0-22) 843 25 99
faks (0-22) 843 09 26
e-mail: library@ifpan.edu.pl

Profil: fizyka, matematyka

Zbiory: książki – 24 795 wol.

czasopisma – ok. 19 000 wol.

prace doktorskie – ok. 450

109 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 44 prenumerowane)

dostęp online do baz: *ScienceDirect*, *Kluwer*, *Springer*, *Ejfl*, *SCI*, *Inspec*

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i rzeczowy (wg własnej koncepcji)

czasopism – alfabetyczny

online (Horizon) książek – wykazywane także w bazach KaRo (karo.umk.pl/Karo) i Warszawskiego Porozumienia Bibliotek Naukowych PAN (<http://195.187.97.20/webpac>)

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń

poza bibliotekę – pracownikom Centrum Fizyki Teoretycznej PAN, Instytutu Technologii Elektronowej, studentom Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz na rewersy międzybiblioteczne

dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1953 r. Biblioteką kieruje dr Eugenia Kaczmarek-Morawiec.

INSTYTUT FIZYKI MOLEKULARNEJ. BIBLIOTEKA

60-179 Poznań, ul. M. Smoluchowskiego 17

tel. (0-61) 869 51 79

faks (0-61) 868 45 24

e-mail: monikab@impan.poznan.pl

Profil: fizyka ciała stałego, fizyka dielektryków, spektroskopia

Zbiory: książki – 16 630 wol.

czasopisma – 7571 wol.

prace doktorskie – 114

12 bieżących czasopism zagranicznych (prenumerowanych, w tym część online)

dostęp online do baz: *SCI, Inspec, Current Contents: Physical, Chemical & Earth Sciences*

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny (wg PACS)
czasopism – alfabetyczny

online (Horizon) książek wpływających do biblioteki od 1999 r. – wykazywane także w bazach KaRo (karo.umk.pl/Karo)

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń (z wolnym dostępem do pólki)

poza bibliotekę – studentom Politechniki Poznańskiej oraz na rewery międzybiblioteczne

dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1975 r. wraz z IFM z dwóch małych bibliotek Zakładów Magnetyków i Dielektryków (z siedzibą w Poznaniu) Instytutu Fizyki PAN w Warszawie. Biblioteką kieruje mgr Monika Bartosińska-Kazierska.

Biblioteka ma w zbiorach *Gmelin Handbuch der anorganischen Chemie* (Springer Verl. 1974. 300 tomów).

INSTYTUT KATALIZY I FIZYKOCHEMII POWIERZCHNI. BIBLIOTEKA

30-239 Kraków, ul. Niezapominajek 8
tel. (0-12) 639 51 06, (0-12) 639 51 40

Profil: chemia, chemia fizyczna, chemia powierzchni, kataliza

Zbiory: książki – 6429 wol.
czasopisma – 4753 wol.
dokumenty dźwiękowe – 196

8 bieżących czasopism zagranicznych (prenumerowanych)

dostęp online do bazy *ScienceDirect*

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i tytułowy
czasopism – alfabetyczny

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne

dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1954 r. przy Zakładzie Fizykochemii Zjawisk Powierzchniowych IChF PAN (w 1968 r. przekształcony w Zakład Katalizy i Zjawisk Powierzchniowych PAN, a w 1978 r. w Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni PAN). Zmieniała siedzibę dwukrotnie (ul. Krupnicza 41, od 1978 r. Niezapominajek 1, od 2000 r. obecny adres). Bibliotekę prowadzi Anna Krauss.

INSTYTUT MATEMATYCZNY. BIBLIOTEKA

00-956 Warszawa, ul. Śniadeckich 8
tel. (0-22) 522 81 91
faks (0-22) 629 39 97
e-mail: library@impan.gov.pl
www.impan.gov.pl/LIB

Profil: matematyka i jej zastosowania

Zbiory: książki – 66 825 wol.
czasopisma – 71 095 wol. (650 wydawnictw)
preprinty – 9139
prace doktorskie i habilitacyjne – 230
mikroformy – 53

616 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 226 z wymiany)

dostęp online do baz: *ScienceDirect*, *Kluwer*, *Springer*, *Academic Press*, *eIFL*, *Mathematical Reviews*, *Zentralblatt für Mathematik*

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny (wg klasyfikacji American Mathematical Society)
czasopism – alfabetyczny
poszczególnych rodzajów zbiorów – alfabetyczne materiałów z konferencji (wg nazw państw, w których się odbywały)

online (Horizon) książek wpływających do biblioteki od 1965 r. – wykazywane także w bazach: NUKAT (www.nukat.edu.pl), KaRo (ka-ro.umk.pl/Karo) i Warszawskiego Porozumienia Bibliotek Naukowych PAN (<http://195.187.97.20/webpac>)

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – książek profesorom matematyki

w Polsce oraz na rewersy międzybiblioteczne tylko z bibliotek naukowych
dostęp do Internetu

Z dziejów i działalności biblioteki

Powstała w 1947 r. jako Biblioteka Matematyczna. W 1952 r. stała się Biblioteką Instytutu Matematycznego PAN i przeprowadziła się pod obecny adres. Początki zbiorów to uratowane książki Towarzystwa Naukowego Warszawskiego (stare druki przekazano do Biblioteki Kórnickiej). W zbiorach biblioteki znajdują się cenne kolekcje wybitnych matematyków polskich: Kazimierza Kuratowskiego, Wacława Sierpińskiego oraz część kolekcji Samuela Dicksteina. Biblioteka została zaliczona rozporządzeniem MKiS z dn. 24.11.1998 r. do bibliotek, których zbiory tworzą Narodowy Zasób Biblioteczny. Od początku w jej organizacji uczestniczyła Maria Mostowska, kierująca nią przez 40 lat. Obecnie biblioteką kieruje mgr Dorota Czarnocka-Cieciura.

Biblioteka ma 5 oddziałów:

- w Gdańsku, 81-967 Sopot, ul. Abrahama 18
- w Krakowie, 31-027 Kraków, ul. Św. Tomasza 30
- w Łodzi, 90-237 Łódź, ul. S. Banacha 22
- w Toruniu, 87-100 Toruń, ul. F. Chopina 12
- we Wrocławiu, 51-617 Wrocław, ul. M. Kopernika 18

Zbiory tych oddziałów są własnością IM, natomiast opracowanie i udostępnianie zbiorów odbywa się wspólnie z opracowaniem i udostępnianiem zbiorów odpowiednich uniwersyteckich matematycznych wydziałów lub instytutów w tych miastach.

INSTYTUT NISKICH TEMPERATUR I BADAŃ STRUKTURALNYCH IM. W. TRZEBIATOWSKIEGO. BIBLIOTEKA

50-950 Wrocław, ul. Okólna 2
tel. (0-71) 343 50 21 w. 331
faks (0-71) 344 10 29
e-mail: library@int.pan.wroc.pl

Profil: fizyka i chemia ciała stałego, fizyka niskich temperatur, chemia strukturalna i teoretyczna, teoria przemian fazowych

Zbiory: książki – 11 235 wol.

czasopisma – 23 576 wol.

36 bieżących czasopism zagranicznych (prenumerowanych)

dostęp do baz: *Superconductivity Papers Data Base, UnCover, Inspec*

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i działowy
czasopism – alfabetyczny

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1966 r. z połączenia dwóch księgozbiorów: Zakładu Fizyko-Chemicznych Badań Strukturalnych PAN i Zakładu Niskich Temperatur PAN. Biblioteką kieruje mgr Renata Kopec.

ZAKŁAD KARBOCHEMII. BIBLIOTEKA

44-121 Gliwice, ul. Sowińskiego 5
tel. (0-32) 238 07 63
faks (0-32) 231 28 31
e-mail: inbox@karboch.gliwice.pl

Profil: chemia węgla

Zbiory: książki – 5748 wol.
czasopisma – 2632 wol.
mikroformy – 6851
dokumenty dźwiękowe – 74

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny (wg UKD)
czasopism – alfabetyczny

Udostępnianie: biblioteka pełni w zasadzie rolę księgozbioru podręcznego dla pracowników ZK, ale udostępnia innym pracownikom naukowym swoje zbiory na miejscu oraz na rewery międzybiblioteczne

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1975 r. w Zakładzie Petro- i Karbochemii PAN (od 1988 r. Zakład Karbochemii) i do 1993 r. miała siedzibę w Gliwicach przy ul. 1 Maja 62.

WYDZIAŁ IV – NAUK TECHNICZNYCH

INSTYTUT BADAŃ SYSTEMOWYCH. SEKCJA INFORMACJI NAUKOWEJ I WYDAWNICTW

01-447 Warszawa, ul. Newelska 6
tel. (0-22) 837 68 22
faks (0-22) 837 27 72
e-mail: kotuszew@ibspan.waw.pl
www.ibspan.waw.pl

Profil: teoria systemów, badania systemowe, zastosowania matematyki i informatyki, ekonomia, organizacja i zarządzanie

Zbiory: książki – 31 776 wol.
czasopisma – 9200 wol. (400 wydawnictw)
mikroformy – 3010
prace doktorskie i pracowników IBS – 3490
100 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 25 z wymiany) + 6 online

dostęp online do baz: *ScienceDirect, Academic Press, Springer, Math Sci Net, SCI-Ex, Inspec*

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny (zamknięte w 1992 r.)
czasopism – alfabetyczny

(MAK) – książek o datach wydania 1992-1998

online (Horizon) – książek o datach wydania od 1998 r. i czasopism wpływających bieżąco – wykazywane także w bazach KaRo (karo.umk.pl/Karo) i Warszawskiego Porozumienia Bibliotek Naukowych PAN (<http://195.187.97.20/webpac>)

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – pracownikom naukowym i magistrantom Wyższej Szkoły Informatyki Stosowanej i Zarządzania oraz na rewersy międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1976 r. wraz z IBS, przejmując zbiory Zakładu Elektrotechniki PAN (1954-1962) oraz część zbiorów: Instytutu Automatyki PAN

(1962-1971), Instytutu Cybernetyki Stosowanej PAN (1971-1973), Instytutu Organizacji i Kierowania PAN i MNSzWiT (1973-1976). Sekcją kieruje obecnie mgr Joanna Runowska.

INSTYTUT BIOCYBERNETYKI I INŻYNIERII BIOMEDYCZNEJ. BIBLIOTEKA

02-109 Warszawa, ul. Księcia Trojdena 4
tel. (0-22) 659 91 43 w. 722
faks (0-22) 659 70 30
e-mail: liber@ibib.waw.pl

Profil: biocybernetyka i inżynieria biomedyczna, informatyka, elektronika, automatyka i robotyka, technologia chemiczna, nauki medyczne, inżynieria materiałowa

Zbiory: książki – 23 862 wol.
 czasopisma – ok. 260 wydawnictw
54 bieżące czasopisma zagraniczne (prenumerowane)

CD-ROM: *Biomedical Engineering* (1991-1994)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny
 czasopism – alfabetyczny

online (Horizon) – książek wpływających do biblioteki od 1995 r.
i czasopism bieżących – wykazywane także w bazach KaRo (ka-ro.umk.pl/Karo) i Warszawskiego Porozumienia Bibliotek Naukowych PAN (<http://195.187.97.20/webpac>)

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
 poza bibliotekę – na rewersy międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1975 r., przejmując części zbiorów: Instytutu Automatyki PAN (1962-1971), Instytutu Cybernetyki Stosowanej PAN (1971-1973), Instytutu Organizacji i Kierowania PAN i MNSzWiT (1973-1976). Biblioteką kieruje obecnie mgr Waldemar Przekop.

**INSTYTUT BUDOWNICTWA WODNEGO. DZIAŁ WYDAWNICTW
I BIBLIOTEKA**

80-953 Gdańsk, ul. Kościerska 7
tel. (0-58) 552 20 11 w. 269
faks (0-58) 552 42 11
e-mail: sekr@ibwpan.gda.pl
www.ibwpan.gda.pl

Profil: hydrotechnika, hydraulika, oceanologia, geotechnika, ekologia, matematyka, fizyka, chemia; ochrona brzegów morskich, dynamika ujść rzecznych i cieśnin, mechanika gruntów, filtracja w gruntach

Zbiory: książki – 18 632 wol.
czasopisma – 5858 wol.
sprawozdania z prac własnych IBW – 3927 wol.
16 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 6 prenumerowanych)

dostęp online do bazy *Current Contents: Engineering, Computing & Technology*

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i przedmiotowy wg *Słownika języka haseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej*
czasopism – alfabetyczny

online (ISIS) sprawozdań z prac własnych IBW

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów i działalności biblioteki

Powstała w 1953 r. Zmieniała dwukrotnie siedzibę (w 1962 r. z Politechniki Gdańskiej na ul. Cystersów 11 i w 1992 r. na obecny adres). Wiele zawdzięcza kustoszu Alinie Zabłockiej (1953-1990). Obecnie biblioteką kieruje mgr inż. Jolanta Rynkowska.

Biblioteka ma w swoich zbiorach cenne wydawnictwa zagraniczne z zakresu ochrony brzegów, oceanologii, mechaniki gruntów, filtracji, dynamiki ujść rzecznych i cieśnin, ekologii.

W bibliotece opracowuje się *Wykaz publikacji naukowych pracowników IBW PAN* publikowany w sprawozdaniu rocznym IBW i aktualizowany na bieżąco na jego stronie internetowej.

**INSTYTUT INFORMATYKI TEORETYCZNEJ I STOSOWANEJ.
BIBLIOTEKA**

44-100 Gliwice, ul. Bałtycka 5
tel. (0-32) 231 71 50 w. 210
faks (0-32) 231 70 26
e-mail: biblioteka@iitis.gliwice.pl

Profil: informatyka

Zbiory: książki – 1864 wol.
 czasopisma – 63 wydawnictwa
4 bieżące czasopisma zagraniczne (prenumerowane)

Katalog

online (LECH BSM) książek

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
 poza bibliotekę – na rewersy międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1968 r. wraz z Zakładem Systemów Automatyki Kompleksowej PAN (od 1988 r. obecna nazwa IITiS). Bibliotekę prowadzi Jarmila Mielczarkowa.

INSTYTUT INŻYNIERII CHEMICZNEJ. BIBLIOTEKA

44-100 Gliwice, ul. Bałtycka 5
tel. (0-32) 231 08 11 w. 135
faks (0-32) 234 69 15
e-mail: bibl@iich.gliwice.pl

Profil: inżynieria chemiczna, inżynieria procesowa, wybrane zagadnienia ochrony środowiska, odnawialnych źródeł energii oraz inżynierii bioprocessowej

Zbiory: książki – 4819 wol.
 czasopisma – 1427 wol.
8 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 6 prenumerowanych)

dostęp online do baz: *Inspec*, *Medline*

Katalogi kartkowe: czasopism – kartoteka akcesyjna
online („Bibliotekarz” – oprogramowanie własne) książek

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń (z wolnym dostępem do półek)
poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów i działalności biblioteki

Powstała w 1961 r. przy Zakładzie Inżynierii Chemicznej i Konstrukcji Aparatury PAN (od 1984 r. obecna nazwa ICh). Biblioteką kieruje mgr Henryk Wielgosz.

INSTYTUT MASZYN PRZEPLYWOWYCH. BIBLIOTEKA

80-952 Gdańsk, ul. Gen. J. Fiszer 14
tel. (0-58) 341 12 71, (0-58) 346 08 81
faks (0-58) 341 61 44
e-mail: sulpa@imp.gda.pl

Profil: mechanika płynów i ciała stałego, energetyka, turbiny, maszyny przepływowe, termodynamika, wymiana ciepła i masy, lasery i plazma, fizyka i matematyka stosowana

Zbiory: książki – 21 327 wol.
czasopisma – 8054 wol.

50 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 14 prenumerowanych)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny
czasopism krajowych, zagranicznych, wydawnictw seryjnych – alfabetyczne

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń (z wolnym dostępem do zbiorów dla określonych czytelników)
poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1955 r. w Zakładzie Maszyn Wirnikowych, przekształconym w 1956 r. w IMP, z siedzibą do 1973 r. w gmachu Politechniki Gdańskiej. Biblioteką kieruje mgr inż. Eugeniusz Partyka.

**INSTYTUT METALURGII I INŻYNIERII MATERIAŁOWEJ
IM. ALEKSANDRA KRUPKOWSKIEGO. BIBLIOTEKA**

30-059 Kraków, ul. Reymonta 25
tel. (0-12) 637 42 00 w. 270
faks (0-12) 637 21 92
e-mail: library@imim-pan.krakow.pl

Profil: metalurgia, inżynieria materiałowa, matematyka, fizyka, chemia, termodynamika, informatyka

Zbiory: książki – 16 328 wol.
czasopisma – 9317 wol.
23 bieżące czasopisma zagraniczne (w tym 10 z wymiany)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny
czasopism – alfabetyczny

online (Mikro ISIS)) książek

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1953 r. przy Zakładzie Metali IPPT PAN – umiejscowionym w AGH (od 1969 r. Zakład Podstaw Metalurgii PAN, od 1979 r. Instytut Podstaw Metalurgii, od 1994 r. obecna nazwa). W latach 1953-1993 kierowała biblioteką mgr Maria Chołdyk, obecnie kieruje nią dr inż. Małgorzata Styczyńska.

INSTYTUT PODSTAW INFORMATYKI. BIBLIOTEKA

01-237 Warszawa, ul. J. Ordona 21
tel. (0-22) 877 03 02
faks (0-22) 837 65 64
e-mail: biblioteka@ipipan.waw.pl

Profil: informatyka i nauki pokrewne

Zbiory: książki – 16 000 wol.
czasopisma – 214 wydawnictw

50 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 8 z wymiany)
dostęp online do baz: *ScienceDirect, Kluwer, Springer, OvidNet, SCI*

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny, systematyczny, tytułowy
czasopism – alfabetyczny

online (własne oprogramowanie) – książki wpływające do biblioteki
od 1991 r.; czasopisma – całość zbiorów

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1961 r. przy Centrum Obliczeniowym PAN (w 1976 r. zmiana nazwy na Instytut Podstaw Informatyki). Biblioteką kieruje mgr Alicja Aloksa.

INSTYTUT PODSTAWOWYCH PROBLEMÓW TECHNIKI. BIBLIOTEKA

00-049 Warszawa, ul. Świętokrzyska 21
tel. (0-22) 826 01 29
faks (0-22) 826 15 98
e-mail: library@ippt.gov.pl
www.ippt.gov.pl/biblioteka/index.html

Profil: akustyka, automatyka i robotyka, badania nieniszczące, biomechanika, budowa i eksploatacja maszyn, budownictwo, cybernetyka, elektronika, gazodynamika, gospodarka energetyczna, hydrodynamika, informatyka, inżynieria biomedyczna, inżynieria materiałowa, matematyka stosowana, mechanika ciała stałego, mechatronika, pola elektromagnetyczne, układy mechaniczne, ultradźwięki, ultradźwięki w medycynie, zagadnienia naukoznawstwa, informacja naukowa

Zbiory: książki – 70 000 wol.
czasopisma – 10 000 wol. (950 wydawnictw)
sprawozdania z wyjazdów służbowych – 5000
prace doktorskie – 600

155 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 67 prenumerowanych)
+ 14 online

dostęp online do baz: *Medline, Inspec, Kluwer, Springer, SCI*

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny
czasopism – alfabetyczny
materiałów konferencyjnych – systematyczny
i chronologiczny

online (Horizon) książek wpływających do biblioteki od 1970 r. – wykazywane także w bazach KaRo (karo.umk.pl/Karo) i Warszawskiego Porozumienia Bibliotek Naukowych PAN (<http://195.187.97.20/webpac>)

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewersy międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1952 r. Jej organizatorką i kierowniczką przez prawie 30 lat była Aleksandra Królikowska. Od 1998 r. kieruje nią dr Bogusława Lewandowska.

WYDZIAŁ V – NAUK ROLNICZYCH, LEŚNYCH I WETERYNARYJNYCH

INSTYTUT AGROFIZYKI IM. BOHDANA DOBRZAŃSKIEGO. BIBLIOTEKA

20-290 Lublin, ul. Doświadczalna 4
tel. (0-81) 744 50 61 w. 114
faks (0-81) 744 50 67

Profil: nauki przyrodnicze, zwłaszcza agrofizyka

Zbiory: książki – ok. 2300 wol.
 czasopisma – ponad 2000 wol.
20 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 7 prenumerowanych)

Katalogi kartkowe: książki – alfabetyczny
 czasopism – alfabetyczny

online (oprogramowanie własne) – książek

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
 poza bibliotekę – na rewersy międzybiblioteczne

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1968 r. Biblioteką opiekuje się dr Jan Kossowski.

INSTYTUT FIZJOLOGII I ŻYWIENIA ZWIERZĄT IM. JANA KIELANOWSKIEGO. BIBLIOTEKA

05-110 Jabłonna k. Warszawy, ul. Instytucka 3
tel. i faks (0-22) 774 20 38
e-mail: infizyz@atos.warman.com.pl

Profil: żywienie zwierząt, paszoznawstwo, endokrynologia, neurofizjologia, mikrobiologia przewodu pokarmowego

Zbiory: książki – 4942 wol.
 czasopisma – 6852 wol.
51 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 21 z wymiany)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny
czasopism – alfabetyczny

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1955 r. Od początku opiekuje się nią prof. dr hab. Aleksandra Ziółka.

INSTYTUT GENETYKI I HODOWLI ZWIERZĄT. BIBLIOTEKA

05-552 Wólka Kosowska, Jastrzębiec, ul. Postępu 1
tel. (0-22) 756 17 11 w. 210
faks (0-22) 756 16 99
www.ighz.edu.pl

Profil: genetyka zwierząt, genetyka molekularna, zootechnika, fizjologia zwierząt, embriologia zwierząt, biochemia, weterynaria

Zbiory: książki – 717 wol.
czasopisma – 4944 wol.
prace doktorskie i habilitacyjne – 265
47 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 30 prenumerowanych, z czego 16 dostępnych online)

dostęp online do baz: *Kluwer; Springer; Current Contents: Agriculture, Biology and Environmental Sciences; Current Contents: Life Sciences*

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny (wg UKD)
czasopism – alfabetyczny
online (ISIS) – książek

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń (wolny dostęp do całości zbiorów)
poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1955 r. przy Zakładzie Hodowli Doświadczalnej Zwierząt PAN (od 1969 r. Instytut Genetyki i Hodowli Zwierząt).

INSTYTUT GENETYKI ROŚLIN. BIBLIOTEKA

60-479 Poznań, ul. Strzeszyńska 34
tel. (0-61) 823 35 11 w. 213
faks (0-61) 823 36 71
e-mail: library@igr.poznan.pl

Profil: biologia i genetyka roślin, biologia molekularna, biotechnologia

Zbiory: książki – 14 816 wol.
czasopisma – 20 365 wol.

83 bieżące czasopisma zagraniczne (w tym 48 z wymiany, 10 z darów)

dostęp online do baz: *Kluwer; Springer; SCI; Current Contents: Agriculture, Biology and Environmental Sciences; Current Contents: Life Sciences*

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny (wg UKD)
czasopism – alfabetyczny

online (oprogramowanie własne) – książek wpływających do biblioteki od 1995 r. i czasopism wydawanych od 1970 r.

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewersy międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1954 r. przy Zakładzie Hodowli Roślin PAN (od 1961 r. Zakład Genetyki Roślin, od 1979 r. Instytut Genetyki Roślin). Od 1996 r. kieruje biblioteką mgr Barbara Sadowska.

INSTYTUT ROZRODU ZWIERZĄT I BADAŃ ŻYWNOŚCI

10-747 Olsztyn, ul. Tuwima 10

Instytut nie ma własnej biblioteki. Na podstawie umowy zawartej z Rektorem Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie zakupione przez Instytut czasopisma zagraniczne są przekazywane nieodpłatnie Bibliotece Głównej Uniwersytetu, która jest odpowiedzialna za ich stan i bezpieczeństwo. W zamian pracownicy Instytutu korzystają bez ograniczeń ze zbiorów Biblioteki.

**ZAKŁAD BADAŃ ŚRODOWISKA ROLNICZEGO I LEŚNEGO.
BIBLIOTEKA**

00-809 Poznań, ul. Bukowska 19
tel. (0-61) 847 56 01 w. 29
faks (0-61) 847 36 68
e-mail: zbsril@man.poznan.pl

Profil: biologia, ekologia, ochrona środowiska, zoologia, botanika, hydrobiologia

Zbiory: książki – 7220 wol.
czasopisma – 17 780 wol.
11 bieżących czasopism zagranicznych (prenumerowanych)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny
czasopism – alfabetyczny

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewersy międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1978 r. przy Zakładzie Biologii Rolnej PAN (od 1982 r. Zakład Biologii Rolnej i Leśnej, od 1991 r. obecna nazwa). Przejęła stary księgozbiór zoologiczny poniemiecki ze zbiorów poznańskiego Oddziału Instytutu Zoologii (1959-1975). Biblioteką kieruje Aniela Błoch.

**ZAKŁAD FIZJOLOGII ROŚLIN IM. FRANCISZKA GÓRSKIEGO.
BIBLIOTEKA**

30-239 Kraków, ul. Niezapominajek 21
tel. (0-12) 425 18 33 w. 18
faks (0-12) 425 32 02
e-mail: zfr@zfr.pan.krakow.pl

Profil: fizjologia roślin, biochemia, fotobiologia

Zbiory: książki – ok. 5650 wol.
czasopisma – ok. 3500 wol. (68 wydawnictw)

2 bieżące czasopisma zagraniczne (prenumerowane)

dostęp online do baz: *Kluwer; Springer; SCI; Current Contents: Agriculture, Biology and Environmental Sciences – Diskette ed. 1996-*

Katalogi – online (MAK) książek

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne

Z działalności biblioteki

Biblioteką kieruje mgr inż. Maria Gładysz.

WYDZIAŁ VI – NAUK MEDYCZNYCH

INSTYTUT FARMAKOLOGII. DZIAŁ INFORMACJI I DOKUMENTACJI NAUKOWEJ

31-343 Kraków, ul. Smętna 12
tel. (0-12) 662 32 10, (0-12) 637 40 22 w. 210
faks (0-12) 637 45 00
e-mail: kafel@if-krakow.pl

Profil: farmakologia, neurochemia, neurofizjologia, neurobiologia, neuroendokrynologia, farmakokinetyka, biologia molekularna, immunobiologia, chemia leków, fitochemia

Zbiory: książki – 11 167 wol.
czasopisma – 14 598 wol.
105 bieżących czasopism zagranicznych

dostęp online do baz: *ScienceDirect; Lex; SCI; Medline; Current Contents; Life Sciences*

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i przedmiotowy
czasopism – alfabetyczny

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1954 r., do 1976 r. mieściła się przy ul. Ojcowskiej 52.
Biblioteką kieruje mgr Medard W. Kafel.

INSTYTUT GENETYKI CZŁOWIEKA. BIBLIOTEKA

60-479 Poznań, ul. Strzeszyńska 32
tel. (0-61) 823 31 71, (0-61) 823 30 11 w. 213, 224
faks (0-61) 823 32 35
e-mail: wojtael@man.poznan.pl

Profil: genetyka (zwłaszcza genetyka człowieka), biomedycyna, terapia genowa, biologia molekularna, diagnostyka molekularna

Zbiory: książki – 1450 wol.
czasopisma – 1105 wol.

29 bieżących czasopism zagranicznych prenumerowanych (w postaci papierowej i online)

dostęp online do bazy *Medline*

Katalogi: książek – alfabetyczny i działowy
czasopism – alfabetyczny

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1974 r. przy Zakładzie Genetyki Człowieka PAN (od 2003 r. Instytut Genetyki Człowieka). Biblioteką kieruje Elżbieta Wojtasiewicz.

INSTYTUT IMMUNOLOGII I TERAPII DOŚWIADCZALNEJ IM. LUDWIKA HIRSZFELDA. BIBLIOTEKA NAUKOWA

53-114 Wrocław, ul. R. Weigla 12

tel. (0-71) 337 11 72 w. 166 i 173

faks (0-71) 337 13 82

e-mail: dmowska@immuno.iitd.pan.wroc.pl

Profil: medycyna, immunologia, mikrobiologia, eksperymentalne nauki przyrodnicze – badania

Zbiory: książki – 12 359 wol.
czasopisma – 12 501 wol.

prace doktorskie i habilitacyjne – 365

79 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 26 z wymiany); dostęp online do 23 czasopism zagranicznych prenumerowanych + 38 zapewnianych okazjonalnie

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i klasowy
czasopism – alfabetyczny

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne

dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1952 r. wraz z IITD.

INSTYTUT MEDYCYNY DOŚWIADCZALNEJ I KLINICZNEJ IM. M. MOSSAKOWSKIEGO. BIBLIOTEKA

02-106 Warszawa, ul. Pawińskiego 5

tel. (0-22) 658 46 77

faks (0-22) 668 55 32

e-mail: library@cmdik.pan.pl

www.cmdik.pan.pl

Profil: biologia komórki na poziomie strukturalnym, endokrynologia, fizjologia, neurofizjologia, neurochemia, neurochirurgia, neuroimmunologia, neurologia, transplantacja eksperymentalna

Zbiory: książki – 6508 wol.

czasopisma – 34 030 wol.

prace doktorskie i habilitacyjne – 220

68 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 12 z wymiany)

dostęp online do baz: *SCI, Medline, PubMed, BiomedNet*

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i przedmiotowy (wg MASH)
– zamknięty na 1995 r.

czasopism – alfabetyczny

prac doktorskich i habilitacyjnych – alfabetyczny

online (Horizon) książek wpływających do biblioteki od 2000 r. oraz najbardziej poczytnych z lat poprzednich – wykazywane także w bazach KaRo (karo.umk.pl/Karo) i Warszawskiego Porozumienia Bibliotek Naukowych PAN (<http://195.187.97.20/webpac>).

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń

poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne

dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1967 r. przy Centrum Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej PAN z połączenia księgozbiorów kilku placówek naukowych Wy-

działu VI PAN, do 1996 r. mieściła się przy ul. Dworkowej 3. Od 2003 r. obecna nazwa. Biblioteką kieruje mgr Barbara Bugalska.

ZAKŁAD AMIN BIOGENNYCH. BIBLIOTEKA

90-950 Łódź, ul. Tylna 3

tel. (0-42) 681 70 06, (0-42) 681 31 40 w. 208; faks (0-42) 681 52 83

Profil: biochemia, alergologia, patofizjologia, farmakologia

Zbiory: książki – 2751 wol.

czasopisma – 4737 wol. (110 wydawnictw)

W 2003 r. zawieszona prenumerata bieżących czasopism zagranicznych

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i przedmiotowy
czasopism – alfabetyczny

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1981 r. Bibliotekę prowadzi Katarzyna Robowska.

Jest w trakcie łączenia z biblioteką Centrum Mikrobiologii i Wirusologii.

WYDZIAŁ VII – NAUK O ZIEMI I NAUK GÓRNICZYCH

INSTYTUT GEOFIZYKI. BIBLIOTEKA

01-452 Warszawa, ul. Księcia Janusza 64
tel. (0-22) 691 56 51
faks (0-22) 691 59 15
e-mail: bibl@igf.edu.pl

Profil: geofizyka ogólna, magnetyzm ziemski, sejsmologia, fizyka atmosfery, hydrologia, elektryczność atmosferyczna

Zbiory: książki – 32 167 wol.
czasopisma – 13 512 wol.
mapy i atlasy – 406

91 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 29 prenumerowanych, z czego 8 online)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i działowy
czasopism – alfabetyczny

online (Horizon) – książki wpływające do biblioteki od 2002 r. – wykazywane także w bazach KaRo (karo.umk.pl/Karo) i Warszawskiego Porozumienia Bibliotek Naukowych PAN (<http://195.187.97.20/webpac>).

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1953 r. Biblioteką kieruje Małgorzata Piotrowska.

INSTYTUT GEOGRAFII I PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA. CENTRALNA BIBLIOTEKA GEOGRAFII I OCHRONY ŚRODOWISKA

00-818 Warszawa, ul. Twarda 51/55
tel. (0-22) 697 87 73, (0-22) 697 88 32
faks 620 62 21
e-mail: geoglib@twarda.pan.pl
www.cbgios.pan.pl

Profil: nauki geograficzne, zagospodarowanie przestrzenne, ochrona środowiska (bez aspektów technicznych), kartografia, studia regionalne, turystyka, dydaktyka geografii

Zbiory: książki – 129 444 wol.

czasopisma – 49 767 wol.

stare druki – 1 149 wol.

dokumenty kartograficzne – 7678

mikroformy – 221

dokumenty elektroniczne – 21

296 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 40 prenumerowanych)

dostęp online do baz: *ScienceDirect*, *Springer*, *Kluwer*, *SCI*, *GEOBASE*, *Current Geographical Publications*

Katalogi: książek – alfabetyczny i systematyczny (książek wydanych do 1998 r.)

czasopism – alfabetyczny

atlasów – alfabetyczny, chronologiczny, regionalny, przedmiotowy

map – regionalny

ponad 1000 map jednoarkuszowych wydanych do 1918 r. – rzeczowy (mapy ogólne, plany miast)

4400 map wieloarkuszowych ziem polskich i państw zaborczych wydanych do 1918 r. – alfabetyczny, chronologiczny, regionalny

online (Horizon) – książek wpływających do biblioteki od września 1998 r. oraz czasopism bieżących — wykazywane także w bazach NUKAT (www.nukat.edu.pl), KaRo (karo.umk.pl/Karo) i Warszawskiego Porozumienia Bibliotek Naukowych PAN (<http://195.187.97.20/webpac>)

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń

poza bibliotekę – studentom i pracownikom Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych UW, studentom: Międzywydziałowego Studia Ochrony Środowiska UW, Międzywydziałowych Indywidualnych Studiów Matematycznych i Przyrodniczych UW, Europejskiego Instytutu Rozwoju Regionalnego i Lokalnego UW; wszystkim innym zainteresowanym za kaucją

dostęp do Internetu

Z dziejów i działalności biblioteki

Powstała w 1953 r. jako Centralna Biblioteka Geograficzna łącząca Bibliotekę Instytutu Geografii PAN i Instytutu Geografii Uniwersytetu

Warszawskiego z siedzibą na Krakowskim Przedmieściu 30. Od 1979 r. Centralna Biblioteka Geografii i Ochrony Środowiska Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN i Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych UW. Od 1997 r. obecna nazwa i adres. Biblioteką kierowali: dr Stefan Stanisław Kotarski (1958-1962), dr Wojciech Trzebiński (1962-1976), mgr Halina Tuszyńska-Rękawkowa (1976-1991), obecnie kieruje nią mgr Dorota Gazicka.

W bibliotece opracowuje się *Bibliografię Geografii Polskiej* (rocznik w postaci drukowanej i online (ISIS) 1985- .

INSTYTUT GOSPODARKI SUROWCAMI MINERALNYMI I ENERGIA

31-261 Kraków, ul. J. Wybickiego 7
tel. (0-12) 632 33 00 w. 116
faks (0-12) 632 35 24
e-mail: centrum@min-pan.krakow.pl

Instytut ma tylko księgozbiór podręczny liczący 1500 wol. Jego obsługa wchodzi w zakres obowiązków jednego z pracowników administracji.

INSTYTUT MECHANIKI GÓROTWORU. BIBLIOTEKA

30-059 Kraków, ul. W. Reymonta 27
tel. (0-12) 637 62 00 w. 235
faks (0-12) 637 28 84
e-mail: wildhardt@img.pan.krakow.pl

Profil: mechanika górotworu, fizyka przepływów, matematyka stosowana, chemia powierzchni

Zbiory: książki – 12 142 wol.
czasopisma – 7947 wol.
ok. 28 bieżących czasopism zagranicznych (z wymiany)

dostęp online do bazy: *SCI*

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i działowy
czasopism – alfabetyczny

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1954 r. przy Zakładzie Mechaniki Górotworu (od 1976 r. Instytut Mechaniki Górotworu). Biblioteką kieruje mgr Artur Wildhardt.

INSTYTUT NAUK GEOLOGICZNYCH. BIBLIOTEKA

00-818 Warszawa, ul. Twarda 51/55
tel. (0-22) 697 87 42
faks (0-22) 620 62 23
e-mail: inglib@twarda.pan.pl

Profil: geologia podstawowa, sedymentologia, stratygrafia, paleontologia, tektonika, mineralogia, petrologia, geologia regionalna świata

Zbiory: książki – 24 094 wol.
czasopisma – 2048 wydawnictw
odbitki – 22 374
dokumenty kartograficzne – 7786
ok. 200 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 10 prenumerowanych)

dostęp online do baz: *ScienceDirect, Kluwer, Springer, SCI*

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny (zamknięty na 1995 r.)
czasopism – alfabetyczny
odbitki – alfabetyczny (zamknięty)

online (MAK) książek wpływających do biblioteki od 1996 r.

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1956 r. przy Zakładzie Nauk Geologicznych (od 1979 r. Instytut Nauk Geologicznych). Biblioteką kieruje Bożena Przybysz.

Przy należącym do ING Ośrodka Badawczym w Krakowie (poprzednie nazwy: Pracownia Geologiczno-Stratygraficzna ZNG, Pracownia Geologii Młodych Struktur ZNG, Zespół Pracowni ZNG, Zakład Geologii Dynamicznej ING) działa biblioteka założona w 1954 r. (31-002 Kraków, ul. Senacka 1; tel. (0-12) 422 19 10 w. 225 i 245; faks (0-12) 422 16 09; e-mail: mgleszcz@cif-kr.edu.pl. Biblioteka przejęła cenne zbiory z XIX w. Komisji Fizjograficznej PAU. Zbiory: książki – 10 032 wol., odbitki – 9374, czasopisma – ok. 22 800 wol. (1610 wydawnictw), dokumenty kartograficzne – 3110; 51 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 8 prenumerowanych). Katalogi kartkowe: alfabetyczne książek, odbitek i czasopism oraz online (Mikro ISIS) książek (bez drukowanych cyrylicą). Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń, poza bibliotekę tylko na rewersy międzybiblioteczne.

INSTYTUT OCEANOLOGII. BIBLIOTEKA

81-712 Sopot, ul. Powstańców Warszawy 55
tel. (0-58) 551 72 81 w. 410
faks (058) 551 21 30
e-mail: library@iopan.gda.pl

Profil: fizyka morza, chemia morza, biologia morza, ekologia morska, geografia morza, ochrona środowiska

Zbiory: książki – 7177 wol.
czasopisma – 6605 wol.
dokumenty kartograficzne – 298
mikroformy – 56

ok. 100 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 13 prenumerowanych)

dostęp online do baz: *ScienceDirect*, *Aquatic Sciences and Fisheries Abstracts*

CD-ROM: *Current Contents: Agriculture, Biology and Environmental Sciences* (1993-1998)

Katalogi online (ISIS) książek
czasopism
materiałów konferencyjnych

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – pracownikom naukowym oraz na rewersy międzybiblioteczne

dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1954 r. przy Stacji Morskiej Instytutu Budownictwa Wodnego PAN (od 1971 r. Zakład Oceanologii, od 1983 r. Instytut Oceanologii). Biblioteką kieruje Ewa Szwabe.

W bibliotece sporządza się rekordy artykułów (z wydawnictw IO: *Oceanologia* i *Rozprawy i Monografie* oraz *Polish Journal of Ecology*) do *Cambridge Scientific Abstracts* (St. Zjednoczone).

INSTYTUT PODSTAW INŻYNIERII ŚRODOWISKA. BIBLIOTEKA

41-819 Zabrze, ul. M. Skłodowskiej-Curie 34
tel. (0-32) 271 64 81 w. 131
faks (0-32) 271 74 70

Profil: chemia, fizyka, matematyka, biologia, ochrona środowiska

Zbiory: książki – 15 535 wol.
czasopisma – 6478 wol.

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny (wg UKD)
czasopism – alfabetyczny

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewersy międzybiblioteczne

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1961 r. przy Zakładzie Badań Naukowych Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego PAN (w 1975 r. zmiana na obecną nazwę). Biblioteką kieruje Lucyna Zaniewska.

MUZEUM ZIEMI. BIBLIOTEKA

00-488 Warszawa, al. Na Skarpie 20/26
tel. (0-22) 629-80-61/64 w. 126
faks (0-22) 629 74 97

Profil: muzealnictwo przyrodnicze, ochrona przyrody żywej i nie-żywej, historia nauk geologicznych

Zbiory: książki – ponad 21 000 wol.
czasopisma – ponad 23 000 wol. (1021 wydawnictw)
stare druki – 82 wydawnictwa
dokumenty kartograficzne – 6539
mikrofilmy – 109
87 bieżących czasopism zagranicznych (w tym 11 prenumerowanych)

Katalogi kartkowe: książek – alfabetyczny i systematyczny
czasopism – alfabetyczny

online (Co-liber) – książek wydanych od 1996 r.

Udostępnianie: na miejscu – bez ograniczeń
poza bibliotekę – na rewery międzybiblioteczne
dostęp do Internetu

Z dziejów biblioteki

Powstała w 1937 r. Jej zaczątek stanowił specjalistyczny księgozbiór prof. Tadeusza Wiśniewskiego przekazany przez rodzinę po jego śmierci Towarzystwu Muzeum Ziemi. Przed wojną zbiory biblioteki to ok. 3000 wol. książek i czasopism. W czasie wojny biblioteka uległa zniszczeniu a jej zbiory rozproszeniu, ale już w 1945 r. została udostępniona czytelnikom. W 1947 r. wróciła część przedwojennych zbiorów wywieziona przez Niemców do Berlina.

Biblioteka ma w zbiorach cenne stare druki i 1100 wol. książek sprzed 1900 r. P.o. kierownika – mgr Marta Kudrewicz-Roszkowska.

INDEKS ALFABETYCZNY

- Archiwum PAN 229
Biblioteka Gdańska PAN 221
Biblioteka Kórnicka PAN 222
Biblioteka Naukowa PAU i PAN 224
Biblioteka PAN w Warszawie 226
- Centrum Astronomiczne im. Mikołaja Kopernika. Biblioteka 257
Centrum Badań Ekologicznych. Biblioteka 243
Centrum Badań Kosmicznych. Biblioteka 257
Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych. Biblioteka 258
Centrum Badań Wysokociśnieniowych 259
Centrum Chemii Polimerów. Biblioteka Informacji Naukowo-Technicznej 260
Centrum Fizyki Teoretycznej 260
Centrum Mikrobiologii i Wirusologii. Biblioteka 244
- Instytut Agrofizyki im. Bohdana Dobrzańskiego. Biblioteka 277
Instytut Archeologii i Etnologii. Biblioteka Główna 229
Instytut Badań Literackich. Biblioteka 230
Instytut Badań Systemowych. Sekcja Informacji Naukowej i Wydawnictw 269
Instytut Biochemii i Biofizyki. Biblioteka im. Józefa Hallera 244
Instytut Biocybernetyki i Inżynierii Biomedycznej. Biblioteka 270
Instytut Biologii Doświadczalnej im. Marcelego Nenckiego. Biblioteka 245
Instytut Botaniki im. Władysława Szafera. Biblioteka 246
Instytut Budownictwa Wodnego. Dział Wydawnictw i Biblioteka 271
Instytut Chemii Bioorganicznej. Biblioteka 260
Instytut Chemii Fizycznej. Instytut Chemii Organicznej.
Biblioteka (wspólna) 261
Instytut Dendrologii. Biblioteka 247
Instytut Farmakologii. Dział Informacji i Dokumentacji Naukowej 283
Instytut Filozofii i Socjologii. Biblioteka 231
Instytut Fizjologii i Żywienia Zwierząt im. Jana Kielanowskiego. Biblioteka 277
Instytut Fizyki. Biblioteka Naukowa 262
Instytut Fizyki Molekularnej. Biblioteka 263
Instytut Genetyki Człowieka. Biblioteka 283
Instytut Genetyki i Hodowli Zwierząt. Biblioteka 278
Instytut Genetyki Roślin. Biblioteka 279
Instytut Geofizyki. Biblioteka 287
Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania. Centralna Biblioteka
Geografii i Ochrony Środowiska 287
Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią 289
Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla. Biblioteka 233
Instytut Historii Nauki. Biblioteka 233
Instytut Immunologii i Terapii Doświadczalnej im. Ludwika Hirszfelda.
Biblioteka Naukowa 284
Instytut Informatyki Teoretycznej i Stosowanej. Biblioteka 272
Instytut Inżynierii Chemicznej. Biblioteka 272

- Instytut Języka Polskiego. Biblioteka 234
Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni. Biblioteka 264
Instytut Maszyn Przepływowych. Biblioteka 273
Instytut Matematyczny. Biblioteka 265
Instytut Mechaniki Górotworu. Biblioteka 289
Instytut Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej im. M. Mossakowskiego.
Biblioteka 285
Instytut Metalurgii i Inżynierii Materiałowej im. Aleksandra Krupkowskiego.
Biblioteka 274
Instytut Nauk Ekonomicznych. Biblioteka 235
Instytut Nauk Geologicznych. Biblioteka 290
Instytut Nauk Prawnych. Biblioteka 235
Instytut Niskich Temperatur i Badań Strukturalnych im. Włodzimierza
Trzebiatowskiego. Biblioteka 266
Instytut Oceanologii. Biblioteka 291
Instytut Ochrony Przyrody. Biblioteka 248
Instytut Paleobiologii im. Romana Kozłowskiego. Biblioteka 250
Instytut Parazytologii im. Witolda Stefańskiego. Biblioteka 250
Instytut Podstaw Informatyki. Biblioteka 274
Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska. Biblioteka 292
Instytut Podstawowych Problemów Techniki. Biblioteka 275
Instytut Psychologii. Biblioteka 236
Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności 279
Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa. Biblioteka 237
Instytut Sławistyki. Biblioteka 237
Instytut Studiów Politycznych. Biblioteka 238
Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt. Biblioteka 251
Instytut Sztuki. Biblioteka 239
- Muzeum i Instytut Zoologii. Biblioteka 252
Muzeum Ziemi. Biblioteka 292
- Ogród Botaniczny – Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej.
Biblioteka 253
- Zakład Amin Biogennych. Biblioteka 286
Zakład Antropologii. Biblioteka 254
Zakład Archeologii Śródziemnomorskiej. Biblioteka 240
Zakład Badania Ssaków. Biblioteka 254
Zakład Badań Narodowościowych. Biblioteka 240
Zakład Badań Środowiska Rolniczego i Leśnego. Biblioteka 280
Zakład Biologii Wód im. Karola Starmacha. Biblioteka 255
Zakład Fizjologii Roślin im. Franciszka Górskiego. Biblioteka 280
Zakład Ichtibiologii i Gospodarki Rybackiej. Biblioteka 256
Zakład Karbochemii. Biblioteka 267
Zakład Krajów Pozaeuropejskich. Biblioteka 241

RECENZJE I PRZEGLĄDY PIŚMIENICTWA

PRZEGLĄD BIBLIOTECZNY 2003 z. 3
PL ISSN 0033-202X

PRZEGLĄD PIŚMIENICTWA KRAJOWEGO

W różny sposób utrwalana jest pamięć o zmarłych pracownikach książki: czasopisma bibliotekarskie zamieszczają nekrologi, *Słownik pracowników książki polskiej* notuje ich życiorysy, seria wydawnicza SBP – *Bibliotekarze Polscy we Wspomnieniach Współczesnych* – poświęca im swe łamy w tomikach tematycznie sprofilowanych. Ukazują się również książki poświęcone tym najbardziej zasłużonym.

Z okazji 50. rocznicy śmierci Adama Łysakowskiego ukazało się wiele publikacji, które odnotowałam w *Przeglądzie piśmiennictwa krajowego* (Prz. Bibl. 2002 z. 3 s. 259). W Bibliotece Narodowej we wrześniu 2002 r. odbyła się również sesja jubileuszowa poświęcona A. Łysakowskiemu, o której obszerną notatkę zamieszczono w *Kronice krajowej* (Prz. Bibl. 2002 z. 3 s. 277). Sygnalizuję zatem tylko, że ukazały się obecnie drukowane materiały dotyczące tej uroczystości [1].

O zmarłym w 2002 r. Konradzie Zawadzkim zamieszczono liczne artykuły w czasopismach, a książkę o wspaniałym bibliografie, prasoznawcy i var-savianie wydała Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy [2]. Pisali o nim: Grażyna M. Lewandowska (*Konrad Zawadzki >1912-2002<*), Andrzej Sołtan (*Konrad Zawadzki – inicjator i współredaktor „Rocznika Warszawskiego”*), Irena Łoś-Stembrowicz (*Działalność Konrada Zawadzkiego w Zakładzie Zbiorów Mikrofilmowych Biblioteki Narodowej*), Jan Pirożyński (*Konrad Zawadzki jako badacz polskich i dotyczących Polski gazet ulotnych oraz gazet seryjnych z XVI-XVIII wieku*), Stanisław Cieplowski (*Konrad Zawadzki – twórca „Bibliografii czasopism warszawskich”*), Roman Nowoszewski (*Bibliografia prac Konrada Zawadzkiego 1960-2002*).

Rękopis autorstwa zmarłej w 1986 r. Jadwigi Siniarskiej-Czaplickiej przygotowała obecnie do druku jej córka, Magdalena Siniarska-Kapuścińska. Książka nosi tytuł *Przeminęło z wojnami* [3]. Jest to opowieść o życiu wybitnej uczzonej, która poświęciła się badaniom nad papiernictwem. Zarówno jej praca

magisterska (1958), jak praca doktorska (1961) i rozprawa habilitacyjna (1967) dotyczą historii papiernictwa w Polsce. Autorka pisze o swojej pasji w rozdziałach zatytułowanych: *Jak zostałam historykiem papiernictwa* (s. 219-227) i *Pogrążona w papierze* (s. 229-271).

Z pamiętników polskich ukazujących się w l. 1773-1939 Krystyna Bednarska-Ruszajowa wydobyła teksty odnoszące się nie tylko do książki i biblioteki, ale również do bibliotekarzy. Pracę swą nazwała rekonesansem źródłowym [4]. Publikacja składa się z 4 części. Część 1 przedstawia pamiętnikarzy jako czytelników, część 2 poświęcona jest opiniom pamiętnikarzy o innych czytelnikach, część 3 to zawarty w pamiętnikach obraz bibliotek i bibliotekarzy, a część 4 poświęcona jest rozważaniom nad przydatnością tego typu badań. „Praca przyczyniła się – pisze Autorka – do umocnienia przekonania o wartości pamiętników jako źródeł. Kierunki dalszych badań, pożytki płynące z nich dla bibliologów oraz pułapki metodologiczne zostały zasygnalizowane, co pomoże kontynuatorom tych pasjonujących badań” (s. 137).

O profesji bibliotekarskiej dyskutowano na konferencji: „Bibliotekarz w świecie wartości”, zorganizowanej w maju 2003 r. przez Dolnośląską Szkołę Wyższą Edukacji Tow. Wiedzy Powszechnej i ZG SBP. Informacja o tym spotkaniu była podana w *Kronice krajowej* (Prz. Bibl. 2003 z. 1/2 s. 190-191), ograniczę się zatem tylko do wiadomości, że materiały (wystąpienia prelegentów) były na konferencji już wydrukowane, co jest godne specjalnego podkreślenia [5].

Jeden z referatów na tej konferencji miał tytuł: *Czy można przyszłego bibliotekarza nauczyć etyki?* Nawiązując do tego retorycznego pytania, przejdźmy do spraw edukacji. Ukazała się publikacja, pod redakcją Marii Kocójowej, poruszająca wszechstronnie zagadnienie przekazu edukacyjnego przez Internet, czyli edukacji na odległość [6]. Jest to obszerny zbiór prac autorów polskich i zagranicznych na temat edukacji wirtualnej. Przedstawiono również rezultaty międzynarodowej konferencji zorganizowanej w 2002 r. przez Instytut IINiB UJ: „Edukacja na odległość dla społeczeństwa informacyjnego – oczekiwania biblioteki: teoria i praktyka”.

Tak jak dla procesu dydaktycznego przełomem technologicznym jest edukacja wirtualna, tak dla dokumentów drukowanych jest książka multimedialna. Zagadnieniem tym zajęła się Beata Taraszkiewicz [7], stwierdzając, iż „pomimo swojej atrakcyjności i rozległości problematyka ta nie doczekała się do tej pory w Polsce kompleksowego, syntetycznego opracowania” (s. 9). Luke tę starała się wypełnić Autorka, prezentując badania w następujących rozdziałach: I. *Historia płyty CD-ROM*; II. *Kształtowanie się rynku książek multimedialnych w Polsce*; III. *Wydawcy książek multimedialnych w Polsce*; IV. *Publikacje multimedialne i ich odbiór*; V. *Charakterystyka multimedii według typu publikacji*.

Ponieważ nie grozi nam jeszcze zalew książek elektronicznych, spójrzmy jakie opracowania ukazały się na temat dawnych dziejów książki. Zoja Jaroszewicz-Pieresaławcew przedstawiła w rozprawie *Druki cyryliczne z oficyn Wielkiego Księstwa Litewskiego w XVI-XVIII wieku* [8] „problemy organizacji druku, treści i formy ksiąg cyrylicznych (...) na tle przemian społeczno-politycznych i kulturalnych państwa polsko-litewskiego” jak we *Wstępie* (s. 7) pisze Autorka, omawiając także tematykę i szatę graficzną tych wydawnictw. W aneksie znajduje się chronologia druków cyrylicznych.

Biblioteka Śląska w Katowicach ma zwyczaj informowania o swoich zbiorach w formie drukowanych katalogów. Tym razem Barbara Zgryzek przedstawiła zestawienie książek z oficyny Kornów i Zygmunta Schlettera, wydanych w l. 1801-1939 [9].

W zbiorach Archiwum Historycznego we Lwowie znajduje się cenny dokument dla badaczy książki XIX w. – katalog książek z biblioteki Stowarzyszenia Rękodzielników „Gwiazda” we Lwowie. Maria Konopka przedstawiła ów spis jako część 1. wydawnictwa pt. *Książka w środowisku lwowskich rzemieślników* [10]. Jednocześnie Autorka zapowiada część 2. dotyczącą rejestru wypożyczeń książek w l. 1880-1889.

Ukazał się wybór artykułów pióra Andrzeja Kłossowskiego, dotyczących książki polskiej na emigracji w XX w. [11]. Jest to temat specjalnie bliski autorowi, który pisze o zagadnieniach źródłowych i metodyce badań nad historią książki na emigracji oraz przedstawia placówki książki polskiej w Europie i w Ameryce, w widoczny sposób wyróżniając polski ruch wydawniczy we Francji.

Trzy kolejne sesje varsavianistyczne, organizowane przez Bibliotekę Publiczną m.st. Warszawy, poświęcone były książce w Warszawie. Pierwsza z nich dotyczyła warszawskich wydawców (Gebethner i Wolff, Michał Arct, Wydawnictwo „Ignis”) [12], następna – dawnych antykwariatów warszawskich [13], ostatnia sesja traktowała o książce na Starym Mieście na przełomie XVIII i XIX w. [14].

O ochronie książki bibliotecznej pisze Janisław Osieglowski [15], wypełniając w ten sposób lukę w zakresie popularnych podręczników przeznaczonych dla bibliotekarzy.

Automatyzacji bibliotek, tym razem bibliotek publicznych, poświęcona była ogólnopolska konferencja, która odbyła się w Miedzeszynie w dn. 20-22.11.2002 r. Informacja na ten temat zamieszczona była w *Kronice krajowej* (Prz. Bibl. 2002 z. 3 s. 279). Obecnie ukazały się drukowane materiały z tego spotkania pt. *Komputeryzacja i informacja elektroniczna w bibliotekach publicznych* [16].

O nowych kierunkach współczesnego bibliotekarstwa, w tym o elektronicznym dostarczaniu dokumentów, pisze Kamila Janiszewska [17]. Jest to praca magisterska przygotowana pod kierunkiem prof. Zbigniewa Żmigrodzkiego (Uniw. Śląski), nagrodzona przez SBP w ramach konkursu na najlepszą pracę magisterską.

W formie instrukcji ukazują się prace nad formatem MARC 21 dla różnego typu dokumentów. Instrukcję dotyczącą rekordów bibliograficznych dla dokumentów elektronicznych opracowała w serii *Formaty, Kartoteki* Krystyna Sanetra [18].

Mamy już pierwszą część podręcznika katalogowania w języku haseł przedmiotowych KABA (Katalogi Alfabetyczne Bibliotek Akademickich). Podręcznik zaplanowano jako cykl kilkunastu publikacji, z których pierwsza, autorstwa Teresy Głowackiej, nosi tytuł *Analiza dokumentu i jego opis przedmiotowy* [19].

Obecną sytuację bibliotek polskich przedstawiła z dużą dozą realizmu Jadwiga Kołodziejska w książce *Drukowany świat* [20]. Autorka stwierdza w *Podsumowaniu*: „Bibliotekarstwo polskie wchodzi w wiek XXI mocno zdewastowane. Pauperyzacja dotyczy nie tylko bibliotek i bibliotekarzy. Brakuje ciagle

uregulowań prawnych chroniących zawód, zapobiegających likwidacji bibliotek, ograniczających niedobory w zaopatrzeniu w nowości wydawnicze, ratujących porwaną i dziurawą sieć” (s. 136).

Oceną aktualnego stanu sieci bibliotek publicznych dla dzieci zajęła się Grażyna Lewandowicz, przeprowadzając analizę porównawczą z l. 1985 i 2000 [21], która prowadzi do stwierdzenia, że działy dziecięce mają obecnie gorsze warunki. Autorka podkreśla malejącą liczbę placówek, mniejszą bazę lokalową, zależność od funduszy samorządów. Widoczna jest również zmiana funkcji z zabawowej na edukacyjną i większe związanie ze szkołą.

Zazwyczaj zainteresowania autorów skupiają się na obecnym stanie bibliotek polskich. Ukazała się jednakże cenna publikacja dotycząca wojennych losów bibliotek naukowych w Generalnym Gubernatorstwie w l. 1939-1945 [22]. Wybór dokumentów źródłowych z tego okresu przedstawił Andrzej Mężyński (przy współpracy Hanny Łaskarzewskiej), który dziejom bibliotek w okresie okupacji hitlerowskiej poświęcił już wiele opracowań. Materiały zostały podzielone na 2 części: część 1. przedstawia niemieckie dokumenty urzędowe, część 2. zawiera źródła pochodzenia prywatnego: w większości są to wspomnienia polskich bibliotekarzy, rzadziej bibliotekarzy niemieckich. Wspomnienia, które były już publikowane, przytaczane są w dużym skrócie, teksty ukazujące się po raz pierwszy prezentowane są w całości (np. wspomnienia Wilhelma Wittego). Na zakończenie podano biogramy bibliotekarzy i urzędników polskich i niemieckich, którzy brali udział w życiu bibliotek naukowych w GG w l. 1939-1945, kalendarium oraz indeksy nazw osobowych, instytucji i organizacji.

I na zakończenie odnotujmy jeszcze następujące wydawnictwa Biblioteki Narodowej: *Katalog rękopisów. T. 14, Rękopisy XIX i XX wieku* [23]. Wśród materiałów literackich dominuje spuścizna Poli Gojawiczyńskiej, a materiały specjalnie interesujące bibliotekoznawców dotyczą Stefana Dembego, Adama Łysakowskiego i Edwarda Chwalewika.

Hanna Łaskarzewska opracowała wykaz piśmiennictwa o Ukrainie w zbiorach Biblioteki Narodowej [24]. Spis jest pokłosiem wystawy „Ukraina – Polska: w stronę dialogu” zorganizowanej w 2000 r. Poza eksponatami, które znalazły się na tej wystawie, Autorka uwzględniła nowe publikacje z l. 2001-2002.

WYKAZ OMÓWIONYCH PUBLIKACJI

1. Adam Łysakowski – bibliotekarz, bibliograf, bibliolog. Materiały z sesji jubileuszowej, Warszawa, 10 września 2002. Warszawa: Bibl. Nar. 2003, 164 s. Prace Instytutu Bibliograficznego, nr 39. ISBN 83-7009-465-1

2. Konrad Zawadzki. Bibliograf, prasoznawca, varsavianista. Pod. red. Romana Nowoszeckiego. Warszawa: Bibl. Publ. m.st. Warszawy 2003, 71 s., il. ISBN 83-87407-66-6

3. Jadwiga Siniarska - Czaplicka: *Przeminęło z wojnami*. Pelplin: Wydaw. Diecezji Pelplińskiej „Bernardinum” 2003, 327 s., il. ISBN 83-7380-092-1

4. Krystyna B e d n a r s k a - R u s z a j o w a: *Biblioteki i książki w pamiętnikach polskich XVIII-XX wieku*. Rekonesans źródłowy. Kraków: Wydaw. UJ 2003, 200 s. ISBN 83-233-1710-0
5. *Bibliotekarz w świecie wartości*. Materiały konferencji. Wrocław, 15-16 maja 2003 r. Pod red. Stefana K u b o w a. Wrocław: Dolnośląska Szkoła Wyższa Edukacji TWP 2003, 129 s. ISBN 83-9104-865-4
6. *Edukacja na odległość*. Nowe technologie w informacji i bibliotekarstwie. Red. nauk. Maria K o c ó j o w a. Kraków: Wydaw. UJ 2003, 261 s. Materiały z Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UJ, nr 14. ISBN 83-233-1750-X
7. Beata T a r a s z k i e w i c z: *Książka multimedialna na CD-ROM w Polsce (do 2000 r.)*. Warszawa: Wydaw. SBP 2003, 217 s. Nauka, Dydaktyka, Praktyka, 59. ISBN 83-87629-98-7
8. Zoja J a r o s z e w i c z - P i e r e s ł a w c e w: *Druki cyryliczne z oficyn Wielkiego Księstwa Litewskiego w XVI-XVIII wieku*. Olsztyn: Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 2003, 305 s., il. ISBN 83-7299-176-6
9. Barbara Z g r y z e k: *Druki polskie z oficyny Kornów i Zygmunta Schlettera we Wrocławiu w zbiorach Biblioteki Śląskiej*. Katowice: Bibl. Śl. 2003, 72 s. [36] k. tabl. Silesianka Przedstawia, 5. ISBN 83-87849-42-1
10. Maria K o n o p k a: *Książka w środowisku lwowskich rzemieślników*. Cz. 1: Katalog książek z Biblioteki Stowarzyszenia Rękodzielników „Gwiazda” we Lwowie. Kraków: Wydaw. Nauk. Akad. Pedag. 2003, 213 s. ISBN 83-7271-193-3
11. Andrzej K ł o s s o w s k i: *Książka polska na obczyźnie. XX wiek*. Wybr., przygot. do dr. i wstępem poprz. Mirosław A. S u p r u n i u k i i Janusz T o n d e l. Toruń: Wydaw. UMK 2003, 259 s., il. Archiwum Emigracji, 13. ISBN 83-231-1558-3
12. *Warszawscy wydawcy*. Red. Justyna M y s z k o w s k a. Warszawa: Bibl. Publ. m.st. Warszawy 2003, 47 s. Sesje Varsavianistyczne, z. 10. ISBN 83-87407-51-8
13. *Dawne antykwariaty warszawskie*. Red. Jolanta J ę ś k o, Justyna M y s z k o w s k a. Warszawa: Bibl. Publ. m.st. Warszawy 2003, 63 s. Sesje Varsavianistyczne, z. 11. ISBN 83-87407-31-3
14. *Książka na Starym Mieście na przełomie XVIII i XIX wieku*. Red. Jolanta J ę ś k o, Justyna M y s z k o w s k a. Warszawa. Bibl. Publ. m.st. Warszawy 2003, 68 s. Sesje Varsavianistyczne, z. 12. ISBN 83-87407-56-9
15. Janisław O s i ę g ł o w s k i: *Ochrona książki bibliotecznej*. Poznań: Bibl. Uniw. 2003, 117 s., il. Prace Biblioteki Uniwersyteckiej, nr 26. ISBN 83-913932-8-3
16. *Komputeryzacja i informacja elektroniczna w bibliotekach publicznych*. Materiały z ogólnopolskiej konferencji „Automatyzacja bibliotek publicznych”, Miedzeszyn, 20-22 listopada 2002 r. Red. Elżbieta G ó r s k a. Warszawa: Wydaw. SBP 2003, 212 s., il. Propozycje i Materiały, 57. ISBN 83-89316-07-2
17. Kamila J a n i s z e w s k a: *Elektroniczne dostarczanie dokumentów*. Nowy kierunek współczesnego bibliotekarstwa. Warszawa: Wydaw. SBP 2003, 119 s., il. Propozycje i Materiały, 56. ISBN 83-89316-04-8

18. Krystyna S a n e t r a: *Format MARC 21 rekordu bibliograficznego dla dokumentu elektronicznego*. Warszawa: Wydaw. SBP 2003, 222 s. Formaty, Kartoteki, 12. ISBN 83-89316-06-4
19. Teresa G ł o w a c k a: *Analiza dokumentu i jego opis przedmiotowy*. Warszawa: Wydaw. SBP 2003, 92 s. (Katalogowanie w języku haseł przedmiotowych KABA. Podręcznik pod red. Jadwigi W o ź n i a k. Cz. 1). Formaty, Kartoteki, 13. ISBN 83-89316-09-9
20. Jadwiga K o ł o d z i e j s k a: *Drukowany świat*. Warszawa: Wydaw. SBP 2003, 137 s. Nauka, Dydaktyka, Praktyka, 63. ISBN 83-89316-03-X
21. Grażyna L e w a n d o w i c z: *Biblioteki publiczne dla dzieci w Polsce*. Raport z badań. Warszawa: Bibl. Nar. 2003, 91 s. Materiały Informacyjne Instytutu Książki i Czytelnictwa, 35. ISBN 83-7009-416-3
22. *Biblioteki naukowe w Generalnym Gubernatorstwie w latach 1939-1945*. Wybór dokumentów źródłowych. Wybór i opracowanie Andrzej M ę - ż y ń s k i przy współpr. Hanny Ł a s k a r z e w s k i e j. Warszawa: Wydaw. LTW 2003, 540 s., il. Polskie Towarzystwo Bibliologiczne. ISBN 83-88736-35-3
23. Biblioteka Narodowa (Warszawa). *Katalog rękopisów*. T. 14. Rękopisy XIX i XX wieku. Sygn. 10201-10600. Oprac. Czesława D. P o m i a n o w s k a, Maria G a m d z y k - K l u ź n i a k, Elżbieta K w i a t k o w s k a - K o s m o l o - w a. Warszawa: Bibl. Nar. 2003, 375 s. ISBN 83-7009-409-0
24. Hanna Ł a s k a r z e w s k a: *Polskie piśmiennictwo o Ukrainie w zbiorach Biblioteki Narodowej w Warszawie*. Pokłosie wystawy „Ukraina – Polska: w stronę dialogu”. Warszawa, wrzesień-listopad 2000. Warszawa: Bibl. Nar. 2003, 124 s., il. ISBN 83-7009-299-3

Hanna Zasadowa

Praca wpłynęła do redakcji 28 listopada 2003 r.

Z LEKTUR ZAGRANICZNYCH

Patronując edycjom różnych tomów zbiorowych, IFLA zaczęła ostatnio zabiegać o możliwie wielonarodowe zespoły autorskie, co jednak jakości nie zawsze wychodzi na korzyść. W tomie [1] sygnowanym numerem 101, zawierającym przegląd opinii na temat bibliotekarskiej etyki zawodowej, przynajmniej 5 tekstów (na 18) jest bez sensu. Norweski redaktor całości, Robert Vaagan, powinien był odrzucić je bez zastanowienia, lecz zapewne nie mógł.

W sumie jednak tom jest bardzo interesujący. Mowa w nim zresztą nie tylko o profesjonalnej moralności, ale także o bibliotekarstwie w ogóle, o praktyce informacyjnej oraz o zawodzie, w kontekście zachodzących zmian. Charakterystyczne przy tym, że nieomal wszędzie werbalizowaniem mniej lub bardziej formalnych reguł etyki bibliotekarskiej zajmują się stowarzyszenia, a nie organy państwowe. No i trochę szkoda, że nie ma w tomie wypowiedzi polskiej; opinie prof. Z. Żmigrodzkiego, na przykład, byłyby wartościowym uzupełnieniem.

Nie jest natomiast zaskoczeniem, że najciekawsze wypowiedzi pochodzą z Anglii oraz ze Stanów Zjednoczonych, gdzie o etyczne porządkowanie profesji

zabiegano najwcześniej, a także z Finlandii. Ciekawe, że w Stanach Zjednoczonych, gdzie pierwszy kodeks etyki bibliotekarskiej ogłoszono w 1939 r., a potem wielokrotnie nowelizowano, przystąpiono teraz do prac nad kodeksem od nowa. Co się zmieniło? Otóż – co potwierdzają nieomal wszyscy – elektroniczna usługa bibliotecznych oraz ich elektroniczne otoczenie, stworzyły zupełnie nowe wyzwania etyczne. Autorka z Finlandii ma nawet wątpliwości, czy kodeks moralny dla bibliotekarzy i dla pracowników informacji może być literalnie ten sam.

Ze wszystkich najpoważniejszych wypowiedzi wyłania się szkielet strukturalny potencjalnego kodeksu etycznego zawodu. Obejmuje powinność społecznego pożytku (m. in. zadanie mediacji oraz nastawienie na usługi), zaspokajanie potrzeb publiczności (przez tworzenie stosownych kolekcji, ofertę informacyjną, pomoc dla korzystających, życzliwość i tolerancję, jak też: właściwe pory otwarcia) oraz honorowanie praw użytkowniczych (więc równoprawność dostępu, brak opłat i zbędnych restrykcji). Ważnym składnikiem kodeksu wydaje się zasada poszanowania prywatności (dyskrecja, ochrona danych osobowych), wolności intelektualnej (tworzenie kolekcji według kryteriów uniwersalnych, likwidacja ograniczeń, ostrożność promocyjna, ale także poszanowanie praw autorskich) oraz dbałość o prestiż zawodu i kwalifikacje własne.

Warto jednocześnie zwrócić uwagę na rozważania uszczegółowione. Otóż przy ogólnej akceptacji reguł swobód intelektualnych, autorzy z Finlandii, Islandii i Rosji sygnalizują kłopoty z Internetem, opowiadając się za ostrożną filtracją treści brutalnych i pornograficznych, a to dlatego, że biblioteka jest jednak instytucją i przestrzenią publiczną. Tyle że wyznaczenie granicy, co już filtrować, a czego jeszcze nie, jest w praktyce niezwykle trudne.

Wydaje się poza tym oczywiste, że za brakiem wszelkiej dyskryminacji oraz bibliotecznej cenzury opowiadają się najaktywniej autorzy z tych krajów, gdzie reguły cenzurowania były długo wszechobecne, więc z Rosji, z Litwy oraz z Finlandii. Także bowiem w powojennych dziejach Finlandii był okres zakazujących „zapisów” na wszystko, co trąciło antysowietyzmem. A Vita Mozuraite z Litwy sugeruje, że w ogóle nawet sama idea kodeksu etycznego, w krajach post-sowieckich wydaje się na razie bardzo egzotyczna. Natomiast Toni Samek z Kanady zauważa przytomnie, że postulaty wolności słowa i wypowiedzi powinny mieć jednak innych adresatów niż tylko bibliotekarze.

Znakomite uzasadnienie potrzeby zawodowego kodeksu etycznego przedstawił Paul Sturges z Anglii. Przypomniał mianowicie, że dyrektor biblioteki w Portsmouth, Henry Bond, przyłapany w 1917 r. z kochanką w swoim gabinecie, popełnił następnie samobójstwo. Otóż żaden współczesny, formalny bądź nieformalny, kodeks etyki bibliotekarskiej aż takich kar nie przewiduje.

Według tego samego pomysłu edytorskiego powstała książka [2], komentująca sytuację bibliotek w społeczeństwie informacyjnym. Międzynarodowy (z założenia) zespół autorów przedłożył teksty różnej jakości, w tym kilka beznadziejnych, na co rosyjscy redaktorzy temu mieli zapewne niewielki wpływ. Jest jednak z kolei kilka tekstów bardzo interesujących, zwłaszcza autorstwa bibliotekarzy angielskich, dlatego tom wart jest uwagi i lektury. O ile jest to możliwe w sensie technicznym, ponieważ mniejszą czcionkę widziałem tylko raz w życiu: w Krainie Blefusków.

Autorzy są zgodni, że oto ogromne zasoby informacyjne stworzyły nowe możliwości informatyzacji społeczeństwa, więc nie tylko pracowników nauki, zaś technologia elektroniczna rozerwała ograniczenia miejsca i czasu. Jednak globalna sieć informacyjna nie stanowi zagrożenia dla bibliotek, a odwrotnie: nakłada na nie dodatkowe obowiązki w zakresie oferty i repertuaru usług. Autorzy są bardzo zgodni w określaniu zasobów bibliotek jako mieszanych, „hybrydalnych” („gateway libraries”), a bibliotekarzy – jako pośredników, mediatorów w komunikacji, organizatorów dostępu do informacji. Nawiasem mówiąc: jak często, także i tym razem widać absurdalną tendencję do utożsamiania z informacją całej komunikacji – co wciąż jeszcze nie przestaje być zwyczajem w wypowiedziach informatologicznych.

Wspólny mianownik opinii prospektywnych stanowi założenie (John Akeroyd), że zawsze będzie potrzebna jakaś organizacja zasobów informacyjnych oraz ich transmisji, jak też: że niezbędne są ośrodki umożliwiające korzystanie z oferty sieciowej. I z tego właśnie wynikają sugestie zadań bibliotek i bibliotekarzy – tworzenia zasobów (nie tylko) informacyjnych, pośrednictwa w ich wykorzystaniu, organizacji dostępu i przysposobienia publiczności (Christopher Edwards, Kate Sharp). Chociaż mają rację redaktorzy tomu, zwracając uwagę, że znalezienie sposobów poruszania się po gigantycznym, globalnym oceanie informacyjnym, będzie bardzo trudne.

Niektórzy – co, nie wiem czemu, jest rzadkością – zwracają uwagę na koszty zamierzonych przedsięwzięć, właściwie: niewyobrażalne. Niesłychanie kosztowna będzie ewentualna digitalizacja zasobów (Chris Rubridge, Bruce Royan), nie mówiąc już o całym procesie elektronicznej biblioteki, a próby koordynacji tych procesów są wciąż w sferze zamierzeń raczej, niż w realizowanej praktyce – nawet w Anglii, gdzie wspólnym systemem JANET objęto już wszystkie uniwersytety (Stephen Pinfield).

To koszty właśnie, obok kłopotów technologicznych, są przyczyną rosnących różnic w elektronicznej biblioteki w różnych rejonach świata (co widać wyraźnie np. z perspektywy Indii) oraz w różnych częściach tych samych krajów. Ciekawe, że właśnie autor ze Stanów Zjednoczonych (Alfred Kagan) podkreśla konieczność specjalnej troski o elektroniczną bibliotekę na obszarach wiejskich – postulując zarazem bezwarunkowe przestrzeganie zasady bezpłatności oferty bibliotek, szczególnie publicznych.

Tematycznie odbiega od całości, ale jest bardzo ciekawa, wypowiedź Claudii Lux na temat procesu przyłączania bibliotek z byłej NRD do sieci ogólnoniemieckiej. Jak się okazuje, proces był bardzo skomplikowany, kosztowny i długotrwały. Bezżyteczna okazała się energożarna elektronika, trzeba też było zmienić cały system utrzymywania i funkcjonowania bibliotek, wymieniono prawie całą kadrę dyrektorską (na ludzi z części zachodniej), no i zlikwidowano blisko połowę bibliotek. Zachwiało to całym systemem bibliotecznym w Niemczech, który dopiero ostatnio odzyskuje równowagę. O czym warto wiedzieć – dla niejakej pociechy – ponieważ i w Polsce bibliotekarstwo reformuje się przecież gruntownie, bez żadnego wsparcia władz oraz bez pomocy „wujków” z Zachodu, więc trzeba sobie uświadomić, że nie jest tak źle.

Szef duńskiej Naczelnej Dyrekcji Bibliotek, Jens Thorhauge – który z końcem marca spotkał się w Warszawie z grupą bibliotekarzy – jest redaktorem ciekawej i pięknej publikacji albumowej [3], prezentującej w tekstach oraz w fotografiach skandynawskie biblioteki publiczne. Jens Thorhauge jest tam też autorem kilku artykułów. Jak skromnie przyznaje, są to najlepiej rozwinięte i najbardziej używane biblioteki publiczne na świecie; ich społeczny zasięg waha się w różnych krajach od 70% do 80% całej populacji. Ostatnio zaś nastąpił tam gigantyczny postęp w elektronizacji tych bibliotek i efekty już daje się zauważyć: nieomal we wszystkich tamtejszych bibliotekach liczba odwiedzin jest wyższa od liczby wypożyczonych książek.

Charakteryzując te biblioteki (ściśle ze sobą kooperujące) J. Thorhauge podkreśla tradycję (biblioteki publiczne jako sieć istnieją tam co najmniej od początku XX w.) oraz zakorzeniony obyczaj publicznego wspierania edukacji permanentnej. Wspólna poza tym dla całej Skandynawii jest mitologia, a w praktyce każdy zna tam przynajmniej jeden z głównych tamtejszych języków, co znakomicie ułatwia współpracę. Oraz jeszcze coś: niezależnie od nowych trendów w komunikacji wydaje się wszędzie bardzo dużo książek, w Islandii nawet najwięcej na świecie w przeliczeniu na mieszkańca.

Biblioteki publiczne mają umocowanie lokalne, ale jednocześnie tworzą sieci i są wspierane centralnie. Wprowadzono również „lending right”, czyli rządowe dopłaty autorom za biblioteczny obieg ich książek, oraz zrealizowano szeroki program implementacji elektroniki. Natomiast nie obeszło się bez masowej likwidacji małych bibliotek filialnych.

Pisząc z kolei o bibliotekach duńskich, J. Thorhauge przypomina, że pierwsza ustawa o bibliotekach była tam uchwalona w 1920 r., zaś jej ostatnia nowelizacja w 2000 r. uznała hybrydalność zasobów za model obowiązujący. Utrzymano też darmowy charakter podstawowych usług, a łączność internetowa stała się dla bibliotek publicznych obligatoryjna.

Biblioteki publiczne w Danii, utrzymywane przez władze lokalne, swoją świetność zawdzięczają dobrze funkcjonującym bibliotekom powiatowym oraz Naczelnej Dyrekcji Bibliotek. Warto przypomnieć, że taka dyrekcja istniała w Polsce zaraz po wojnie, a zaś biblioteki powiatowe dopiero teraz są reaktywowane. Duński i ogólnoskandynawski przykład dowodzi, że to właściwy kierunek rozwoju.

O bibliotekach publicznych w Finlandii pisze Barbro Wigell-Ryynanen, skupiając się na charakterystyce sieci informacyjnej i na prezentacji szerokiego rejestru subsydiów centralnych. Od siebie dodam, że w powszechnej opinii znawców biblioteki fińskie uchodzą za najlepiej dofinansowane na świecie. Może dlatego, że od dawna były (i nadal są) bazą edukacji i kultury narodowej – a to w kraju, który wciśnięty między Szwecję oraz Rosję, zawsze musiał chronić swoją tożsamość, miało i ma najwyższe znaczenie.

Także w Islandii – jak powiada Boro Oskarsdóttir – istniejące już od XIX w. biblioteki publiczne były ostoją edukacji ustawicznej oraz bazą języka islandzkiego. Za korzystanie pobiera się tam teraz opłaty, ale wyłączono z nich usługi informacyjne – w trosce o szybkie i pełne zinformatywanie kraju. W bibliotekach wprowadzono jeden wspólny system elektroniczny ALEPH. Opisana i obfotografowana w książce główna biblioteka publiczna w Reykjavíku (z którą krakowska biblioteka wojewódzka od lat współpracuje) może zaimponować zarówno świetnym lokalem, jak i bogatym zakresem oferty.

Te same reguły funkcjonowania bibliotek publicznych obowiązują w Norwegii – o czym pisze Tone Eli Moseid – z tym, że nie ma tam opłat. Nastawienie na edukację, promocję piśmiennictwa oraz informacji, dopełniło się ostatnio o internetyzację bibliotek publicznych. Które istnieją w tym kraju od 200 lat, a od 150 – i nadal – są współsubsydiowane przez rząd w formie dotacji celowych.

Także w Norwegii ważną rolę pełnią biblioteki powiatowe oraz Naczelna Dyrekcja Bibliotek i są też – na mocy „lending right” – dopłaty autorom za biblioteczny obieg ich książek.

To samo odnosi się do szwedzkich bibliotek publicznych, które charakteryzuje Barbro Roos. Te same są nastawienia oraz priorytety, może tylko wyraźniej akcentuje się ofertę biblioteczną dla dzieci. Szwedzkie biblioteki publiczne istnieją od 1830 roku, pierwszą ustawę biblioteczną uchwalono tam w 1930 r., a ostatnia nowelizacja miała miejsce trzy lata temu. Żeby nie było samych sukcesów, autorka przyznaje, że w minionych latach zlikwidowano sporo małych bibliotek publicznych.

Ciekawostką jest poza tym opis bibliotekarstwa w różnych regionach autonomicznych. Na obszarze należących do Finlandii Wysp Alandzkich – gdzie mówi się głównie po szwedzku – sieć bibliotek jest nie gorsza niż na kontynencie. Główną księżnicą całego archipelagu (biblioteki są połączone elektronicznie) oraz tamtejszych uczelni wyższych jest piękna biblioteka publiczna w miasteczku Mariehamn.

Sprawna sieć bibliotek publicznych funkcjonuje też na – należących do Danii – Wyspach Owczych, mając swój wkład w zachowanie lokalnego języka. Do Danii należy również Grenlandia, gdzie biblioteki uczestniczą w zadaniu ochrony kultury oraz języka Eskimosów, wypełniając równolegle normalne zadania biblioteczne, z wykorzystaniem Internetu. Wreszcie na użytek Lapończyków powołano niedawno specjalną bibliotekę współdziałającą z regionalnym (transgranicznym) parlamentem lapońskim.

Porównując skandynawskie biblioteki publiczne z polskimi, można wyspecyfikować podobne lub nawet identyczne tendencje i oczekiwania. Na poziomie realizacji natomiast to są już zupełnie inne światy.

KSIAŻKI OMÓWIONE

1. *The ethics of librarianship. An international survey.* Ed. Robert W. V a a g a n. München: K. G. Saur 2002, 344 s. IFLA Publications 101.

2. *Libraries in the information society.* Ed. Tatiana V. E r s h o v a, Yuri E. H o h l o v. München: K. G. Saur 2002, 172 s. IFLA Publications 102.

3. *Nordic public libraries. The Nordic cultural sphere and its public libraries.* Ed. Jens T h o r h a u g e. København: Danish National Library Authority 2002, 81 s., fot.

Jacek Wojciechowski

Praca wpłynęła do redakcji 3 kwietnia 2003 r.

KRONIKA KRAJOWA I ZAGRANICZNA

PRZEGLĄD BIBLIOTECZNY 2003 z. 3
PL ISSN 0033-202X

KRONIKA KRAJOWA

SPRAWY KSIĄŻKI I BIBLIOTEK W MINISTERSTWIE KULTURY

W dniu 3.09.2003 r. prezes Rady Ministrów nadał nowy statut Ministerstwu Kultury, zgodnie z którym sprawy dotyczące książki i bibliotek podlegają wiceministrowi Maciejowi Klimczakowi, a organizacyjnie przejął je nowy Departament Współpracy z Samorządami i Upowszechniania Kultury (dyrektor – Maria Garus, wicedyrektor Magdalena Ślusarska, odpowiedzialna za sprawy biblioteczne).

Z PRAC KRB I RADY DS. NZB

W dniu 12.05.2003 r. odbyło się ostatnie w tej kadencji wspólne posiedzenie Krajowej Rady Bibliotecznej i Rady ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego. Uczestniczyli w nim wiceminister kultury Rafał Skąpski i M. Ślusarska, ówczesna dyrektor Departamentu Książki w MK. Na spotkaniu podsumowano działalność obu zespołów w minionej kadencji i przekazano informacje o stanie prac legislacyjnych dotyczących działalności bibliotek i ochrony zbiorów bibliotecznych. W imieniu resortu kultury R. Skąpski podziękował członkom obu Rad za zaangażowanie oraz zajęcie się aktualnymi i ważnymi zagadnieniami współczesnego bibliotekarstwa w kraju.

FORUM STOWARZYSZENIA BIBLIOTEKARZY POLSKICH

W dniu 18.09.2003 r. w Nałęczowie odbyło się V Forum SBP. W programie znalazły się następujące wystąpienia: Elżbieta Stefańczyk – „Działalność SBP w latach 2001-2003”; Joanna Pasztaleniec-Jarzyńska – „Zagraniczne stowarzyszenia bibliotekarskie”; Piotr Bierczyński – „Rola SBP i jego przyszłość”. W trakcie obrad przyjęto również: Manifest Internetu IFLA, deklarację z kon-

ferencji IFLA w Glasgow o bibliotekach, usługach bibliotecznych i wolności intelektualnej. Przedmiotem dyskusji była m.in. sprawa kodeksu etycznego bibliotekarzy. Przed Forum SBP rozesłało do swoich członków ankietę nt. „Dzień dzisiejszy i wizja zmian ku przyszłości”. Forum towarzyszyła dwudniowa konferencja o zawodzie bibliotekarza.

DZIŚ I JUTRO ZAWODU BIBLIOTEKARZA

Pod tym hasłem obradowano w dn. 19-20.09.2003 r. w trakcie ogólnopolskiej konferencji towarzyszącej V Forum SBP w Nałęczowie. Wygłoszono 13 referatów poświęconych różnym aspektom profesji bibliotekarskiej: Henryk Domański – „Zmiany struktury zawodowej – kierunki i tendencje”; Bolesław Howorka – „Zawód bibliotekarza w świetle przepisów prawnych”; Jacek Wojciechowski – „Bibliotekarstwo – zawód czy zatrudnienie?”; Elżbieta B. Zybert – „Wykonywany zawód a oczekiwania bibliotekarzy”; Stanisław Czajka – „Pożądane kwalifikacje bibliotekarza w Bibliotece Narodowej”; Ryszard Bania – „Bibliotekarz nauczający w szkole wyższej”; Robert Miszczuk – „Nauczyciel bibliotekarz – nauczyciel czy bibliotekarz?”; Ewa Stachowska-Musiał – „Bibliotekarz – zawód o wielu obliczach”; Henryk Hollender – „Przyszłość zawodu bibliotekarskiego”; Barbara Sosińska-Kalata – „Koncepcje uniwersyteckiego kształcenia bibliotekarzy”; Artur Jazdon – „O nowych stanowiskach, specjalnościach i zawodach”; Maria Kocójowa – „Zasady akredytacji kierunków studiów”; Mirosława Majewska – „Edukacja ustawiczna bibliotekarzy – realia, problemy, prognozy”. Materiały z konferencji mają się ukazać drukiem w 2003 r.

JĘZYKI INFORMACYJNO-WYSZUKIWAWCZE A ICH UŻYTKOWNICY

W dniach 14-16.10.2003 r. Komisja Opracowania Rzeczowego SBP zorganizowała w BN konferencję pn. „Użytkownik – języki informacyjno-wyszukiwawcze (jiw)”. Wygłoszono 18 referatów i komunikatów. W programie pierwszego dnia obrad znalazły się następujące wystąpienia: Wanda Pindlowa – „Metadane – języki informacyjno-wyszukiwawcze – użytkownicy”; Maria Próchnicka – „Interfejsy użytkownika oparte na języku naturalnym a wyszukiwanie informacji”; Jadwiga Sadowska – „Twórcy i użytkownicy jiw”; Stanisława Kurek-Kokocińska – „Heurystyka informacyjna a jiw”; Jolanta Szulc – „Użytkownik systemu biblioteczno-informacyjnego w społeczeństwie informacyjnym”; Jolanta Sobielga – „Czynniki wpływające na korzystanie z jiw przez studentów Politechniki Świętokrzyskiej”. W referatach dwóch kolejnych dni obrad można wyróżnić następujące zagadnienia: problemy jhp (Wanda Klenczon, Anna Stolarczyk, Teresa Głowacka, Alina Grochowska, Aldona Borowska); katalog centralny NUKAT (Maria Burchard, Piotr Bierczyński, Magdalena Krynicka); ponadto mówiono o języku KABA (Anna Stanis), wykorzystaniu UKD w bibliotekach polskich i zmianach w ich pliku wzorcowym (Teresa Turowska, Adam Stopa), jiw w sieci Dolnośląskiej Biblioteki Pedagogicznej (Lucyna Kurowska-Trudzik), katalogu przedmiotowym i systematycznym (Jadwiga Woźniak).

INTERNET W BIBLIOTEKACH

W dniach 23-26.09.2003 r. we Wrocławiu odbyła się międzynarodowa konferencja „Internet w bibliotekach”, poświęcona problematyce tworzenia zasobów elektronicznych oraz organizowania dostępu do nich poprzez sieci komputerowe. Organizatorami były: Komisja Wydawnictw Elektronicznych SBP (EBIB), Bibl. Gł. Politechniki Wrocławskiej przy współpracy BN i Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. W ciągu dwóch pierwszych dni wygłoszono 19 referatów pod ogólnym hasłem „Internet w bibliotekach”, w trzecim dniu mówiono o digitalizacji (11 wystąpień), a ostatniego dnia spotkania – o dostarczaniu dokumentów. Odbyły się też prezentacje książek i systemów zajmujących się dostarczaniem dokumentów. Sporo miejsca w programie poświęcono nowoczesnym sposobom zarządzania księgozbiorem i wpływowi technik informatycznych na funkcjonowanie współczesnych bibliotek, w tym katalogowania w bibliotekach naukowych, a także wykorzystaniu Internetu do różnorodnej współpracy bibliotek. O digitalizacji mówiono zarówno w kontekście kopiowania zbiorów, jak i katalogów bibliotecznych (przy retrokonwersji), a o bibliotece wirtualnej jako o kolejnym etapie komputeryzacji bibliotek.

POLSKA BIBLIOTEKA INTERNETOWA

Po głośnym otwarciu PBI w grudniu 2002 r. środowisko bibliotekarskie wkrótce zaczęło zgłaszać liczne zastrzeżenia co do samej koncepcji PBI, jak i jej realizacji (zob. *Prz. Bibl.* 2002 z. 4). W profesjonalnym czasopiśmie informatycznym *Computerworld* (2003 nr 27 s. 36) ukazał się krytyczny artykuł wydawcy serwisów internetowych IDG Poland Michała Kreczmara. Autor wyliczył, iż dotychczasowy etap prac pochłonął już 750 000 zł, a zasoby PBI liczą zaledwie 206 pozycji (dane z lipca br.), a więc digitalizacja każdej z nich kosztowała 3600 zł (docelowo ma być 100 000 pozycji). W doborze książek dominuje chaos i przypadkowość, a nieprzemyślane działanie PBI nie oferuje także żadnych zaawansowanych mechanizmów wyszukiwawczych ani kategoryzacyjnych. Na krytykę tę odpowiedział rektor AGH Ryszard Tadeusiewicz wskazując, że to Ministerstwo Nauk i Informatyzacji oraz wynajęte przez nie firmy (które otrzymały wszystkie fundusze) tworzyły PBI w sposób nieprofesjonalny.

BIBLIOTERAPIA W BIBLIOTEKACH

Instytut Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego przy współpracy Państwowego Pomaturalnego Studium Kształcenia Animatorów Kultury i Bibliotekarzy (PPSKAKiB) we Wrocławiu zorganizowały w dn. 10-11.10.2003 r. konferencję „Biblioterapia w bibliotekach. Zakres, formy, metody”. Obrady toczyły się w trzech sesjach: 1. Terapeutyczne oddziaływanie lektury; 2. Terapeutyczna funkcja nowoczesnych bibliotek; 3. Z doświadczeń biblioterapeuty (zajęcia warsztatowe). W sesji pierwszej mówiono m.in. o zastosowaniu biblioterapii w terapii rodzin (Irena Borecka), w różnych fazach rozwoju dziecka (Lidia Ippold, Aneta Firlej-Buzon, Maria Molicka), w autoterapii (Małgorzata Czerwińska, Małgorzata Siemieź, Bogusława Lewandowska), wobec osób dotkniętych nieplodnością (Tomasz Kruszewski). Sesja druga zawie-

rała referaty m.in. dotyczące roli biblioterapii w różnych kręgach osób niepełnosprawnych, w życiu ludzi starszych, możliwościach terapeutycznych bibliotek szkolnych. Aleksandra Erlandsson z Malmö poinformowała o biblioterapii w bibliotekach szwedzkich. Zajęcia warsztatowe w sesji trzeciej dotyczyły m. in. rozmów o wartościach, dramy i bajek relaksacyjnych wykorzystywanych w biblioterapii. Konferencji towarzyszyła wystawa oraz spektakl w wykonaniu słuchaczy PPSKAKiB.

BIBLIOTEKA A CZŁOWIEK NIEPEŁNOSPRAWNY

W dniach 13-15.10.2003 r. WBP i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu wraz z Krajową Sekcją Czytelnictwa Chorych i Niepełnosprawnych SBP zorganizowały dla bibliotekarzy bibliotek publicznych międzynarodową konferencję: „Biblioteka – człowiek niepełnosprawny – środowisko lokalne”. Celem konferencji było poszerzenie warsztatu pracy bibliotekarzy z bibliotek publicznych, zapoznanie się z niektórymi europejskimi rozwiązaniami w zakresie realizacji usług dla czytelników niepełnosprawnych oraz zwrócenie uwagi na ich oczekiwania. Wyróżniono 3 bloki tematyczne: 1. Biblioteki europejskie a czytelnik z niepełnosprawnością – metody pracy; 2. Sytuacja osób niepełnosprawnych w Polsce a strategia w standardach UE; 3. Praca z czytelnikiem z niepełnosprawnością w bibliotece publicznej. Z gości zagranicznych wystąpili przedstawiciele Niemiec, Szwecji i Danii. Referaty poświęcono m.in. problematyce biblioterapii dla dzieci i osób dorosłych, także niepełnosprawnych i uzależnionych. Zaprezentowano również działania Stowarzyszenia Przyjaciół Integracji, a przedstawiciel Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych mówił o polityce UE wobec tej części społeczeństw.

BIBLIOTEKI NARODOWE POLSKI I ROSJI

W dniach 8-9.09.2003 r. Biblioteka Narodowa i Centrum Międzynarodowej Współpracy Kulturalnej „Instytut Adama Mickiewicza” przy współudziale Fundacji „Semper Polonia” zorganizowały konferencję pod hasłem „Biblioteki narodowe Federacji Rosyjskiej i Polski: tradycja i współczesność”. Gospodarze oraz goście z Moskwy i Petersburga wygłosili pierwszego dnia obrad następujące referaty: Stanisław Czajka – „Rola Biblioteki Narodowej w systemie bibliotecznym w Polsce”; Ludmiła Tichonowa (Moskwa) – „Rosyjska Biblioteka Państwowa” (prezentacja); Władimir Zajcew (Sankt-Petersburg) – „Rosyjska Biblioteka Narodowa” (prezentacja); M. Jagiełło – „Biblioteka Narodowa czyli wspólnota w kulturze”; Nikołaj Nikołajew (Sankt-Petersburg) – „Rosyjska Biblioteka Narodowa w Petersburgu w stosunku do Polski na początku XX i na początku XXI wieków”; Piotr Romanow (Kongres Polaków w Rosji, Moskwa) – „Współczesna działalność wydawnicza Polaków w Rosji. Rekonesans”; Jerzy Pomianowski – „Prezentacja miesięcznika *Nowaja Polska* wydawanego w języku rosyjskim”; Jacek Sieradzki – „Prezentacja »rosyjskiego« numeru miesięcznika *Dialog*”. Drugi dzień poświęcony był sprawom warsztatowym i przeglądowi zbiorów trzech bibliotek: Biblioteki Narodowej w Warszawie, Rosyjskiej Biblioteki Państwowej w Moskwie i Rosyjskiej Biblioteki Narodowej w Sankt-Petersburgu. Prelegentami byli: L. Tichonowa – „Rosyjska Biblioteka Państwo-

wa: 175 lat – od kolekcji hrabiego Rumiancewa do zasobów elektronicznych”; Paulina Buchwald-Pelcowa – „Kolekcje historyczne w Bibliotece Narodowej: od Biblioteki Załuskich do narodowego zasobu bibliotecznego”; Paweł Miedwiediew (Sankt-Petersburg) – „Prace archeologiczne jako jedno ze źródeł kształtowania zbiorów rękopiśmiennych Zakładu Rękopisów RBN”; Wiktor Mołczanow (Moskwa) – „Zbiór rękopisów VI-XX w. Rosyjskiej Biblioteki Państwowej w kontekście historii XIX-XX w.”; Maria Wrede, Sławomir Szyller – „Inwentarz rękopisów Biblioteki Załuskich – stan prac i propozycje badawcze”; Andrzej Kaszlej – „Inwentaryzacja rękopiśmiennych ksiąg cyrylickich w zbiorach Biblioteki Narodowej w Warszawie”; Zofia Żurawińska – „Katalog druków cyrylickich XV-XVIII w. w zbiorach Biblioteki Narodowej”. Uczestnicy konferencji mieli okazję wziąć udział w otwarciu wystawy w BN – „Między odrzuceniem a fascynacją. Polska-Rosja: z dziejów kontaktów kulturalnych”.

400 LAT DRUKARSTWA KALISKIEGO

W dniach 26-27.09.2003 r. odbyła się w Kaliszu ogólnopolska konferencja naukowa „Druki i drukarnie Polski prowincjonalnej. 400 lat drukarstwa kaliskiego”. Jej organizatorami były: Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu oraz Urząd Miejski w Kaliszu. Pierwszy dzień obrad poświęcono całkowicie drukarstwu kaliskiemu na przestrzeni wieków – od produkcji oświeceniowej po czasy współczesne, w tym także drukom opozycji solidarnościowej i demokratycznej w l. 1979-1989. Sesję rozpoczął referat Anny Żbikowskiej-Migoń: „Książka naukowa w produkcji typograficznej Kalisza w okresie Oświecenia”. Następnie chronologicznej prezentacji dorobku miejscowych typografów dokonali: Danuta Wańka (XIX/XX w.), Ewa Andrysiak (l. 1918-1939), Krzysztof Walczak (l. 1805-2003), Grażyna Schlender (l. 1979-1989). Komunikat na temat druków kaliskich w księgozbiórze króla Stanisława Augusta wygłosiła Agata Walczak, a Bogusława Celer przedstawiła szkic do dziejów drukarstwa kaliskiego w l. 1945-1993. Drugi dzień konferencji dał możliwość zaprezentowania dorobku drukarskiego innych regionów Polski – leszczyńskiego (Ryszard Bibersztajn), Lublina (Antoni Krawczyk), Puław Czartoryskich (Marta Pękalska, Wrocław), osiemnastowiecznego Śląska (Mariusz Dworsatschek, Wrocław). O edycjach katechizmów w Polsce XVI/XVII w. mówił Dariusz Kuźmina (Warszawa), o publikacjach faksymilowych jako formie działalności bibliofilskiej – Janusz Sowiński (Wrocław), a o topografii polskiego ruchu wydawniczego w świetle koncepcji tzw. Europy regionów – Piotr Nowak (Poznań). Konferencji towarzyszyła wystawa „Cztery wieki drukarstwa kaliskiego”. Jej autorką była E. Andrysiak. W salach Muzeum Okręgowego Ziemi Kaliskiej pokazano ponad 320 eksponatów (książki, czasopisma, druki ulotne, zdjęcia, kartografia, ikonografia) ze zbiorów instytucjonalnych oraz prywatnych. Wystawie towarzyszył katalog także autorstwa komisarza wystawy E. Andrysiak.

BIBLIOTEKI PUBLICZNE I ICH ROZWÓJ

W dniach 20-21.11.2003 r. SBP i BN zorganizowały międzynarodową konferencję „Biblioteki publiczne i strategia ich rozwoju po rozszerzeniu Unii

Europejskiej”. Program obrad obejmował cztery sesje: 1. Biblioteki a gospodarka (moderator: J. Pasztaleniec-Jarzyńska); 2. Czego oczekiwać od programów europejskich? (moderator: Jan Wołosz). 3. Biblioteki publiczne a decentralizacja (moderator: Andrzej Tyws); 4. Przyszłość bibliotek publicznych w Europie (moderator: Henryk Hollender). Referentami zagranicznymi byli przedstawiciele Francji i Niemiec. Mówiono m.in. o unowocześnianiu bibliotek publicznych, programach europejskich – w tym pomocowych UE – dla bibliotek, możliwościach i ograniczeniach polityki bibliotecznej w różnych krajach. Uczestnicy konferencji mogli zwiedzić kilka bibliotek warszawskich: BN, BUW, mediatekę Instytutu Francuskiego, Bibliotekę Instytutu Goethego, Bibliotekę Publiczną m. st. Warszawy i jej filię bielańską.

FUNKCJE BIBLIOTEKI SZKOLNEJ

W dniach 25-26.09.2003 r. Dolnośląska Szkoła Wyższa Edukacji TWP zorganizowała ogólnopolską konferencję pn. „Diagnostyczna i terapeutyczna funkcja biblioteki szkolnej”. Obrady toczyły się w ramach trzech sesji: 1. Udział biblioteki szkolnej w tworzeniu i realizacji programu wychowawczego i profilaktycznego szkoły; 2. Uczeń z trudnościami w nauce w bibliotece szkolnej; 3. Dziecko niepełnosprawne w bibliotece szkolnej. Referentami byli zarówno pracownicy naukowcy wyższych uczelni, jak i bibliotekarze różnego typu bibliotek.

DZIECKO I KSIĄŻKA

Pod patronatem ministra kultury Waldemara Dąbrowskiego w BN odbyła się w dn. 27-28.10.2003 r. konferencja pod hasłem: „Dziecko i książka”. Poza BN współorganizatorem był Oddział Krakowski Centrum Międzynarodowej Współpracy Kulturalnej „Instytut Adama Mickiewicza” przy współpracy Polskiej Izby Książki. Wygłoszono 7 referatów, 6 komunikatów, a także przedstawiono 6 prezentacji działalności na rzecz dzieci w wybranych bibliotekach z całego kraju. Obrady konferencji prowadziły Joanna Papuzińska (UW) i Katarzyna Wolff (IKiCz BN). W wystąpieniach omówiono m.in.: rynek książki dla dzieci i młodzieży w Polsce oraz współczesną literaturę dla tego kręgu odbiorców, także czasopisma o książkach dla dzieci, akcję Fundacji ABC XXI: „Cała Polska czyta dzieciom”. Przedstawiono także wyniki badań dotyczące lektur gimnazjalistów oraz kondycję polskich bibliotek publicznych dla dzieci.

BIBLIOTEKI W EUROREGIONIE NYSA

W dniu 14.10.2003 r. IKiCz BN oraz Grodzka Biblioteka Publiczna w Jeleniej Górze zorganizowały konferencję „Biblioteki w Euroregionie Nysa”. Na wstępie scharakteryzowano ten Euroregion i przedstawiono perspektywy jego rozwoju, także w kontekście współpracy euroregionalnej. Janusz Maciej Łokaj (GBP, Jelenia Góra) opowiedział o współpracy bibliotek publicznych w Euroregionie Nysa w l. 1993-2003. Anna Gałowska (Legnica) zaprezentowała przykłady konkretnej współpracy z partnerami niemieckimi (porażki i sukcesy), a Jadwiga Niczyporuk (Bogatynia) mówiła o „Bibliotece na styku trzech granic”.

WSPÓLPRACA BIBLIOTEK W RAMACH REGIONÓW I EUROREGIONÓW

W dniach 6-7.11.2003 r. wrocławska WiMBP zorganizowała w Jeleniej Górze międzynarodową konferencję pod hasłem: „Od regionu do euroregionu”. Wprowadzeniem do tematu spotkania były trzy referaty: Stefan Bednarek (UWr.) – „Globalność, regionalność, lokalność – oblicza kultury współczesnej”; Ryszard Turkiewicz (ZO SBP) – „Pozytywizm w cyberprzestrzeni. Niektóre problemy bibliotek w społeczeństwie informacyjnym”; Andrzej Tyws (WiMBP, Wrocław) – „Od bibliotek publicznych na Dolnym Śląsku do zintegrowanej regionalnej sieci informacyjno-bibliotecznej”. Z kolei przedstawiciele Olsztyna, Łodzi i Wrocławia mówili o możliwości kooperacji bibliotecznej oraz z instytucjami lokalnymi w regionie przy wykorzystaniu międzynarodowych programów (Roman Ławrynowicz), o źródłach finansowania lokalnych projektów bibliotecznych (Jerzy Kowalski), a także o perspektywach integracji bibliotek publicznych dzięki regionalnym programom informacyjnym (Joanna Gaworska, Jolanta Ubowska). Goście zagraniczni zaprezentowali organizację bibliotekarstwa publicznego w Saksonii (Christian Leutemann) i system opieki metodycznej nad bibliotekami publicznymi w Niemczech (Birgit Reim). Na zakończenie konferencji przekazano informacje o współpracy bibliotek publicznych w ramach Euroregionu Nysa i Łaba, na pograniczu polsko-czeskim oraz o nowych pomysłach, inicjatywach i doświadczeniach z niej wynikających.

ZBIORY MUZYKI RELIGIJNEJ W BIBLIOTEKACH POLSKICH

Podczas konferencji muzykologicznej współorganizowanej w Gnieźnie w dn. 21-22.11.2003 r. przez Sekcję Bibliotek Muzycznych SBP – Polską Grupę Narodową IAML pn. „Dzisiejszy kształt polskiej muzyki religijnej”, pracownicy BN przedstawili 4 referaty dotyczące zbiorów muzyki religijnej w Polsce: Katarzyna Janczewska-Sołomko – „Fonograficzne polonika religijne do 1918 r.”; Maria Wróblewska – „Ochrona dokumentów dźwiękowych”; Jolanta Byczkowska-Sztaba – „Dokumentacja zachowanych kolekcji muzyki religijnej w Polsce – katalog centralny rękopisów muzycznych RISM; inwentaryzacja, mikrofilmowanie, zabezpieczanie zbiorów”; Mariola Nałęcz – „Gromadzenie, opracowywanie, udostępnianie i ochrona zbiorów muzyki religijnej w Bibliotece Narodowej”.

ROLA BIBLIOTEK W BUDOWANIU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

W dniu 25.11.2003 r. pod egidą rzecznika praw obywatelskich Andrzeja Zolla oraz Ireny Koźmińskiej, prezesa Fundacji ABC XXI w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich odbyło się seminarium: „Rola bibliotek w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego”. Otworzył je prof. A. Zoll, następnie I. Koźmińska, inicjatorka kampanii społecznej „Cała Polska czyta dzieciom”, odpowiadała na pytanie „Dlaczego cała Polska powinna czytać dzieciom?”. Andrzej Nowakowski, pełnomocnik ministra kultury ds. czytelnictwa, zaprezentował „Program poprawy sytuacji bibliotek”, a Anna Kierzkowska, dyr. Departamentu Dokumentacji Europejskiej w Urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej, mówiła o „Programach europejskich w polskich bibliotekach”. W dyskusji głos

zabierali przedstawiciele samorządów (wójtowie, starostowie), a także reprezentanci bibliotek szkolnych i powiatowych w Sztumie, Kępnie, Zakrzowie, Wałbrzychu, Kijach, jak również Maria Holzer, dyr. Polskiej Fundacji Dzieci i Młodzieży.

BAZY DANYCH CDS/ISIS W FORMACIE MARC

W dniu 14.11.2003 r. Zakład INTE w Instytucie Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego zorganizował w BN konferencję dla użytkowników systemu CDS/ISIS. Część spotkania poświęcono programowi ISISMARC, który umożliwia edycję baz danych CDS/ISIS w formacie typu MARC. Został on opracowany przez UNESCO we współpracy z Biblioteką Kongresu w Waszyngtonie. Oprogramowanie pozwala na utrzymywanie baz danych CDS/ISIS, w których występują powtarzalne podpoła, a także na korzystanie z kartotek haseł wzorcowych zapisanych w osobnych bazach danych CDS/ISIS.

SESJA VARSAVIANISTYCZNA

W dniu 22.10.2003 r. Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy – Biblioteka Główna Województwa Mazowieckiego zorganizowała doroczną, trzynastą już sesję varsavianistyczną. Tegoroczna poświęcona była „Wybranim zagadnieniom z dziejów prasy warszawskiej”. Wygłoszono następujące referaty: Zbigniew Anculewicz (Olsztyn) – „*Kurier Warszawski* jako naczelny organ prasowy miasta stołecznego Warszawy w latach 1821-1939. Zarys problematyki”; Stanisław Cieplowski (Warszawa) – „Zawodowe i artystyczne zagadnienia warszawskich czasopism poligrafów 1897-1939”; Andrzej Sołtan (Warszawa) – „*Rocznik Warszawski* – piękny jubileusz”. Sesję przewodniczył Michał Hilchen. Materiały z kolejnego spotkania varsavianistów ukażą się, jak dotychczas bywało, drukiem. Sesję w 2004 r. planuje się poświęcić intrologatorstwu warszawskiemu.

ROCZNICA PALENIA KSIĄŻEK W NIEMCZECH

W dniu 8.05.2003 r. w BN zorganizowano polsko-niemieckie spotkanie w 70. rocznicę palenia książek w Niemczech. Akcję tę przeprowadziło w III Rzeszy na wszystkich uniwersytetach Zrzeszenie Studentów Niemieckich. Na czele listy książek przeznaczonych do zniszczenia były m.in. dzieła Heinricha Heinego. Patronat nad warszawskim spotkaniem objął ambasador RFN w Polsce Reinhard Schweppe. Wystąpienia panelowe poświęcone były głównie twórczości niemieckiego romantyka i jej znaczenia dla kultury. Recytowano wiersze H. Heinego i zaprezentowano tomik jego utworów w nowych polskich przekładach Ludwika Krasuskiego.

BIBLIOFIL Z MOROCZYNA

W dniu 5.09.2003 r. Towarzystwo Regionalne Hrubieszowskie im. Stanisława Staszica zorganizowało w Hrubieszowie seminarium poświęcone Edwardowi Chrzanowskiemu, wybitnemu bibliofilowi i działaczowi społecznemu

(1843-1922). Okazją była 160. rocznica urodzin bohatera spotkania. W programie seminarium znalazły się wystąpienia: Tadeusza Chrzanowskiego, wnuka (Kraków) – „Wspomnienie o Edwardzie Chrzanowskim i jego bibliotece”; Wiktora Zina (Kraków) – „O działalności prof. Tadeusza Chrzanowskiego i jego Rodu”; Wiesława Tyszkowskiego (Wrocław) – „Fragment Biblioteki Edwarda Chrzanowskiego z Moroczyna w zbiorach Zakładu Narodowego im. Ossolińskich”; Joanny Chachaj (Lublin) – „Biblioteki ziemiańskie na Lubelszczyźnie w XIX i XX wieku”; Bogumily Dragan-Szkodzińskiej (Hrubieszów) – „Początki bibliotekarstwa publicznego na Ziemi Hrubieszowskiej”; Elżbiety Dybały (Kozłówka) – „Biblioteka Zamoyskich w Kozłowie”; Zbigniewa Święcha (Kraków) – „Portret przyjaciela Tadeusza, wnuka Edwarda Chrzanowskiego”.

CIESZYN I STARE KSIĄŻKI

W ramach corocznych imprez organizowanych w Cieszynie pod hasłem „Skarby z cieszyńskiej tróły” Książnica Cieszyńska w dn. 26-28.09.2003 r. zorganizowała serię prezentacji, warsztatów i wystaw w swojej siedzibie: „Jak powstaje papier” (warsztaty edukacyjne dla szkół), „Habent sua fata libelli” – czyli, co stare książki mówią o swoich niegdysiejszych właścicielach”, „Ślady pozostawione przez historię – zniszczenia zbiorów bibliotecznych i ich przyczyny”, „Jak uporządkować i skatalogować domową bibliotekę”. Odbyły się także dwa wernisaże wystaw: „Bio-grafia” i „Cieszyńskie rody. Michejdowie” – podczas wernisażu ustanowiono Donację im. Zbigniewa Michejdy i zaprezentowano pierwsze zakupione z jej środków zabytkowe obiekty biblioteczne.

NAGRODA NAUKOWA SBP

W dniu 14.04.2003 r. ogłoszono wyniki posiedzenia komisji przyznającej Nagrody Naukowe SBP im. Adama Łysakowskiego. W kategorii prac teoretyczno-metodologicznych nagrody otrzymały: Marta Skalska-Zlat: *Bibliografia w Polsce 1945-1996: naukoznawcza analiza dyscypliny* (Wrocław 2002); *Słownik encyklopedyczny informacji, języków i systemów informacyjno-wyszukiwawczych*. Oprac. Bożena Bojar et al. (Warszawa 2002). W kategorii prac dokumentacyjno-źródłowych – Katarzyna Sołomko-Janczewska: *Dyskopedia poloników do 1918 roku*. T. 1-3 (Warszawa 2002). W kategorii prac praktyczno-wdrożeniowych – Ewa Chmielewska-Gorczyca za serię czterech mikrotezaurów: *Praca, Prawo, Prawo karne, Rolnictwo* (Warszawa 2002).

IKAR DLA BIBLIOTEKI NARODOWEJ

Podczas Międzynarodowych Targów Książki w Warszawie przyznano Bibliotece Narodowej Główną Nagrodę Sezonu Wydawniczo-Księgarskiego IKAR 2003. Wręczenie nagrody nastąpiło 16 maja. BN otrzymała ją „za wielkie otwarcie na wyzwania współczesności, niezwykłą aktywność w efektywnych działaniach na rzecz książki i czytelników”. Nagroda jest honorowa, a przyznaje ją Stowarzyszenie Promocji Książki IKAR.

UNIKATOWE EDYCJE BIBLIOTEKI NARODOWEJ

Na zlecenie Kancelarii Prezydenta RP Biblioteka Narodowa przygotowała trzy specjalne edycje (po jednym egzemplarzu) ze swoich zbiorów. W maju br. wydano tekę 13 rysunków architektonicznych Bartolomea Rastrellego oraz wersję elektroniczną (56 jego prac) zawierających przede wszystkim przedstawienia budowli petersburskich. Wydawnictwa zostały wręczone prezydentowi Rosji Władimirowi Putinowi przez Aleksandra Kwaśniewskiego podczas obchodów jubileuszu trzechsetlecia Petersburga.

W dniu 29 września prezydent RP podczas oficjalnej wizyty w Hiszpanii wręczył parze królewskiej tekę zawierającą 12 reprodukcji map Hiszpanii z atlasu Willema Janszooona Blaeu'a wydanego w 1642 r. w Amsterdamie (wydanie BN z własnych zbiorów).

W październiku br. podczas audiencji u papieża Jana Pawła II prezydent RP przekazał w darze album z rysunkami Cypriana Norwida główek aniołów (także ze zbiorów narodowej księżnicy).

WYSTAWY

W dniu 8.09.2003 r. w BN otwarto kolejną wystawę z cyklu „Nasi sąsiedzi – nowe spojrzenie”. Tym razem poświęcono ją Rosji i zatytułowano: „Między odrzuceniem a fascynacją. Polska-Rosja: z dziejów kontaktów kulturalnych”. Autorkami scenariusza były Ewa Barteczko i Anna Szczęsnowicz-Mangaziejew. Wystawie towarzyszy obszerny katalog.

W dniu 24.10.2003 r. w BN otwarto wystawę „Dziedzictwo wydawnicze Częstochowy” w ramach cyklu wystaw „Częstochowa – Polsce”. Patronat nad wystawę objęli: prezydent Częstochowy Tadeusz Wrona i dyr. BN Michał Jagiełło. Podczas uroczystego otwarcia o tradycjach wydawniczych Częstochowy, sięgających XVII w., mówili: Bartłomiej Szyndler, Zbigniew Żmigrodzki oraz Henryk Czerwień. Pokazano zbiory pochodzące m.in. z Biblioteki i Archiwum Jasnogórskiego (np. edycje Drukarni Jasnogórskiej), Biblioteki Publicznej im. dr Władysława Biegańskiego w Częstochowie i Archiwum Państwowego w Częstochowie.

Kronika wpłynęła do redakcji 10 listopada 2003 r.

KRONIKA ZAGRANICZNA

W OBRONIE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO IRAKU

Grabież zbiorów muzealnych, bibliotek i archiwów Iraku uważanych za kolebkę cywilizacji ludzkości oraz zniszczenia, jakim uległy one podczas działań wojennych wywołały oburzenie i protesty na całym świecie. Międzynarodowy Komitet Błękitnej Tarczy (International Committee of the Blue Shield), zrzeszający pozarządowe organizacje, których celem jest ochrona dziedzictwa kulturowego już przed rozpoczęciem wojny w Iraku wystosował

apel do prezydenta Busha, Saddama Hussajna i premiera Tony Blair'a o przestrzeganie zasad Konwencji Haskiej o obowiązku ochrony spuścizny kulturowej w czasie konfliktów zbrojnych (The Hague Convention for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict).

Rezolucje wzywające do ochrony muzeów, bibliotek, archiwów i zabytków kultury ogłosiły również: UNESCO w dn. 17.04.2003 r. (teksty dokumentów: <http://portal.unesco.org/>), Międzynarodowa Rada Programu Informacja dla Wszystkich (The International Council for the Information for All Programme) podczas 2. sesji w Paryżu 22-24.04.2003 r., IFLA oraz Międzynarodowa Rada Archiwów (International Council on Archives).

Raport na temat strat bibliotek i archiwów w Iraku został opublikowany 1.05.2003 r. w IFLANET (<http://www.ifla.org/VI/4/admin/iraq0205.htm>). Graham Shaw z Biblioteki Brytyjskiej stwierdza w nim, że obraz ogólny, szczególnie jeśli chodzi o biblioteki i archiwa, nie jest pełny, ponieważ wiele instytucji ewakuowało i ukryło co najmniej część swoich zbiorów. Poważne, ale dokładnie nieznane straty poniosła Biblioteka Narodowa i dwie największe biblioteki uniwersyteckie w Bagdadzie i Mosulu. Również zbiory rękopisów islamskich – unikatowa spuścizna kultury Iraku – pozostała, jak się wydaje, nieuszkodzona.

Alexandria 2003 Vol. 15 nr. 2 s. 67-68

Information Development 2003 Vol. 19 no. 2 s. 69

IFLA Journal 2003 Vol. 29 nr. 2 s. 178-180

WSPÓLPRACA BIBLIOTEK, ARCHIWÓW I MUZEÓW

Poparcie dla współdziałania bibliotek, archiwów i muzeów znalazło się już w 5. Programie Ramowym Badań i Rozwoju Technologicznego Unii Europejskiej na l. 1998-2002. Pierwsze wspólne posiedzenie przedstawicieli tych trzech rodzajów instytucji odbyło się w marcu 1999 r. w Berlinie. Zgodnie z jego zaleceniem kontynuowania działań również w 6. Programie Ramowym na l. 2002-2006 przewodniczący grupy roboczej EUBAM (Europäische Angelegenheiten für Bibliotheken, Archive und Museen) prof. Klaus-Dieter Lehmann zorganizował drugie spotkanie w dn. 11.02.2003 r. w Berlinie. Uczestniczyło w nim ok. 150 osób reprezentujących biblioteki, archiwa i muzea.

Temat spotkania został poszerzony o prezentację niektórych innych programów Unii Europejskiej, a mianowicie: eTEN, eContent i Culture, a także MINERVA (sieć ministerstw państw członkowskich). Prof. Klaus-Dieter Lehmann przedstawił organizację sieci BAM w Niemczech i odpowiedzialne za jej działanie instytucje państwowe i sekretariaty wirtualne działające w głównym instytucjach federalnych – bibliotecznej, archiwalnej i muzealnej. Główny referat przedstawiciela Komisji Europejskiej Bernarda Smitha dotyczył postępu w zakresie digitalizacji i ochrony dziedzictwa kulturowego w kontekście nowych zadań 6. Programu Ramowego. Scharakteryzował także projekty przygotowane w 35 krajach w ramach Programu 5. i sformułował wymagania przewidziane celem uzyskania integracji europejskiej w Programie 6.

Guliana de Francesco z włoskiego ministerstwa kultury referowała projekt MINERVA (Ministerial NetwoRk for Valorising Activities in Digitalisation), tzn.

utworzenia sieci ministerstw państw członkowskich w celu skoordynowania zasad digitalizacji dokumentów z zakresu kultury i nauki, utworzenia wspólnej platformy europejskiej oraz sformułowania zaleceń i dyrektyw dotyczących digitalizacji, metadanych oraz archiwizowania i organizowania dostępu. Bazą sieci będzie inicjatywa Komisji Europejskiej z 1999 r. eEurope oraz ustalone w Lund w 2001 r. zasady zachowania dziedzictwa kulturowego i jego dostępności.

Bibliotheksdienst 2003 Jg. 37 H. 7 s. 954-957

PROGRAM ZACHOWANIA DOKUMENTÓW AUDIOWIZUALNYCH

Materiały audiowizualne, zarówno w postaci dawnych płyt winylowych, nagrań radiowych i telewizyjnych, jak i nowoczesnych dokumentów cyfrowych stanowią cenną spuściznę kulturową. Niestety, Europie grozi utrata tego ogromnego dziedzictwa.

Dla ochrony dokumentów audiowizualnych powstaje więc obecnie sieć nazwana SCENAA (Standing Committee of European National Audiovisual Archives), której celem jest zachowanie ich dla przyszłych generacji i zapewnienie w przyszłości dostępu do nich. Tworzy ją 10 członków-założycieli, którymi są europejskie archiwa samodzielne lub będące częścią innych instytucji. Są to:

- Technisches Museum Wien, Österreichische Mediathek,
- State and University Library, Aarhus, Denmark,
- Die Deutsche Bibliothek, Deutsches Musikarchiv, Berlin,
- Deutsches Rundfunkarchiv, Frankfurt am Main,
- Discoteca di Stato- Museo dell' Audiovisivo, Italy,
- Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid,
- Biblioteca Nacional de España,
- National Archive of Recorded Sound and Moving Images, Sweden
- Memoriav, Association for the Preservation of the Audiovisual Heritage of Switzerland,
- The British Library, National Sound Archive.

W statutach instytucji należących do sieci uwzględniono zasady współpracy w zakresie gromadzenia, konserwacji dokumentów oraz norm ich udostępniania. Poza tym członkowie SCENAA pragną mieć wpływ na tworzenie i przestrzeganie praw autorskich i zgodną z nimi ochronę własnych materiałów.

Dialog mit Bibliotheken 2003 Jg. 15 H. 2 s. 46-47

NORMY BIBLIOGRAFICZNE PRZEDMIOTEM WSPÓŁPRACY IFLA I STAŁEJ KONFERENCJI DYREKTORÓW BIBLIOTEK NARODOWYCH

Podczas Światowego Kongresu Bibliotek i Informacji 69. Konferencji Ogólnej IFLA w Berlinie, 7 sierpnia 2003 r., zostało podpisane przez IFLA i Konferencję Dyrektorów Bibliotek Narodowych (Conference of Directors of National Libraries – CDNL) porozumienie o współdziałaniu przy tworzeniu norm bibliograficznych – Alliance for Bibliographic Standards (ICABS). Na jego

podstawie Biblioteka Narodowa Australii, Biblioteka Kongresu, Biblioteka Brytyjska, Biblioteka Niemiecka i Biblioteka Narodowa Portugalii oraz IFLA i Konferencja Dyrektorów Bibliotek Narodowych zobowiązały się do działań zmierzających do skoordynowania i popierania prac w dziedzinie rejestracji bibliograficznej oraz normalizacji dotyczącej zasobów dokumentów.

Prowadzone dotychczas prace nad Programem IFLA Universal Bibliographic Control and International MARC (UBCIM) zakończono w lutym 2003 r. Grupy ekspertów IFLA będą jednak kontynuowały prace nad zagadnieniami rejestracji bibliograficznej, a Biblioteka Narodowa Portugalii będzie rozwijała UNIMARC oraz wydawała *International Cataloguing and Bibliographic Control (ICBC)*. Każdy z partnerów w nowym programie odpowiedzialny jest za określony zakres prac.

Porozumienie ICABS przewidziane jest na 3 lata. Jego Radę będą tworzyli przedstawiciele uczestniczących w nim instytucji (po jednym) i IFLA (dwóch). Kierownictwo będzie się zmieniało. Na pierwsze 3 lata obejmie je Biblioteka Niemiecka i ona też zorganizuje sekretariat.

Dialog mit Bibliotheken 2003 Jg. 15 H. 3 s. 75

TWORZENIE EUROPEJSKIEJ SIECI BIBLIOTECZNO-BIBLIOGRAFICZNEJ

Open Network in Europe (lub ONE Association), która umożliwia wolny dostęp do zbiorów książek, wydawnictw ciągłych, materiałów bibliograficznych i baz danych wielkich bibliotek i krajowych sieci w siedmiu państwach Europy, została wysoko oceniona pod kątem korzyści ekonomicznych jakie przynosi bibliotekom ze względu na możliwość przejmowania danych bibliograficznych i katalogowych.

W ONE Association uczestniczą: Norweski BIBSYS, Biblioteka Brytyjska, Duńskie Centrum Bibliograficzne, Biblioteka Uniwersytetu w Helsinkach, Węgierska Biblioteka Narodowa, Włoski Katalog Centralny, szwedzki system Libris. Ważną zaletą sieci jest jej wielonarodowy charakter, obejmuje bowiem rekordy bibliograficzne w językach, do których dostęp jest bardziej utrudniony niż do materiałów w języku angielskim.

ONE Association jest kontynuacją programu ONE-2 sponsorowanego przez Unię Europejską, opartego na normach międzynarodowych, co umożliwia przeszukiwanie jej w różnych systemach bibliotecznych.

Information Management Report May 2003 s. 10

ZMIANY DOTYCZĄCE VOUCHERÓW IFLA

Od 1.04.2003 r. zmieniła się lokalizacja dystrybucji dokumentów IFLA upoważniających do prowadzenia wypożyczania międzybibliotecznego. Obecnie mieści się nie w Bibliotece Brytyjskiej, ale w siedzibie IFLA w Hadze. Zmieniły się także opłaty za nie: voucher, który poprzednio kosztował 8 lub 4 dolary, ma teraz cenę 8 i 4 euro. Voucher niewykorzystany jest w dalszym ciągu ważny.

Kontakt i informacja na temat zmian dostępne są pod adresem:
<http://www.ifla.org/VI/2/uap.htm#1a>

Information Development 2003 Vol. 19 no. 2 s. 71

NIEMIECKA PROMOCJA POLSKIEJ KSIĄŻKI

W dniu 5.08.2003 r. w Berlinie odbyła się promocja najnowszej publikacji Polskiego Towarzystwa Bibliologicznego *Biblioteki naukowe w Generalnym Gubernatorstwie w latach 1939-1945. Wybór dokumentów źródłowych*. Wybór i oprac. Andrzej Meżyński przy współpr. Hanny Łaskarzewskiej (Warszawa 2003). Promocję zorganizowały niemieckie Stowarzyszenie AKRIBIE (Der Arbeitskreis Kritischer BibliothekarInnen) oraz Niemiecki Instytut Historyczny (NIH) w Warszawie. Spotkanie prowadził Hans-Jürgen Bömelburg z NIH a moderatorem był Manfred Komorowski z Biblioteki Uniwersyteckiej w Duisburgu, który na wstępie przedstawił autorów i ich dotychczasowe dokonania naukowe. Następnie głos zabrali wydawcy dokumentów, przedstawiając cele, założenia i sposoby realizacji pracy. Prezentacji książki, kompetentnej i bardzo życzliwej dla autorów, towarzyszyły liczne pytania dotyczące historii bibliotek w czasach nazizmu. Wśród uczestników spotkania można wymienić ze strony niemieckiej znanego historyka bibliotek Wenera Schochowa, Rainera Berga z Pruskiej Biblioteki Państwowej, Volkera Dittricha z Kolonii, właściciela znanego wydawnictwa (Dittrich-Verlag). Ze strony polskiej zaś, poza A. Meżyńskim i H. Łaskarzewską, udział wzięli bibliotekarze uczestniczący w tym samym czasie w międzynarodowej konferencji IFLA.

BIAŁORUSKIE WARSZTATY KSIĘGOZNAWCZE

W dniach 16-17.09.2003 r. Biblioteka Narodowa Białorusi zorganizowała trzecie międzynarodowe Warsztaty Księgoznawcze pod hasłem „Książka Białorusi: więź czasów”. Z Polski wzięło udział 9 osób prezentujących 7 instytucji. Obrady odbywały się w trzech sekcjach: Historia białoruskiego drukarstwa. Sztuka książki; Białoruskie księgozbiory historyczne na przestrzeni dziejów; Stara książka i nowe technologie. Książka w muzealnej ekspozycji. Sporo miejsca zajęły problemy związane z formatami stosowanymi do katalogowania starych druków w bibliotekach Rosji i Białorusi, a także innych krajów europejskich i St. Zjednoczonych. Polscy uczestnicy wygłosili następujące referaty: Antoni Krawczyk (Lublin) – „Polskie tłumaczenie z krytycznym komentarzem *Żywoty świętej Eufrozyny*”; Zdzisław Janeczek (Katowice) – „Działalność kulturalna księcia Konstantego Lubomirskiego z Jarcewa w guberni mohylewskiej”; Jerzy Plis (Lublin) – „Wydawnictwa białoruskie Misji Wschodniej OO. Jezuitów w Polsce »1923-1939«”; Iwona Pietrzek (Kraków) – „Zakonnicy i książki. O bibliotekach klasztorów męskich z Mińska”; Jolanta Gwioździk (Katowice) – „Zakonnice i książki. O bibliotekach klasztorów żeńskich Mińska”; Lilia Kowkiel (Kraków) – „Losy prywatnych księgozbiorów na ziemiach białoruskich w XIX w.”; Maria Piłypczak-Majerowicz (Wrocław) – „Rola badań proveniencyjnych dla dziejów bibliotek”; Hanna Łaskarzewska (Warszawa) – „Piękne oprawy w księgozbiorach polskich w kraju i za granicą

oraz ich losy”, a także komunikat: „Książnica Cieszyńska – muzeum historii książki i nowoczesna biblioteka naukowa”. Tradycyjnie już przewidywana jest publikacja z materiałami konferencyjnymi. Dla uczestników konferencji zorganizowano wycieczkę do Nieświeża i Miru.

Kronika wpłynęła do redakcji 17 listopada 2003 r.

WYDAWNICTWA OTRZYMANE

Wydawnictwa zwarte

- Agnieszka Bajor, Zbigniew Żmigrodzki: *Tygodnik katolicki „Niedziela” 1926-1939*. Częstochowa: Wydaw. Akad. Polonijnej Educator 2002.
- Edukacja na odległość*. Nowe technologie w informacji i bibliotekarstwie. Red. nauk. Maria Kocójowa. Kraków: Wydaw. Uniw. Jagiellońskiego 2003.
- Materiały z Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UJ, nr 14.
- Teresa Głowacka: *Analiza dokumentu i jego opis przedmiotowy*. Warszawa: Wydaw. SBP 2003. (Katalogowanie w języku haseł przedmiotowych KABA. Podr. pod red. Jadwigi Woźniak. Cz. 1.). Formaty, Kartoteki, 13
- Kamila Janiszewska: *Elektroniczne dostarczanie dokumentów*. Nowy kierunek współczesnego bibliotekarstwa. Warszawa: Wydaw. SBP 2003. Propozycje i Materiały, 56.
- Komputeryzacja i informacja elektroniczna w bibliotekach publicznych*. Materiały z ogólnopolskiej konferencji „Automatyzacja bibliotek publicznych”, Miedzeszyn, 20-22 listopada 2002 r. Red. Elżbieta Górską. Warszawa: Wydaw. SBP 2003. Propozycje i Materiały, 57.
- Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. Informator organizacyjny*. Warszawa: Wydaw. SBP 2003.

Wydawnictwa ciągłe

- Bibliotekarz* 2003 nr 6-11.
- Komunikaty*. Biblioteka Narodowa 2003 nr 3-7/8.
- Notes Biblioteczny*. Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie 2003 nr 2 (200)
- Poradnik Bibliotekarza* 2003 nr 6-11.

AUTORZY

- Barbara SORDYŁOWA, doc. dr hab. – Biblioteka PAN w Warszawie
Jacek WOJCIECHOWSKI,
prof. dr hab. – Uniwersytet Jagielloński. Instytut
Informacji Naukowej i Bibliotekozna-
wstwa
– Warszawa
- Hanna ZASADOWA, mgr
– Warszawa
- Kronikę krajową oprac.
Hanna ŁASKARZEWSKA, mgr – Biblioteka Narodowa
- Kronikę zagraniczną oprac.
Mirosława KOCIEĆKA, mgr – Warszawa
- Tł. na jęz. ang.
Krzysztof NOWIŃSKI, dr – Uniwersytet Warszawski

WSKAZÓWKI DLA AUTORÓW

Redakcja *Przeglądu Bibliotecznego* uprzejmie prosi autorów o przestrzeganie następujących zasad przy nadsyłaniu materiałów do publikacji

- artykuł nie powinien przekraczać 20 stron, recenzja, sprawozdanie itp.
 - 7 stron maszynopisu formatu A4 wraz z przypisami i ewentualnymi tablicami, prace można przysyłać również na dyskietkach;
- tekst maszynopisu powinien być napisany z podwójnym odstępem między wierszami (ok. 30 wierszy na stronie, margines 4,5 cm);
- materiały ilustracyjne (np. tablice, wykresy) powinny być umieszczone na osobnych ponumerowanych stronach z zaznaczeniem ich miejsca w tekście;
- przypisy należy umieszczać na końcu tekstu lub na osobnych stronach. Opis w przypisie winien składać się z imienia i nazwiska autora, tytułu publikacji, miejsca wydania, nazwy wydawnictwa i roku wydania oraz stron, na których znajduje się cytowany fragment. W przypadku powoływania się na artykuł opis powinien zawierać imię i nazwisko autora, tytuł artykułu, nazwę czasopisma, rok, tom, numer i strony (od-do) lub stronę cytowanego fragmentu;
- do każdego artykułu powinno być dołączone streszczenie autorskie o objętości ok. 1/2 strony maszynopisu;
- autorzy proszeni są o podawanie (oprócz imienia i nazwiska) również tytułu naukowego, nazwy i adresu instytucji, w której pracują, prywatnego adresu oraz numeru telefonu, a także danych koniecznych do wypełnienia deklaracji podatkowej: data i miejsce urodzenia, imiona rodziców, numer ewidencyjny PESEL, adres rejonowego urzędu skarbowego oraz formy płatności;
- materiały należy dostarczać w maszynopisie lub na dyskietce + 1 egz. wydruku.

Przegląd Biblioteczny drukuje materiały oryginalne, tylko takie, których autor nie zamierza publikować w innych czasopismach. Redakcja zamawia materiały na podstawie wcześniejszego zgłoszenia tematu lub konspektu. Materiałów nie zamówionych redakcja nie zwraca.

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania tekstów oraz wprowadzania zmian w uzgodnieniu z autorem.

Ważniejsze dostrzeżone błędy druku „Przegląd Biblioteczny” 2003 z. 1/2

Str.	Wiersz	Jest	Powinno być
191	20 d.	Augustynowicz	Augustynowska

PRZEGLĄD BIBLIOTECZNY

W a r u n k i p r e n u m e r a t y

Zamówienia na „Przegląd Biblioteczny” prosimy kierować na adres:

Biblioteka PAN w Warszawie
Redakcja „Przeglądu Bibliotecznego”
Pałac Kultury i Nauki, VI p.
00-901 Warszawa
tel. 656-66-00, 620-33-02, fax 656-66-39
e-mail: biblwaw@pan.pl
NIP 525-10-48-053

Konto: BPH PBK O/Warszawa, ul. Jasna 1
nr 21 1060 0076 0000 3300 0025 4612

„Przegląd Biblioteczny” można otrzymywać:

- składając zamówienie na piśmie na dowolny okres lub na poszczególne zeszyty zarówno archiwalne, jak i bieżące. Odbiorca wnosi wówczas opłatę po otrzymaniu przesyłki (zeszyt) wraz z rachunkiem;
- wysyłając zamówienie i opłacając roczną prenumeratę na wyżej podane konto do końca marca roku objętego prenumeratą; po tym terminie opłacie rocznej prenumeraty nie będzie możliwe;
- za gotówkę bezpośrednio w redakcji;
- ponadto sprzedaż zeszytów bieżących prowadzą: „KOLPORTER” S.A. (02-255 Warszawa ul. Krakowiaków 66/78); GARMOND PRESS S.A. (01-106 Warszawa ul. Nakielska 3); Księgarnia Wysyłkowa „LEXICON” (03-599 Warszawa ul. Kielecka 16 m. 4); Księgarnia „Skarbnica”. Anna Włodarczyk (31-929 Kraków oś. Centrum C bl. 1); Czasopisma Polskie PRESS (08-110 Siedlce ul. Poznańska 4); Poznańska Księgarnia Naukowa „Kapitałka (61-725 Poznań ul. Mielżyńskiego 27/29); Dom Handlowy Nauki Sp. z o.o. Księgarnia Wysyłkowa (02-352 Warszawa ul. Szczęśliwicka 2); INMEDIO Sp. z o.o. (90-446 Łódź al. Kościuszki 132); „RUCH” S.A. Oddział Warszawa (00-728 Warszawa ul. Kierbedzia 8/10) i regionalne oddziały „RUCH” S.A.

Biblioteka PAN w Warszawie ma jeszcze w sprzedaży zeszyty *Przeglądu Bibliotecznego* z lat ubiegłych (z wyjątkiem z. 1/2 za 2001 nt. normalizacji w informacji i dokumentacji) oraz z. 1/2 za 2003 zatytułowany *Terminologia w nauce o bibliotece i infomacji*.

W drugim kwartale 2004 r. ukaże się publikacja pt. **TOWARZYSTWA NAUKOWE DZIAŁAJĄCE OBECNIE W POLSCE**, w której zamieszczone zostaną opracowania o 236 towarzystwach według stanu na koniec 2003 r.

W sprzedaży znajdują się jeszcze części: 2 i 3 tomu II *Słownika polskich towarzystw naukowych* poświęcone towarzystwom działającym w przeszłości na ziemiach polskich.